

Årsrapport 2008

Statnett

INNHold

Nøkkeltall	5
Kort om Statnett	5
Konsernsjefens innlegg	6
Dette er Statnett	8
– Nettvirksomheten	9
– Sentralnettordningen	11
– Statnett som avregningsansvarlig	12
– Nord Pool	13
– Statnett Transport	14
Hvordan beregnes Statnetts inntekter?	15
Strømmen skal frem	16
Samfunnsansvar	18
Styringsform og eierskap	24
Statnetts konsernledelse	26
Brukerrådet	27
Statnetts styre	28
Årsberetning 2008	32
Finansiell rapportering	40
– Resultatregnskap	41
– Balanse	42
– Oppstilling av endringer i egenkapital	43
– Kontantstrømoppstilling	44
– Noter	45
Revisjonsberetning	85
Det norske kraftmarkedet	86
Hvem har ansvar for hva i kraftforsyningen	87
Statistikk	88
Kraftuttrykk	90

Statnett sørger for sikker levering av strøm
og legger til rette for at kraftmarkedet fungerer.
Statnett gir kraft til ditt daglige liv.

Nøkkeltall

MORSELSKAP			KONSERN			
2006	2007	2008	(Beløp i mill. kr)	2008	2007	2006
HOVEDTALL						
3 180	3 387	4 248	Driftsinntekter	4 256	3 415	3 205
290	1 000	1 199	Driftsresultat	1 194	1 025	308
141	818	857	Resultat før skattekostnad	1 742	880	204
105	598	630	Periodens resultat etter skatt	1 517	651	163
13 525	15 825	19 557	Totalkapital	20 919	16 439	13 938
NØKKELTALL						
2,7%	8,2%	8,6%	Avkastning sysselsatt kapital	7,3%	8,4%	2,9%
2,9%	7,7%	7,7%	Totalrentabilitet	12,2%	7,8%	3,3%
2,3%	12,6%	12,3%	Egenkapitalrentabilitet etter skatt	25,0%	12,4%	3,4%
33,5%	31,5%	26,9%	Egenkapitalprosent	31,5%	33,8%	35,2%
Totalrentabilitet:	$\frac{\text{Driftsresultat} + \text{finansinntekter} + \text{inntekt i felleskontrollert og tilknyttede selskaper}}{\text{Gjennomsnittlig totalkapital}}$					
Egenkapitalrentabilitet:	$\frac{\text{Periodens resultat etter skatt}}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital}}$					
Egenkapitalprosent:	$\frac{\text{Egenkapital per 31. desember}}{\text{Totalkapital per 31. desember}}$					

Kort om 2008

- Kraftsituasjonen var meget god gjennom 2008, med høy produksjon og betydelig eksport.
- NordNed, den nye HVDC-forbindelsen mellom Norge og Nederland, ble satt i drift i mai og genererte svært gode inntekter allerede i første driftsår.
- Feil på Oslofjordkablene og Skagerrak 3 forbindelsen til Danmark ga redusert overføringskapasitet til utlandet. Det resulterte i lavere kraftpriser i Sør-Norge gjennom mye av året.
- I november ble Midt-Norge og Nord-Norge igjen slått sammen til ett elspotområde.
- Etter et halvt års forsinket levering, kunne Statnett i mai ta i bruk MS Elektron, et nytt spesialfartøy for transport av tyngre utstyr.
- Det ble gjort flere fremskritt i arbeidet med å utforme internasjonale standarder for handelsinformasjon og opprinnelsesgarantier på nordisk og europeisk nivå.
- Den fellesnordiske kraftbørsen Nord Pool økte markedsandelen til 70 prosent av alt kraftforbruk i Norden.
- Store deler av virksomheten i Nord Pool ASA ble solgt til OMX.
- Statnett satte høsten 2008 i gang en ny traineeordning, som har som mål å rekruttere høyt kvalifiserte kandidater fra universiteter og høyskoler til karrierer i selskapet.
- Konsernsjef Odd Håkon Hoelsæter gikk av med pensjon i februar 2009, og Auke Lont tiltrådte som ny konsernsjef.

«Klimaendringer og internasjonale krav til fornybar energi gir Norge nye muligheter til verdiskaping, men krever også betydelig utbygging og forsterking av kraftnettet i årene fremover.»

Drivkraft for forsyningssikkerhet, verdiskaping og miljø

Statnett skal i årene fremover være en drivkraft for bedre forsyningssikkerhet, økt verdiskaping og gode miljøløsninger. Men ny fornybar energiproduksjon, tettere tilknytning til Europa og videreutviklede markedsløsninger i Norden og internasjonalt stiller samtidig nye krav til det norske kraftsystemet.

Som følge av mildere klima og mer nedbør er kraftbalansen nå bedre enn tidligere anslått. Dempet forbruksvekst og økt vanntilslig styrker kraftbalansen og gir sikrere strømforsyning og et kraftoverskudd som kan nyttiggjøres. I 2008 var overskuddet på 13,6 TWh, som tilsvarer mer enn et års forbruk for hele Oslo by.

Men for at den økte kraftproduksjonen skal nå markedet, må transportlinjene frem til kjøperne ha tilsvarende kapasitet. Mange steder er sentralnettet allerede maksimalt utnyttet etter jevn vekst i produksjon og forbruk over mange år, uten at kraftnettet er utvidet tilsvarende. Statnetts analyser viser at forbruk og produksjon vil fortsette å endre seg i årene som kommer, med store regionale variasjoner. Dette skyldes for eksempel planer om vindkraft i Trøndelag, økt forbruk som følge av industriutvikling i Møre og Romsdal og eventuell videre utvikling av petroleumsvirksomheten i Nord-Norge.

Statnett vil i årene fremover fortsatt fokusere på høy forsyningssikkerhet. Det innebærer omfattende forsterkninger av nettet internt i Norge og ved tilknytningspunkter til nettene på kontinentet, samt av forbindelser til utlandet. Totalt har vi planer om å investere i overkant av 20 milliarder kroner i det norske sentralnettet de neste ti årene.

Vil utnytte merverdien i norsk vannkraft

Med nær hundre prosent fornybar kraftproduksjon er Norge på mange måter annerledeslandet i Europa. Den norske kraftproduksjonen er ekstra verdifull fordi den bygger på vannkraft, som, i motsetning til andre fornybare kraftkilder, er en regulerbar ressurs. I et Europa som skal oppfylle EUs fornybardirektiv er denne regulerbare kraften en etterspurt vare, fordi den kan supplere annen fornybar, men mindre fleksibel energiproduksjon. Dette er bakgrunnen for planene for den fjerde kabelen mellom Norge og Danmark, Skagerrak 4.

Også i Norge foreligger det mange planer om ny fornybar energiproduksjon, som gir gode muligheter for økt verdiskaping i kraftsektoren. Statnett vil bidra til å realisere disse verdiene gjennom effektive løsninger for å transportere og handle med energi. Vi mener det vil være fornuftig å la produsentene videreføre vannkraften og utnytte reguleringsvevnen til salg av regulertjenester. Samtidig arbeider vi med å finne løsninger for å koble ny fornybar energi, som vindkraft, til sentralnettet.

Naturinngrep – av miljøhensyn

EU har satt ambisiøse miljømål for å unngå dramatiske klimaendringer. Kraftproduksjon basert på fossile energikilder som kull og olje må erstattes med mer miljøvennlig kraft. Men økt satsing på fornybar energi vil kreve andre inngrep i naturen, både i form av produksjonsanlegg og nye og bedre egnede strømnnett. For eksempel er småkraft og vindkraft mindre regulerbar. Denne kraften følger altså ikke forbruket og stiller derfor større krav til overføringskapasitet.

Utbygging av så vel vannkraft som annen fornybar energi møter betydelig motstand i Norge, begrunnet med hensynet til naturen. I Statnett møter vi denne utfordringen når vi skal bygge ut nettet som skal transportere kraften. Både for å unngå flere kraftledninger enn nødvendig og med henblikk på tilpassing til dagens nett, må plasseringen av ny kraftproduksjon derfor være vel gjennomtenkt.

Klimaendringene gir Statnett og Norge både muligheter og utfordringer. Varmere og fuktigere vær gir bedre kraftbalanse, men økt produksjon, større forbruk og mye vannkraft fordrer også at nettet bygges ut for at leveringssikkerheten skal opprettholdes. Samtidig åpner hensynet til klimaet muligheter for at norsk energi både kan bidra til verdiskaping i Norge og til at vi kan nå nasjonale og internasjonale mål for klimapolitikk og energiforsyning.

Auke Lont
Konsernsjef

Dette er Statnett

Statnett er Norges systemansvarlige nettselskap, med overordnet ansvar for å styre driften av landets kraftsystem. Statnett har ikke ansvar for strømproduksjonen, men skal legge til rette for at strømmen kommer frem til forbrukerne.

I perioder med begrenset tilgang på kraft skal Statnett også fortløpende overvåke situasjonen og vurdere ulike virkemidler som kan iverksettes for å sikre strømforsyningen.

Statnett eier om lag 90 prosent av sentralnettet i Norge. Dette er ledningene og stasjonene med de høyeste spenningene, som har betydning for en hel region, flere regioner eller hele landet.

Statnetts mandat er å ivareta fellesskapets interesser ved å forvalte sentralnettet ut fra samfunnsøkonomiske kriterier. Det innebærer å gi det norske samfunnet pålitelig kraftforsyning med tilstrekkelig kapasitet til en lavest mulig total kostnad.

Statnetts visjon er å være Europas mest nyskapende og miljøansvarlige nettselskap. Forretningsideen er å legge til rette for et velfungerende kraftmarked med høy leveringskvalitet. Som ansvarlig for det norske sentralnettet, er det også Statnetts plikt å påse at nettet er åpent for alle aktører i kraftmarkedet.

Statnett SF eies av den norske staten og er organisert etter Lov om statsforetak. Olje- og energidepartementet representerer staten som eier.

Statnetts inntekter er regulert gjennom en inntektsramme gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). For å gi nettselskapene forutsigbare rammer og begrense muligheten for høy avkastning på nettvirksomheten er det altså satt en øvre grense for Statnetts inntekter.

Den største andelen av inntektene kommer fra utleie av anlegg til sentralnettordningen. Denne ordningen sørger for at eiere av sentralnettet i Norge får dekket kostnadene knyttet til å utvikle og holde nettet ved like.

Statnetts hovedoppgaver

- Sikre kvalitet på kort sikt gjennom å koordinere produksjon og forbruk av elektrisitet.
- Sikre kvalitet på lang sikt gjennom utvikling av det norske sentralnettet.
- Tilby tilgang til transportnettet på like vilkår for alle gjennom å administrere sentralnettordningen.
- Sørge for tilgjengelige transportveier gjennom godt vedlikehold.

Virksomheten

Det meste av Statnetts virksomhet er knyttet opp mot koordinering, vedlikehold og utvikling av det sentrale kraftnettet i Norge. I tillegg har Statnett ansvar for å organisere sentralnettordningen, regulerkraftmarkedet og balanseavregning. Statnett eier også halvparten av Nord Pool ASA og 100 prosent av datterselskapene Statnett Transport og Statnett Forsikring AS.

Nettvirksomheten

- Stor portefølje av kraftledningsprosjekter
- Lave strømpriser i sør på grunn av kabelfeil til utlandet
- Beredskap og overvåking styrket
- Styrket ledningsnett gir mer fornybar kraft

Kraftsituasjonen i 2008 var meget god gjennom hele året. Det har vært høy kraftproduksjon og stor eksport til nabolandene i Norden, samt til Nederland. Feil på flere forbindelser til nabolandene reduserte eksportkapasiteten til utlandet og ga i store deler av året lavere priser i Sør-Norge enn i resten av Norge og Norden. I tillegg til ordinær drift har Statnett gjennom 2008 arbeidet med et stort antall nye kraftledninger. Aktiviteten på dette området er nå den største i Statnetts historie.

Den største begivenheten i nettvirksomheten i 2008 var den nye HVDC-forbindelsen NorNed, som gir overføringskapasitet på 700 MW mellom Norge og Nederland. Kabelen ble offisielt åpnet 11. september, men var tilgjengelig for kraftmarkedet allerede fra 6. mai. Byggeprosjektet ble gjennomført innenfor budsjett. Inntektene i 2008 ble svært gode.

Midt-Norge og Nord-Norge ble i november slått sammen til ett elspotområde, etter å ha vært delt i to siden høsten 2006. Sammenslåingen kom som følge av at kraftsituasjonen i Midt-Norge før vinteren 2008-2009 ble vurdert som tilfredsstillende, etter ferdigstilte nettførsterkninger, to reservekraftverk i drift, samt god magasinfylling. Etter dette har Norge igjen kun to elspotområder.

Feil på kabler over Oslofjorden ga utfordringer

Overføringskapasiteten mot Sverige ved Halden ble sterkt redusert da det i mars og april med kort mellomrom oppstod feil på begge Statnetts kabler over Oslofjorden. Dette medførte en ekstraordinær driftssituasjon, uten at det oppstod fare for leveringssikkerheten eller at sluttbrukere mistet strømforsyningen.

Den ene Oslofjord-kabelen var ferdig reparert og ble satt i drift i oktober, mens den andre fikk halv overføringskapasitet fra november. Full kapasitet mot Sverige ventes i løpet av våren 2009. Forut for problemene med Oslofjord-kablene var kapasiteten til Danmark i lengre tid redusert med 500 MW, fordi Skagerrak 3-kabelen ble utkoblet på grunn av transformatorhavari på dansk side høsten 2007. Skagerrak 3, som er én av tre kabler mellom Danmark og Norge, ble koblet inn igjen i juli.

Redusert eksportkapasitet og stort kraftoverskudd i Sør-Norge ga betydelig lavere kraftpriser i Sør-Norge enn i resten av landet og nabolandene. Problemene med Oslofjord-kablene førte også til store utfordringer i systemdriften, blant annet med mange kompliserte problemstillinger rundt fastsettelse av eksportkapasiteten mot Sverige fra Sør-Norge.

I desember ble det åpnet for redusert eksportkapasitet på Skagerrak-kablene og NorNed-kabelen, med inntil

henholdsvis 250 MW og 150 MW. Behovet for redusert kapasitet inntreffer når forbruket på Sørlandet er høyt, samtidig som etterspørselen fra utlandet tilsier at kablernes eksportkapasitet utnyttes til fulle. I disse periodene mangler Sørlandet tilstrekkelig reguleringsevne.

Økt beredskap og bedre overvåking

Statnett investerte i 2008 i et nytt fartøy som erstatter gamle MS Elektron. Skipet er spesialdesignet for transport av tyngre utstyr og er viktig for leveringssikkerheten av strøm i Norge. Det er også kjøpt supplerende beredskapsmaster og etablert en fjordspenngruppe for å takle utfordringene knyttet til lange ledningsspenn. Som følge av skadene på Oslofjordforbindelsen er det besluttet å kjøpe inn supplerende transformatorer og reservekabelengder. Én kabelengde er allerede på plass.

I 2008 ble det etablert et pilotprosjekt for videoovervåking av fire transformatorstasjoner. Hensikten er å skaffe erfaring med flere ulike systemer og etablere prosedyrer knyttet til systemene. Det er sannsynlig at fremtidig overvåking vil bli spesifisert ut fra flere ulike sett kriterier.

Bortsett fra relativt små oljeutslipp ved havari på kabel i Oslofjorden har Statnett ikke hatt miljøhendelser i 2008.

Store prosjekter over hele landet

På Vestlandet og i Midt-Norge er det hensynet til god forsyningssikkerhet og tilrettelegging for ny fornybar produksjon som driver utviklingen av nettet. Statnett har fått konsesjon fra NVE på en 90 km lang ledning mellom Sima og Samnanger. Denne vil gi større kapasitet i nettet og en sikrere kraftforsyning mellom Sognefjorden og Boknafjorden i Hordaland. Konsesjonen er nå til klagebehandling hos Olje- og energidepartementet.

Lenger nord på Vestlandet er en 300 km lang ledning mellom Fardal i Sogn og Ørskog på Sunnmøre nå til konsesjonsbehandling hos NVE. Ledningen vil gjøre det mulig å rive 110 km ledning på lavere spenningsnivå. I Sør-Trøndelag er Statnett sammen med Svenska Kraftnät i ferd med å erstatte en gammel 300 kV ledning fra Nea til Järpströmmen i Sverige med en ny med 420 kV spenning. 25 km av denne ledningen går i Norge og 75 km i Sverige.

Nea-Järpströmmen og Ørskog-Fardal vil til sammen bringe kraftforsyningen til Midt-Norge, opp på nivå med resten av landet. De nye ledningene vil også legge til rette for ny fornybar produksjon i Midt-Norge og på Vestlandet. Som følge av planer om vindkraftutbygging har Statnett søkt konsesjon på en 80 km lang ledning mellom Namsos og Roan i Nord-Trøndelag. Statnett har også meldt en 170 km lang ledning mellom Roan i Sør-Trøndelag og Trollheim på Nordmøre.

Også i Nord-Norge har Statnett omfattende planer om nettutbygginger. Statnett meldte i 2007 en ny ledning på ca. 360 km mellom Balsfjord og Hammerfest, og konsesjons-søknad for denne blir sendt i 2009. I desember 2008 meldte Statnett en ny ledning på 150 km mellom Ofoten og Balsfjord. For å sikre forsyningen for Øst-Finnmark har Statnett besluttet å bygge en ny 132 kV ledning mellom Varangerbotn og Skogfoss.

I Sør-Norge er nye utenlandsforbindelser den viktigste drivkraften bak utviklingen av sentralnettet. Disse medfører forsterkning av det innenlandske kraftnettet. I desember meldte Statnett en fjerde kabel mellom Kristiansand og Jylland (Skagerrak 4) til NVE. Samtidig er en 100 km lang kraftledning under bygging mellom Skåreheia og Hølen i Setesdal. Denne vil stå ferdig høsten 2009. Statnett har også startet planarbeidet for å oppgradere spenningen fra 300 kV til 420 kV på et stort antall kraftledninger i Sør-Norge, blant annet mellom Kristiansand og Grenlandsområdet.

Andre nye utenlandsforbindelser som Statnett arbeider aktivt med, er en kabel mellom Sørlandet og Tyskland og ledning mellom Østlandet og Sverige. Statnett arbeider også med planer for et mulig offshorekraftnett og har blant annet en sentral rolle i myndighetenes og EUs arbeid med å utvikle konsepter for et slikt nett.

Sentralnettsordningen

- NorNed-kabelen ga høye inntekter i 2008
- Dermed reduseres kundenes nettleie i 2009

Sentralnettet i Norge består av 10 000 km høyspentledninger og 125 transformatorstasjoner. Også de tre Skagerrak-kablene til Danmark og NorNed-kabelen til Nederland inngår i nettet. Anleggene i sentralnettet eies av Statnett og 22 andre norske selskaper. Statnetts eierandel er 90 prosent.

Alle som er tilknyttet anlegg i sentralnettet, enten som produsenter, industriforbrukere eller regionale nettselskap som transporterer kraft til sluttbruker, er kunder i sentralnettsordningen. Statnett er operatør av ordningen. Det betyr at Statnett har ansvar for å fastsette årlig nettleie (tariffer), samt å måle og avregne kundene i henhold til fastsatte tariffer. Det er også Statnetts oppgave å utarbeide tilknytningskontrakter med kundene og leie inn nettanlegg som inngår i ordningen.

Hvor kommer inntektene fra?

Sentralnettsordningen henter hoveddelen av inntektene gjennom nettleien (tariff) fra kundene. I tillegg får sentralnettet såkalte flaskehalsinntekter når kraftprisen er forskjellig der kraften produseres i forhold til der kraften brukes. Produsentene får betalt prisen som gjelder i sitt eget område, mens forbruker betaler prisen som gjelder i sitt område. Prisdifferansen tilfaller operatørene på hver side av slike flaskehals.

I 2008 var kraftprisen i perioder svært lav i Sør-Norge (prisområde NO1) i forhold til resten av Norden og Nederland. All eksport av kraft fra dette prisområdet til for eksempel Sverige og Nederland ga derfor store flaskehalsinntekter. I Norge går disse inntektene direkte inn i sentralnettsordningen. Dette medfører at tariffene kan reduseres.

Hvilke kostnader skal dekkes?

Kostnadene i sentralnettsordningen er leie av ledninger og stasjoner fra anleggseiere, fysisk strømtap i nettet og systemdriftskostnader. Systemdriftskostnader er kostnader knyttet til å balansere forbruk og produksjon til enhver tid.

Alle kostnader som inngår i ordningen er regulert av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Reguleringen skjer ved at NVE fastsetter årlige inntektsrammer

Statnett eier om lag 90 prosent av sentralnettet i Norge. Dette er ledningene og stasjonene med de høyeste spenningene, som har betydning for store områder

for den enkelte netteier og operatør. Inntektsrammene setter tak for hvor mye anleggseieren/operatøren kan fakturere sine kunder.

Høy merinntekt i 2008 ga redusert nettleie

Sentralnettsordningen skal i utgangspunktet verken gi overskudd eller underskudd. Ved årlig tariffastsettelse sørger Statnett for at inntektene tilsvarer de budsjetterte kostnadene. Likevel oppstår det avvik gjennom året, som kan gi «merinntekt» i form av høyere inntekter enn kostnader, eller «mindreinntekt» hvis tariffinntektene er lavere enn kostnadene.

I 2008 var de samlede kostnadene 3,5 milliarder kroner, mens inntektene var 4,2 milliarder kroner. Hovedårsaken til merinntekten på 721 millioner kroner er høyere flaskehalsinntekter. Disse kan tilskrives større inntekter enn forventet fra NorNed-kabelen mellom Norge og Nederland og mellom ulike prisområder i Norge. Det er tatt hensyn til denne merinntekten i tariffene for 2009. Nettleien blir dermed svært lav i 2009.

Statnett som avregningsansvarlig

- Fremgang med internasjonale standarder for handelsinformasjon og garantier

Som systemansvarlig nettselskap har Statnett ansvar for å sørge for at ubalanser mellom forbruk og produksjon utliknes og for å beregne og avregne avvik. På vegne av myndighetene har Statnett også ansvar for Ediel, en standard for elektronisk utveksling av handelsinformasjon, samt for utstedelse av opprinnelsesgarantier.

Ubalanser oppstår når aktører i kraftmarkedet leverer eller forbruker mer eller mindre enn planlagt. Som avregningsansvarlig sørger Statnett for å avregne ubalanse ukentlig ved å sammenstille planlagt volum og faktisk volum for hver enkelt aktør. Oppgjørene er basert på prisene i regulerkraftmarkedet.

I 2008 var det omlag 145 kjøpere og selgere av kraft på de fysiske kraftmarkedene som mottok økonomisk oppgjør fra

Statnetts balanseavregning. Dette er flere enn året før, noe som i hovedsak skyldes at nye utenlandske aktører handler kraft for overføring på NorNed-forbindelsen. Omsetningen i regulerkraftmarkedet har stabilisert seg på rundt 8 TWh/år, som tilsvarer en brutto omsetning på 2,5 milliarder kroner. I 2008 ga dette en gebyrinntekt på 12,5 millioner kroner, som finansierte Statnetts kostnader knyttet til avregningen.

På initiativ fra Nordisk Råd og de nordiske regulatorne er det i 2008 utarbeidet en felles modell for balanseavregning i Norden. Bak modellen står Statnett og de øvrige nordiske systemansvarlige nettselskapene som har ansvar for avregning. Hensikten er å harmonisere det nordiske kraftmarkedet, slik at det skal bli lettere for aktørene å opptre på tvers av landegrensene og slik at et felles sluttbrukermarked kan utvikles. Modellen er nå til godkjenning ved NVE og forventes innført i løpet av 2009.

Ediel-virkomheten i Statnett

Ediel er betegnelsen på en internasjonal standard som brukes til elektronisk utveksling av handelsinformasjon i kraftbransjen. Ediel-meldinger benyttes eksempelvis mellom aktører i forbindelse med leverandørbytter og utveksling av målestand.

I Norge er det om lag 370 kraftselskaper som utveksler Ediel-meldinger. Statnett er gjennom Systemstøtte for Ediel (SSE) tillagt ansvaret for å vedlikeholde standarden og å legge til rette for at alle aktører benytter gjeldende standard. Alle aktører er gjennom sine konsesjonsbetingelser pålagt å være SSE-godkjent for utveksling av Ediel-meldinger. For å løse denne oppgaven tilbyr Statnett en omfattende automatisert testløsning gjennom Ediel-portalen (www.ediel.no).

Ediel-virkomheten i Statnett samarbeider aktivt med bransjen for å videreutvikle Ediel og harmonisere norsk standard med nordisk og europeisk nivå. Et samarbeid med Sverige (Svenska Kraftnät) fortsatte i 2008. Om lag 440 svenske aktører benytter seg av Statnetts Ediel-portal. I 2008 har Statnett inngått avtale med Danmark (Energinet.dk) om bruk av Ediel-portalen for danske aktører. 2008 var første driftsår for NUBIX, en internettjeneste utviklet og driftet av Statnett. Tjenesten skal gjøre kraft-

leverandørens informasjonstilgang ved leverandørbytter enklere. Løsningen er integrert i alle nettselskapers kundedatabaser. Gjennom NUBIX får leverandøren tilgang til nødvendig kundeinformasjon, uansett hvor kunden geografisk holder til. I 2008 gikk om lag 1,5 millioner henvendelser gjennom NUBIX.

Opprinnelsesgarantier

En opprinnelsesgaranti gir strømkundene mulighet til å velge strøm etter opprinnelse (vann eller vind) og derigjennom oppmuntre til økt produksjon fra denne energikilden. Selve garantien er et elektronisk dokument som beviser når, hvor og fra hvilken energikilde en gitt kraftmengde er produsert. Dermed kan en opprinnelsesgaranti som benyttes i Europa spores tilbake til en bestemt produksjonsenhet.

I henhold til EU-direktiv (2003/54/EC) er hvert enkelt land forpliktet til å utstede opprinnelsesgarantier til de produsentene som ønsker det. Statnett har ansvar for registeret i Norge og utsteder hver uke opprinnelsesgarantier til de enkelte produsentene, basert på målt produksjon i foregående uke.

Statnett har i 2008 utstedt opprinnelsesgarantier tilsvarende 111 TWh. Det er 480 kraftstasjoner og vindmøller som er godkjent for utstedelse av opprinnelsesgarantier. Det omfatter omlag 90 prosent av den totale fornybare produksjonen i Norge. 60 prosent av alle opprinnelsesgarantier fra fornybar kraft som ble utstedt i Europa kom fra norsk kraftproduksjon.

Nord Pool

- 70 prosent markedsandel i Norden for Nord Pool Spot
- Omsetningsøkning på 32,7 prosent for Nord Pool ASA

Den fellesnordiske kraftbørsen Nord Pool er den viktigste markedsplassen for handel av kraft i Norden. Nord Pool Spot nådde i 2008 en markedsandel på 70 prosent av alt kraftforbruk i Norden. Omsetningen i spotmarkedet i 2008 var 299,4 TWh, mot 292,2 i 2007. Verdien av omsetningen var 15 milliarder euro. Elspot er markedet for kjøp og salg av kraft mellom aktører som leverer strøm i Norden. I dette

markedet foregår kjøp og salg av kraft dagen før den sendes til forbruker.

I tillegg finnes et marked for å justere kraftproduksjon i forhold til forbruk samme dag som kraften sendes til forbruker. Dette markedet kalles Elbas og omfatter handel i Sverige, Finland, Danmark, Tyskland. Fra mars 2009 blir også Norge en del av Elbas. Her handles timekontrakter kontinuerlig inntil en time før levering. I Elbas-markedet ble det i 2008 omsatt 1,8 TWh, mot 1,6 TWh i 2007.

Ny handelsrekord i det finansielle markedet

Nord Pool ASA tilbyr også handel med termin- og opsjonskontrakter i det såkalte finansielle markedet. Det finansielle markedet omfatter kjøp og salg av finansielle kraftkontrakter og clearing (at tredjepart sikrer oppgjør mellom kjøper og selger) av disse. Finansielle kontrakter benyttes av en aktør for å sikre at kraftprisen frem i tid holder seg på et bestemt nivå og dermed redusere risikoen ved handel av kraft. Noen ønsker også å bruke dette markedet som en investeringsmulighet.

Nord Pool ASA satte i 2008 ny omsetningsrekord i det finansielle markedet med 1 407 TWh, tilsvarende en markedsandel på 55,5 prosent. Med 1 407 TWh har Nord Pool økt omsetningen på børs med 32,7 prosent i forhold til 2007, da volumet endte på 1 060 TWh. I tillegg ble det handlet og clearret 40 TWh i tyske kontrakter. Totalt ble det i 2008 handlet og clearret 2 577 TWh i 2008 i det finansielle markedet. Dette er en oppgang på 8,7 prosent fra året før. Det ble i 2008 handlet og clearret finansielle kontrakter over kraftbørsen til en verdi av 119,4 milliarder euro, mot 81,6 milliarder euro i 2007.

Om Nord Pool

Nord Pool er den ledende råvarebørsen for kraft og utslippsrettigheter i Europa. Nord Pool omfatter markedsplassen for handel og clearing av fysiske og finansielle kraftkontrakter i Norden, Tyskland og Nederland.

Ved utgangen av 2008 hadde Nord Pool 336 medlemmer i det fysiske markedet og 391 medlemmer i det finansielle markedet og karbonmarkedet.

Nord Pool ASA eier de nordiske derivatproduktene og er ansvarlig for børsdriften og handelsaktiviteten på det finansielle markedet. Nord Pool ASA eies av Svenska Kraftnät og Statnett med 50 prosent hver. I 2008 ble Nord Pools clearing- og konsulentvirksomhet, samt de internasjonale kontraktene, solgt til NASDAQ OMX. Denne virksomheten drives nå videre av NASDAQ OMX Commodities, som har ambisjon om å bli ledende innenfor energiderivater og karbonkontrakter.

Nord Pool Spot AS eies av de nordiske systemansvarlige nettselskapene. Nord Pool Spot AS har siden 1991 drifet det fysiske kraftmarkedet. Nord Pool Spot AS organiserer i dag det nordiske døgemarkedet Elspot, intradagmarkedet Elbas og det danske gassmarkedet (grossist).

Statnett Transport AS

- Beste år til nå for landtransporten
- Forsinket leveranse av Elektron ga negativt årsresultat

Statnett Transport AS skal sikre at Statnett fyller sine forpliktelser om transportberedskap for kraftforsyningen. Selskapet, som er et heleid datterselskap av Statnett SF, drives effektivt og konkurransedyktig. Statnett Transport har primært oppdrag for norsk kraftforsyning, men også for flere internasjonale oppdragsgivere.

Statnett Transport har markedets mest effektive utstyr for transport av enheter opptil 350 tonn på offentlig vei og opptil 500 tonn på lukket område. Sammen med de to skipene MS Elektron og Elektron II, utfører Statnett Transport kompliserte og tunge transportoppdrag til vanskelig tilgjengelige steder. Selskapet disponerer også en 18-akslet jernbanevogn for transport av enheter opptil 210 tonn.

I 2008 hadde Statnett Transport en omsetning på 77 millioner kroner, mot 49 millioner kroner i 2007. Årsresultat etter skatt gir et underskudd på -1 million kroner, mot et overskudd på 5 millioner kroner i 2007.

Det negative resultatet for 2008 skyldes i hovedsak at det nye skipet Elektron ble seks måneder forsinket fra verftet og dermed forsinket inntjeningen i sommer-sesongen. Samtidig ga finanskrisen generell ordretørke for sjø-transport i de siste månedene av 2008. Landtransporten hadde sitt beste år til nå i 2008, med mer enn 15 store transporter.

Fremtidsutsikter

Det er store behov for utskiftninger og nyinvesteringer i kraftforsyningen, og Statnett Transport ser derfor positivt på markedet fremover. Selskapet vil arbeide for å forbedre de økonomiske resultatene. Samtidig vil selskapet opprettholde fokus på å utføre beredskapsforpliktelsene på en sikker og effektiv måte, blant annet ved reinvestering i rullende materiell.

Statnett Transport AS har forretningsadresse og hovedkontor på Holmen i Drammen. Selskapet har 44 ansatte.

Statnetts mandat er å gi det norske samfunnet pålitelig kraftforsyning med tilstrekkelig kapasitet til en lavest mulig total kostnad

Hvordan beregnes Statnetts inntekter?

Statnetts inntekter stammer i hovedsak fra to kilder, fra brukerne av det norske kraftnettet og fra Statnetts forbindelser mellom prisområder internt i Norge og til utlandet. Som følge av at bedriften er i en monopolsituasjon, reguleres og kontrolleres inntektene av myndighetene, ved Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

NVE fastsetter hvert år øvre grense for hvor store inntekter Statnett kan ha. Denne grensen danner videre grunnlaget for nivået på tariffen (nettleien) som brukerne av strømmettet må betale.

Utgangspunktet for myndighetene er at inntektene over tid skal dekke kostnadene, samt gi rimelig avkastning på investeringer i strømmettet. Avkastningen gis med forutsetning om at Statnett ikke har høyere kostnader enn nødvendig.

Kostnader og avkastning

NVE kontrollerer kostnadene til Statnett mot nivået i andre sammenlignbare virksomheter. Denne kontrollen legges til grunn når de årlige inntektene fastsettes. Grensen for inntektene er dermed basert både på egne faktiske kostnader og myndighetenes kontroll av selskapets kostnadsnivå. Om myndighetene vurderer kostnadsnivået å ligge for høyt, kan de pålegge redusert avkastning.

Statnetts inntekter justeres videre for utviklingen i leveringskvaliteten. Store avbrudd i strømforsyningen vil gi utslag i reduserte inntekter for Statnett. Motsatt vil god leveringskvalitet i noen tilfeller gi økte inntekter.

Grunnlaget for å beregne avkastningen er en risikofri rente (statsobligasjon 5 år), tillagt en risikopremie på om lag 3 % og selskapets bokførte verdi på nettanlegg.

Merinntekt

Nettleien (tariffene) utgjør en vesentlig del av Statnetts inntekter. Inntektene fastsettes i forkant av hvert år. I 2008 ble de totale inntektene betydelig større enn forventet og høyere enn myndighetenes øvre grense. Den såkalte merinntekten skyldtes i all hovedsak høye handelsinntekter mellom ulike prisområder i Norge og på NorNed-kabelen til Nederland.

Ved utgangen av 2008 var saldoen for merinntekten 428 millioner kroner. Statnett er forpliktet til å ta hensyn til denne merinntekten ved fastsettelse av nivået på tariffene i de kommende årene. Merinntekten vil derfor medvirke til at tariffene settes lavere enn de ellers ville vært.

Over tid vil Statnetts inntekter samsvare med det nivået myndighetene tillater. Etter gjeldende regnskapsprinsipper, balanseføres dette ikke som en forpliktelse i Statnetts regnskaper.

RÅSTOFFET

98 prosent av strømmen som produseres i Norge kommer fra vannkraft.

KRAFTVERKENE

Det finnes totalt ca. 750 kraftverk i Norge.

SENTRALNETTET

Dette er «riksveiene» i strømforsyningen.

NEDTRANSFORMERINGSANLEGG

Før elektrisiteten går over til lokalnettet, må spenningen reduseres.

Strømmen skal frem

Når vi slår på støvsugeren for å rengjøre stua, forventer vi at strømmen er der og at støvsugeren starter. Det er vel heller sjelden vi tenker på at i samme stund som ledningen kobles til kontakten, knytter den seg til et norsk kraftnett av mer enn 320 000 km ledninger over hele landet.

I mange tilfeller er det lang vei fra kraftprodusent til forbruker, og kraften kan vandre langt før den når fram til forbrukeren. Statnetts sentralnett utgjør 10 000 km med ledninger på de høyeste spenningsnivåene. Dette er motorveiene i den norske kraftforsyningen som gjør det mulig å transportere strøm hele veien fra en norsk kraftprodusent til forbruker. Statnetts oppgave er å sørge for at strømmen har veier å gå og at den kommer helt frem dit den skal.

PRODUKSJONEN PLANLEGGES DAGEN I FORVEIEN

Elektrisitet har den fysiske egenskapen at den må produseres i samme øyeblikk som den blir brukt. Når leselampa skrur på om kvelden, må det produseres tilsvarende kraft et annet sted.

Utgangspunktet for produksjonsplanene er krafthandelen på den nordiske kraftbørsen Nord Pool. Handelen foregår

dagen før strømmen skal produseres. Når kraftprodusentene løpende produserer strømmen som forbrukes i Norge, gjør de det altså på bakgrunn av beregninger gjort dagen i forveien.

Det er vanlig at det oppstår ubalanser mellom produksjon og forbruket den dagen kraften skal overføres. Vanligvis skyldes ubalansen at forbruket ikke stemmer med det som er estimert på forhånd. I Norge påvirkes forbruket i stor grad av temperaturen ute. Svingninger i temperaturen er derfor den viktigste kilden til usikkerhet i systemet.

Statnett og Svenska Kraftnät skal sørge for å korrigere den totale ubalansen i hele Norden. Til dette formålet benyttes det fellesnordiske regulerkraftmarkedet. Her legger produsenter og noen store forbrukere inn tilbud på å regulere opp eller ned et gitt antall MW til en gitt pris. Tilbudene samles på forhånd og sorteres etter pris. Ved behov benyttes den billigste kraften først.

REGIONALNETTET

Dette ledningsnett er eies av de regionale nettselskapene.

LOKALNETTET

Dette nettet frakter strømmen frem til de ulike lokalmiljøene og boligfeltene.

TRAFOSTASJONER

Før strømmen fraktes den siste etappen frem til huset ditt, må spenningen reduseres til 230 volt.

FORBRUKER

KRAFTFLYTEN OVERVÅKES DØGNET RUNDT

Hele kraftsystemet og kraftnettet opererer ut fra hvor mye strøm en ledning tåler før det blir for stor trafikk. Til å overvåke og regulere kraftflyten på ledningene har Statnett én landssentral og tre regionsentraler. På landssentralen og regionsentralene blir det også gjort kontinuerlige vurderinger for den daglige driften, samt risikovurderinger for å sørge for at strømmen kommer frem selv om det oppstår feil et sted.

For tett trafikk i et område betyr at ledningen kan bli overbelastet og gå varm. Én enkelt støvsuger har liten betydning for kraftflyten i Statnetts anlegg, men en ledning inn til et område med liten produksjon og stort forbruk kan utsettes for stor trafikk. I tilfeller der trafikken blir for stor og kapasiteten i nettet for liten, oppstår flaskehals som Statnett må håndtere.

Ved planlagte utkoblinger brukes simuleringsverktøy til å analysere situasjonen i forkant av utkoblingen. Statnett har også som hovedregel at det skal finnes minst to veier inn til et område. Det gir kraftsystemet en sikkerhetsmargin og en alternativ vei dersom det skulle oppstå problemer på en ledning.

NÅR FEILEN OPPSTÅR

Statnetts ledningsnett er bygget for å takle store påkjenninger. Ledningene er for eksempel dimensjonert

for å tåle vindhastigheter fra 35 meter per sekund opp til 50 meter per sekund og mer, alt etter hvor utsatt ledninger og master er for vær og vind. Det betyr at ledningene minst skal tåle orkans styrke.

Allikevel hender det fra tid til annen at ledninger og master havarerer. Da vil sikkerhetsmekanismer koble enheter og ledninger ut, og bidra til sikker og stabil kraftoverføring. Dette sikrer at verken støvsugeren i hjemmet eller utstyr i kraftverket blir ødelagt, eller personer skadet.

Samtidig setter en slik hendelse i gang stor aktivitet. Ikke bare på regionsentraler og landssentralen, som må regulere alternative veier for strømmen, men også hos de som har ansvar for ledningene ute i felten. Statnetts mannskap vil lokalisere feilen ute i nettet og i løpet av kort tid undersøke feilstedet nærmere. Deretter vurderes det hva som må gjøres, for eksempel om reservemast må fraktes til området. Vanligvis tar det fra én til tre dager å rette opp en feil når en mast har havarert.

I Norge tar vi det gjerne for gitt at støvsugeren har kraft til å fjerne restene etter gårsdagens besøk fra stuegulvet eller at den elektriske tannbørsten har nok strøm til å sikre våre håpefulle null hull. Men hvis du tenker på veien frem til stikkkontakten, er det kanskje ikke så selvsagt likevel.

Samfunnsansvar

Miljø

Hensynet til miljøet omkring oss står stadig mer sentralt i samfunnet. Statnett ser at organisasjonens handlinger kan ha miljømessige konsekvenser og har som mål at klima og andre miljømessige forhold skal være klart ivaretatt i de beslutningene organisasjonen fatter.

For å sikre at hensyn til klima og andre miljømessige forhold ivaretas er det utviklet en egen miljøstrategi med flere satsingsområder. Målet er å begrense miljøulempene ved Statnetts anlegg, samt å legge til rette for et klimavennlig og robust kraftsystem og en troverdig og solid intern miljøpraksis.

Viser miljøansvar i prosjekter

Miljømessige forhold står særlig sentralt ved bygging av nye kraftledninger. Statnetts miljøpolicy har blant annet ført til justering av planene for den nye ledningen mellom Ørskog og Fardal. Endringer er gjort for å kunne ta i mot mer fornybar energi. Samtidig er det lagt til rette for å rive gamle ledninger og unngå nye regionale ledninger. Også den meldte 420 kV-linjen mellom Ofoten og Balsfjord gjør det mulig å rive regionale linjer. Her planlegges den nye linjen langs eksisterende 420 kV-linje. Den nye ledningen blir 157 km, mens 100 km med gammel 132 kV ledning i området kan rives.

I forbindelse med FoU-prosjektet «Miljøvennlige kraftledninger» prøver Statnett nå ut master av en ny og

mindre type til bruk nær tettbygde strøk. De nye mastene krever mindre areal, er mindre dominerende og omgir seg med lavere magnetfelt enn tradisjonelle master for dette spenningsnivået. De første mastene av denne typen ble satt i drift på 300 kV-ledningen mellom Røykås og Tegneby på Rasta i Lørenskog i november 2008.

Statnett innledet i 2007 et samarbeid med ABB og Siemens om å utvikle konkurransedyktig likestrøms kabelteknologi, såkalt HVDC VSC-teknologi. Denne teknologien kan bli billigere og mindre plasskrevende enn eksisterende kabelteknologi, og kan i fremtiden bli velegnet for lengre punkt til punktforbindelser.

ISO-sertifisert

Statnett er sertifisert etter standarden ISO 14001:2004 Miljøstyringssystemer. Kontor- og eiendomsdriften ved hovedkontoret i Oslo er i tillegg sertifisert som Miljøfyrtårn, og det legges opp til å utvide denne sertifiseringen til å gjelde all kontor- og eiendomsdrift i selskapet.

Statnett innførte i 2008 kjøp av CO₂-kvoter i forbindelse med ansattes flyreiser. Statnetts bidrag er med på å finansiere vindkraftprosjekter i områder av India der kraftproduksjonen i dag er basert på fossilt brensel. Statnett har siden 2008 også hatt avtale med LOS AS om kjøp av opprinnelsesgarantier for alt eget forbruk av kraft.

Forskning og utvikling gir resultater

Statnett skal arbeide innovativt og fremtidsrettet. Selskapet satser derfor på forskning og utvikling (FoU) for å utvikle nye produkter, metoder, løsninger og kompetanse på sentrale områder. Ambisjonen er å benytte 1,2 prosent av inntektsrammen til forskning og utvikling.

I 2006 la Statnett om satsingen på forskning og utvikling. Selskapet besluttet da å konsentrere FoU-virksomheten om et begrenset antall områder, forankret i konsernstrategien. Blant målene med omleggingen var større åpenhet om FoU-prioriteringer og mer oppmerksomhet om å sikre at forsknings- og utviklingsarbeidet fikk resultater til nytte for virksomheten videre. Samtidig ble det gjennomført organisatoriske endringer for å styrke involvering og engasjement om FoU-arbeidet. Omleggingen av FoU-arbeidet har gitt større engasjement i organisasjonen og gode resultater fra de fem utvalgte satsingsområdene.

Resultatene fra den første treårsperioden med strategiske FoU-program blir oppsummert og evaluert i første del av 2009. I mars 2009 arrangerer Statnett for første gang en egen FoU-konferanse, der resultater fra den første treårsperioden under ny ordning blir presentert.

Nyskapende master på Rasta

Ett av de synlige resultatene av innsatsen er den tidligere nevnte ledningstraseen på Rasta i Lørenskog. Her tas et komposittmateriale for aller første gang i bruk i tre prototypemaster. Prosjektet gir verdifulle erfaringer og innblikk i nye muligheter med hensyn til utseende på master og trasé, arealbruk og elektromagnetiske felt. Statnetts FoU-satsing har også gitt gode resultater i arbeidet med å oppgradere og vedlikeholde kraftledninger uten å ta disse ut av operativ drift, såkalt arbeid under spenning (AUS). Begge disse prosjektene ble startet i 1997/1998 og illustrerer behovet for langsiktighet i FoU-satsingen.

Statnett har også fått frem ny kunnskap og kompetanse på hvordan vi kan integrere ny, fornybar kraft (vindkraft) i

kraftsystemet. Denne kompetansen er avgjørende for å legge til rette for de store vindkraftutbyggingene som er planlagt de neste 10-15 årene. Forskning og utvikling har dessuten bidratt til at man nå mer nøyaktig kan beregne levetiden for nøkkelteknologi i anlegg. Dermed er det mulig å planlegge vedlikehold og reinvesteringer mer optimalt.

Internasjonalt samarbeid

I sin forskningsinnsats samarbeider Statnett nært med eksterne kompetansemiljøer, som andre systemansvarlige nettselskaper, leverandørindustri og bransjen generelt, både i Norden og i Europa, gjennom EUs rammeprogram for forskning og utvikling. Statnett samarbeider også med undervisningsmiljøer og forskningsinstitusjoner, herunder NTNU, SINTEF Energiforskning og STRI i Sverige, der Statnett er deleier.

Rekruttering og medarbeiderutvikling

Statnett står overfor store investeringer og utbyggingsprosjekter i årene som kommer. For å gjennomføre disse planene er det en forutsetning at bedriften er bemannet med riktig og tilstrekkelig kompetanse. Det satses derfor på utviklingstiltak og læring som samstemmer med bedriftens strategier og verdier, og bidrar til dekke bedriftens behov fremover.

Statnett legger også vekt på et godt arbeidsmiljø med motiverte og engasjerte medarbeidere. Spesielt vektlegges lederne evne til å inspirere. Lederne blir blant annet målt på om de holder medarbeidersamtaler, utvikler talenter og gjennomfører kompetanseplaner. Ledere får tilbud om støtte til medarbeider- og teamutvikling. For å holde fokus på god ledelse blir det også jevnlig arrangert interne lederseminarer.

Statnett gjennomfører regelmessig undersøkelser som måler medarbeidernes motivasjon og opplevelse av at Statnetts lederkrav etterleves. Lederne følger selv opp undersøkelsen, med gjennomgang av resultater og

Statnett bruker kultur som energisk verdiformidler. Gjennom avtaler med norsk kulturliv, støtter bedriften kulturopplevelser for hele landet

forbedringstiltak. Medarbeiderundersøkelsen våren 2008 viste en totaltilfredshet på 82,7 prosent.

Intern mobilitet og rekruttering

Statnett satser bredt på å bygge og spre kompetanse på tvers av bedriften. I 2008 skiftet 50 medarbeidere stilling internt i Statnett. Intervjuer med dem som sluttet i Statnett i 2008 viser at mulighet for nye og utfordrende arbeidsoppgaver og interne karriereveier er viktig for å beholde dyktige medarbeidere. Statnett vil derfor arbeide med å legge enda bedre til rette for intern mobilitet i året som kommer.

Selv om arbeidsmarkedet er mindre stramt enn det var for et år siden, er det ennå utfordringer knyttet til å rekruttere den riktige kompetansen, særlig ansatte med teknisk utdanning. I 2008 hadde Statnett en samlet turnover, uten pensjonsavganger, på 5,5 prosent. Dette er en liten økning fra året før. Tilgangen på søkere til enkelte stillinger er fortsatt lav.

En bevisst personalpolitikk med innsats på flere områder er en forutsetning for å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver. Fra høsten 2008 startet Statnett en ny traineeordning for å tiltrekke talenter fra universiteter og høyskoler. I løpet av de 18 månedene programmet varer har traineene praksis i ulike deler av Statnetts virksomhet.

Samarbeid med universiteter og høyskoler blir fortsatt en viktig oppgave i de nærmeste årene. Aktivitetene rettes særlig inn mot de tekniske linjene på NTNU og ingeniørhøgskolene, spesielt elkraft- og øvrige energi- og miljøfag. Traineesamarbeidet med SINTEF, EBL, NVE og en del nettselskaper i bransjen forsetter. For å gjøre aktuelle kandidater mer kjent med bedriften deltar Statnett på en rekke jobbmesser arrangert av studentene.

Statnett tilrettelegger også for sommerjobber, prosjekt-oppgaver og masteroppgaver. Det blir også i større grad vurdert å rekruttere fra andre land.

Likestilling og mangfold

Statnett har i mange år jobbet systematisk for å få flere kvinner inn i ledende og tekniske stillinger. Kvinner og menn i sammenliknbare stillinger er lønnsmessig likestilt, mens medarbeiderundersøkelser viser at begge kjønn opplever at kvinner og menn har like muligheter i Statnett.

Gjennom praktiske ordninger legger Statnett til rette for at både kvinner og menn kan kombinere arbeids- og familieliv på en god måte. Bedriften har egen barnehage, utvidet permisjonstid for småbarnsforeldre og fleksibel arbeidstid. Statnett erfarer at menn på alle stillingsnivåer benytter mer av permisjonstiden enn tidligere, og at småbarnsfedre og -mødre er like mye hjemme når barna er syke.

Statnett vil fortsette innsatsen for å rekruttere flere kvinner til tekniske stillinger og lederstillinger. Selskapet ønsker å fremme kvinners deltakelse i konsernets styre og ser samtidig positivt på at kvinnelige ansatte blir valgt inn i styre i andre bedrifter.

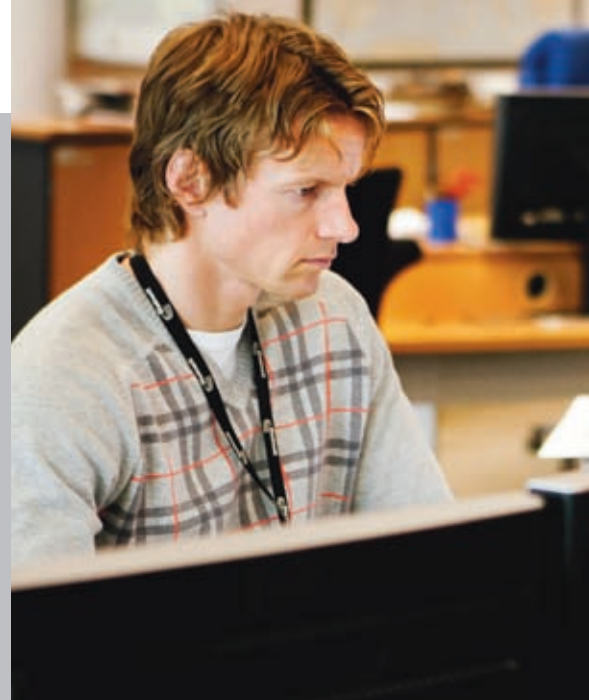
Kulturopplevelser formidler energi

Å formidle energi – til hele landet – er Statnetts kjernevirksomhet. Selskapet har valgt å bruke kultur både som energisk verdiformidler i egen virksomhet og som arena for dialog med viktige grupper utenfor Statnett. Gjennom avtalene Statnett har med norsk kulturliv, støtter bedriften kulturopplevelser for hele landet.

Rikskonsertene og Nordlysfestivalen

Våren og høsten 2008 presenterte Rikskonsertene og Statnett turneer med gruppene Superfamily og The Disciplines rundt om i Norge. Statnett ønsker å være en attraktiv arbeidsgiver, og samarbeidet med Rikskonsertene gir møteplasser som bringer Statnett tettere på viktige studentgrupper og dermed fremtidige arbeidstakere. Nordlysfestivalen i Tromsø er en annen viktig arena for Statnett. På denne festivalen, som er ett av de viktigste kulturarrangementene i Nord-Norge hvert år, møter

Statnetts visjon er å være Europas mest nyskapende og miljøansvarlige nettselskap

Statnett myndigheter og andre viktige interessegrupper til dialog om energirelaterte temaer av betydning for landsdelen.

Lokale bidrag gjennom egne ansatte

Statnett ønsker å bidra positivt til lokalsamfunnene. Selskapet oppfordrer egne ansatte til å engasjere seg lokalt – i idrettsarbeid og annen kulturutøvelse. Som ekstra stimulans gir Statnett ut stipender til barne- og ungdomsaktivitet lokalt. Alle Statnetts ansatte i hele landet kan søke om slik støtte. For å få tildelt midler må medarbeideren ha et tillitsverv eller en annen aktiv rolle. Arbeidet må også være organisert gjennom et lag, en forening eller liknende. Det er en forutsetning at arbeidet har et klart ideelt formål.

Etikkombudsordningen

Statnetts rolle både i samfunnet og i kraftsystemet tilsier at foretaket må stille absolutte krav til integritet og ha ufravikelige etiske prinsipper. Som en av de første bedriftene i landet oppnevnte Statnett i 2006 et eget etikkombud. Ombudet skal være en tillitsperson som styrker ansattes rettssikkerhet og bidrar til å avdekke kritikkverdige forhold og mangler ved systemet.

Ombudsrollen

Etikkombudet skal bidra til at uønskede kulturer og holdninger ikke får utvikle seg. I tillegg ivaretar ombudet arbeidsmiljølovens krav til det som betegnes som «varsling». Loven slår fast at en arbeidstaker har rett til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsteden. Et hovedformål med lovdringen er å signalisere at varsling er både lovlig og ønsket. Med «kritikkverdige forhold» menes blant annet forhold som er lovstridige, som er i strid med bedriftens etiske regler, eller som skaper dårlig arbeidsmiljø, generell ukultur og skadelig aktivitet. Statnett plikter å legge til rette for at kritikkverdige forhold varsles internt i bedriften, og etikkombudsordningen tar sikte på nettopp dette. I Statnett er etikkombudsvervet ivaretatt av en advokat i juridisk avdeling.

Etikkombudet skal gjøre undersøkelser etter henvendelse fra ansatte eller ansattes organisasjoner, veilede de ansatte i etiske spørsmål og ta opp saker etter eget initiativ. Selv om etiske problemstillinger i utgangspunktet bør behandles i linjen, kan etikkombudet også kontaktes direkte. Et svært viktig prinsipp for ombudet er kravet til anonymitet, altså at den som fremmer en sak ikke behøver å stå frem med navn. Prinsippet oppmuntrer til å fremme saker som ellers ikke ville ha blitt behandlet.

Større bevissthet, økt engasjement

Etikkombudsordningen har uten tvil bidratt til at etikk er satt høyere på dagsordenen i Statnett og er langt mer fremme i de ansattes bevissthet enn før. Statnett opplever fremdeles betydelig engasjement og interesse for ombudsordningen og for etiske spørsmål generelt. Etikkombudet rapporterer årlig til konsernledelsen og styret om antall henvendelser og antall saker som er blitt behandlet. Ombudet behandlet om lag 15 saker i 2008 og håndterte i tillegg til et større antall mindre henvendelser. Anonymitetshensyn setter ellers klare begrensninger for detaljgraden i rapporten.

Tiltak og regelverk

Etikkombudet presenteres for alle nyansatte i Statnett. I tillegg holder ombudet presentasjoner for ansatte som har vært i bedriften en stund. Totalt holdt etikkombudet presentasjoner for 20 prosent av de ansatte i 2008. Våren 2008 ble det internt gjennomført en anonym spørreundersøkelse om kunnskap og holdning til etikk, etiske spørsmål og selve ombudsordningen. Undersøkelsen fikk meget god oppslutning. Undersøkelsen avdekket ingen konkrete behov for større tiltak, men etikk er likevel gitt større og tydeligere plassering på Statnetts internett- og intranettsider.

Statnetts ansatte forventes å opptre ærlig og redelig, med åpenhet, etterrettelighet og gjennomsiktighet i organisasjonen. De ansatte skal ikke opptre på en måte som kan svekke bedriftens nøytralitet, integritet og troverdighet. Statnetts ansatte har ikke anledning

til å motta gaver eller tjenester som vil kunne påvirke deres opptreden eller uavhengighet.

Etikkombudet utarbeidet i 2007 – i samarbeid med fagforeningene og arbeidsgiver – nye etiske retningslinjer for foretaket. Retningslinjene krever blant annet at alle som mottar en fordel eller gave (for eksempel middager, billetter til konserter eller idrettsarrangementer, samt julegaver) til en verdi av mer enn 500 kroner skal avklare dette med sin leder. Oversikt over slike gaver er først og fremst et lederansvar, men vil også bli fulgt opp av ombudet selv.

Anskaffelser i Statnett

Statnett er inne i en fase med betydelige investeringer. Over en tiårsperiode er det planlagt investeringer i størrelsesorden 20 milliarder kroner – hovedsakelig til oppgradering og styrking av kraftnettet.

Statnett er avhengig av et velfungerende marked med profesjonelle og seriøse aktører og søker samarbeid med konkurransedyktige leverandører som er villige til å bidra til å holde kostnadene nede.

Det har i den senere tid vært rettet kraftig lys mot foretakenes ansvar for sikkerhet og velferd – ikke bare hos leverandører, men også hos deres underleverandører. Dette blir enda viktigere i årene som kommer, i takt med den økende aktiviteten og bevisstheten rundt ansvarsforholdene. Statnett forventer at leverandører etterlever bedriftens etiske krav og HMS-krav og tar miljöhensyn på alvor.

Statnett stiller høye krav til kvalitet, kostnadseffektivitet og leveringssikkerhet innenfor etisk akseptable rammer. Prinsippene for anskaffelser bygger på åpenhet, rettferdighet, gjennomsiktighet, forutsigbarhet og likebehandling.

Statnett legger vekt på informasjon til markedet både i forkant og etterkant av større anskaffelser. Prosjektinformasjon er tilgjengelig på internett når prosjektene er sendt myndighetene for behandling. Som ledd i en kontinuerlig forbedringsprosess, tilbyr Statnett også grundig tilbakemelding til tilbydere som ikke når opp i konkurransen, slik at de har mulighet til å bli mer konkurransedyktige ved neste anledning.

Det gjennomføres fortløpende kvalitetsrevisjoner i prosjektfasen, og gis tilbakemelding til leverandører etter sluttført leveranse.

Styringsform og eierskap

Statnett er et statsforetak opprettet i henhold til Statsforetaksloven og eid av Staten ved Olje- og energidepartementet. Foretaket er selvstendig, finansiert gjennom finansmarkedene, og står selv ansvarlig for sine forpliktelser.

Statnetts inntekter kommer hovedsakelig fra monopolbasert virksomhet. Disse inntektene er regulert av en inntektsramme gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). NVE fører også tilsyn med Statnetts virksomhet.

Vanlige generalforsamlingsspørsmål blir behandlet på Foretaksmøtet. Her fattes det beslutninger som utnevning av styre og brukerråd. Møtet ledes av Olje- og energiministeren. Statnetts styre har som hovedoppgaver å sørge for strategi, kontroll og effektiv organisering av virksomheten.

Brukerrådet har forslags- og innstillingsrett overfor styret og skal supplere NVEs tilsyn med virksomheten. Konsernsjefen har ansvaret for den daglige ledelsen av konsernet.

Statnetts konsernledelse

Håkon Borgen

Konserndirektør divisjon
Teknologi & Prosjekt (T&P)

Borgen er sivilingeniør, Elkraft. Diplom ved Technische Hochschule Darmstad (THD) og master program BI (Master modul i Prosjektledelse). Borgen har tidligere hatt lederstilling i BKK og innehatt flere lederstillinger internt i Statnett, senest som konsernleder for Divisjon Nettstyring. Borgen er styreleder i Statnett Transport, styremedlem i teknologiselskapet SWAY og varastyremedlem i STRI AB.

Audun Severin Hustoft

Konserndirektør divisjon Netteier

Hustoft er sivilingeniør, Elkraft. Han har tidligere vært driftsbestyrer i Statkraft, regionsjef i Statnett og avdelingsleder for systemdriftsavdelingen i Statnett. I dag leder Hustoft divisjonen Netteier som har ansvar for vedlikehold og reinvesteringer i Statnetts anlegg, og derved sikre at sentralnettet er tilgjengelig.

Auke Lont

Konsernsjef

Lont kommer fra stillingen som administrerende direktør i analyseselskapet Econ Pöyry. Han har tidligere vært direktør for nordisk energi i Statoil og administrerende direktør for Naturkraft. Han har studert matematikk og økonomi fra universitetet i Amsterdam og er utdannet sosialøkonom. Lont er styremedlem i Gasunie, Nederland.

Bente Hagem

Konserndirektør divisjon Marked

Hagem er sivilagronom (Industriell økonomi) fra Universitetet for Miljø og Biovitenskap. Hun har vært direktør i Fellesslakteriet og assisterende markedsdirektør i Gilde Norsk Kjøtt AB. Ansatt i Statoil ASA som direktør for gassalg og gassforedling. Siden 2001 har hun vært konserndirektør i Statnett med ansvar for marked og markedsdesign. Hagem har flere styreverv.

Gun Bente Johansen

Konserndirektør Konsernstaben

Johansen kommer fra stilling som partner i Hartmark Consulting AS. Hun har tidligere vært konserndirektør med ansvar for konsernstaber og relatert forretningsvirksomhet i Telenor ASA. Johansen er utdannet psykolog, og har i tillegg en MBA i Økonomisk styring og ledelse.

Brukerrådet 2008–2010

FASTE REPRESENTANTER

EBL
Øivind Torkildsen (BKK Nett)
Bente Monica Haaland (Statkraft)

NI
Helge Stanghelle (Fesil)

Forbrukerrådet
Linette Heiberg

FSN
Hanne Torkelsen (KS)

HSH
Leif Olsen

VARAMEDLEMMER

EBL
Hans Olav Ween (EBL)
Kari Thørud (Hafslund Strøm)

NI
Kristin Karlstad (Elkem)

Forbrukerrådet
Olav Nyhus

FSN
Knut Lockert (FSN)

HSH
Kirsten Haug

Øivind Kristian Rue
Konserndirektør divisjon
Nettstyring

Rue er utdannet Cand. Polit. ved UiO. Han har tidligere vært underdirektør i Næringsdepartementet og direktør i Saga Petroleum for Sagas strategiavdeling og for Norsk Sokkel Sør. Rue er i dag leder for Statnetts Nettstyringsdivisjon. Divisjonen ivaretar systemdriften av det norske kraftsystemet og samdriften med Norden.

Gunnar G. Løvås
Konserndirektør divisjon Utvikling
og Investering

Løvås har vært ansatt i Statnett siden 1994. Han har variert erfaring fra planlegging, utbygging og drift av kraftsystemet. Løvås har doktorgrad i matematikk fra Universitetet i Oslo, og er sivilingeniør fra NTH. Lærebokforfatter.

Marie Jore Ritterberg
Konserndirektør Økonomistab

Ritterberg er siviløkonom og statsautorisert revisor. Hun har tidligere erfaring fra Norsk Tipping, Norske Skog, A-pressen og Arthur Andersen. Ritterberg er styremedlem i Argentum Fondsinvesteringer AS og Oslo Vei AS og medlem av bedriftsforsamlingen og valgkomiteen i Telenor.

Peer Olav Østli
Konserndirektør divisjon
IKT

Østli har 20 års erfaring fra teknologiledelse i telekom-, medie- og IT-virksomheter, blant annet fra ulike stillinger i Telenor og Schibsted. Han kommer senest fra stillingen som leder av NRKs Teknologivdeling. Østli er Cand. Scient i informatikk og har tilleggsutdanning fra Henley Management College.

Statnetts styre 2008

Thor Håkstad

Nestleder

Håkstad er utdannet maskin-ingeniør ved NTH. Han sluttet som seniorrådgiver i Norsk Hydro ved utgangen av 2004, etter mer enn 30 års ansettelse. I Hydro har Håkstad innehatt en rekke lederstillinger, og var medlem av konsernledelsen i en 10-års periode. Han har hatt og har diverse styreverv både nasjonalt og internasjonalt, og har sittet i Statnetts styre siden 2004.

Kirsten Faugstad

Faugstad er sivilingeniør, Elkraft fra NTH. Hun har vært ansatt i Statkraft/Statnett siden 1989 og var leder av NIF-gruppen ved etableringen av Statnett. Hun er i dag avdelingsleder i divisjon Teknologi og Prosjekt og har vært ansattes representant i styret siden 2004.

Bjarne Aamodt

Styreleder

Aamodt er utdannet sivilingeniør fra NTNU. Han har vært viseadministrerende direktør i Det Norske Veritas og konsernsjef i Alcatel STK ASA. Fra 2001 har han ledet forretningsområdet Other Business i Telenor ASA. Aamodt har hatt og har fortsatt en rekke styreverv, nasjonalt og internasjonalt, og er leder av representantskapet i Nordea Bank Norge ASA. Han har vært styreleder i Statnett SF siden våren 2008.

Heidi Ekrem

Ekrem er partner i Advokatfirmaet Mageli ANS og er advokat på deres Hamar-kontor. Hun arbeider i det vesentligste med forretningsjuridiske spørsmål for større selskaper, herunder selskaper innenfor energisektoren. Ekrem ble valgt til nytt styremedlem i Statnett på nyåret 2006.

Per Hjort

Hjorth er utdannet siviløkonom fra BI. Han har hatt flere lederstillinger innenfor industri, finans og energibransjen hvor han var administrerende direktør i Nordpool ASA frem til 2000. Hjorth er administrerende direktør i Newsec AS, Nordens ledende rådgivningsselskap innenfor næringsseiendom og har flere styreverv, bl.a. i NHST selskapet Europower AS. Han har sittet i Statnetts styre siden 2008.»

Christine B. Meyer

Meyer er byråd for finans, konkurranse og omstilling i Bergen og har permisjon fra sin stilling som professor ved Norges Handelshøyskole. Meyer var statssekretær i Arbeids- og Administrasjonsdepartementet fra 2001 til 2003. Hun har også vært internasjonal vise-rector ved NHH. Meyer er utdannet siviløkonom og dr.oecon fra Norges Handelshøyskole og ble medlem av Statnetts styre i 2005. Meyers fagkompetanse er innenfor feltene fusjoner og oppkjøp, strategisk analyse og strategisk endring.

Grethe Høiland

Høiland er sivilingeniør i elkraftteknikk, NTH og Bedriftsøkonom fra BI har vært i Statnetts styre siden 2002. Hun er administrerende direktør i Lyse AS, og har bred erfaring fra ledende stillinger i energisektoren samt fra en rekke styreverv.

Steinar Jøråndstad

Jøråndstad er ansatt som energitekniker i Statnett og leder av EL&ITs landsdekkende fagforening i Statnett. Han begynte som lærling i 1981 etter grunnkurs og VK1 elektro, har tidligere vært hovedvernombud og sitter i dag i Statnetts arbeidsmiljøutvalg. Han har vært ansattes representant i styret siden 2004. Jøråndstad sitter også i kommunestyre og formannskap i Vågå for Arbeiderpartiet.

Bjørn Solberg

Solberg er utdannet elektronikingeniør. Han har vært ansatt i Statkraft/Samkjøringen/Statnett siden 1978. Han er i dag ansatt i IKT divisjonen i Trondheim som Teamleder og Leder for IKT driftsvakt. Har vært i styre for NITO Statnett siden 1993, og er nå leder for NITO Statnett.

Å sørge for stabil og sikker strømleveranse fra produksjonssted til norske hjem og virksomheter er Statnetts fremste oppgave og hovedfokus.

Årsberetning 2008

Statnetts høye investeringsaktivitet fortsatte i 2008. Konsernet investerte 2,6 milliarder kroner i løpet av året. En rekke nye investeringsprosjekter er under planlegging for å opprettholde forsyningssikkerheten, legge til rette for verdiskapning, og overføre ny fornybar energi.

Statnettkonsernet fikk i 2008 et overskudd etter skatt på 1 517 millioner kroner, mot 651 millioner kroner i 2007. Økningen i resultat skyldes hovedsakelig merinntekt og salg av virksomhet i Nord Pool ASA.

Merinntekten ble 721 millioner kroner i 2008. Salg av virksomhet i Nord Pool ASA bidro til at inntekter i felleskontrollerte og tilknyttede selskap ble 962 millioner kroner.

Statnetts inntekter er regulert av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gjennom fastsettelse av en årlig inntektsramme. Merinntekt oppstår når faktiske inntekter er høyere enn tillatt inntekt i henhold til inntektsrammen. Akkumulert merinntekt vil bli trukket fra i senere års tariff. Akkumulert merinntekt utgjorde 428 millioner kroner ved årets slutt. Etter gjeldende regnskapsregler balanseføres ikke mer- eller mindreinntekt.

Høy merinntekt i 2008 skyldes hovedsakelig store forskjeller i kraftprisen i de ulike prisområder i Norden og mellom Sør-Norge og Nederland. Prisforskjellene gir høye flaskehalsinntekter og handelsinntekter på NorNed-kabelen.

Kabelforbindelsen mellom Norge og Nederland (NorNed) åpnet 6. mai 2008. Totale inntekter fra NorNed-kabelen utgjorde 936 millioner kroner i 2008. Statnetts andel utgjør vel 468 millioner kroner. Inntektene tilsvarer 19 % av

samlede investeringer i prosjektet. Inntektene kommer kundene til gode gjennom reduserte tariff, mens kostnadene tariffes på vanlig måte i henhold til inntektsrammen som fastsettes av NVE.

KVALITET OG FORSYNINGSSIKKERHET

Det samlede kraftforbruket i 2008 ble ca 128,6 TWh, en økning på 1 prosent i forhold til året før. Den samlede kraftproduksjonen økte med 3,6 prosent til ca 142,4 TWh, noe som innebar en netto eksport på ca 13,8 TWh. Forsyningssituasjonen var svært god for landet som helhet.

Statnett har som mål at ingen sluttbruker skal rammes sammenhengende i mer enn to timer av utfall i Statnetts overføringsanlegg. Målet ble ikke nådd på grunn av ett tilfelle i januar, da 420 kV ledningen Viklandet-Fræna falt ut på grunn av brudd på en fase og kortslutning.

Totale KILE-kostnader i 2008 var 68 millioner kroner, mot 16 millioner kroner i 2007. KILE er mengden ikke-levert energi (utfall) i MWh multiplisert med en KILE-sats, som skal tilsvare den samfunnsøkonomiske kostnaden ved utfall.

Det er i perioder flaskehals i nettet til Sørlandet og begrenset produksjonskapasitet syd for disse flaskehalsene.

Av hensyn til systemdriften, måtte Statnett begrense eksporten over utenlandskablene til Danmark og Nederland noe i enkelte perioder fra desember 2008 fram til 1. april 2009.

Sommeren 2008 oppsto det feil på de to 420 kV forbindelsene over Oslo-fjorden. Det var feil på fire av de seks kablene som krysser Oslofjorden mellom Teigen i Vestfold og Evje i Østfold via Bastøy. I tillegg har det vært feil på en av de seks kablene som krysser fjorden ved Drøbak.

Kabelforbindelsen ved Drøbak ble satt i drift igjen 24. oktober 2008 etter at det ble lagt ut erstatningskabel. Arbeidet med utbedring av feilene på kablene via Bastøy er forsinket av flere grunner, blant annet på grunn av dårlig vær og begrenset tilgang på kvalifisert personell til å utføre denne type reparasjoner. Reparasjonsarbeidet vil fortsette våren 2009 ettersom hele forbindelsen må være utkoblet mens arbeidet pågår. Av hensyn til forsyningssikkerheten bør slik utkobling ikke skje på vinteren. I mellomtiden er forbindelsen satt i drift med halv kapasitet.

Den hydrologiske ressursituasjonen og feil på de to 420 kV forbindelsene over Oslofjorden medførte en del flaskehals, spesielt ut av Sør-Norge. Spotprisen i Sør-Norge var derfor 12 prosent under gjennomsnittlig systempris i 2008. Gjennomsnittlig systempris var 36,9 øre pr kWh.

Statnett har fullført byggingen av gassdrevne reservekraftanlegg på Tjeldbergodden og Nyhamna. Anleggene står nå i beredskap, og skal kunne brukes i svært anstrengte kraftsituasjoner. De har en kapasitet på 150 MW hver.

Den 17. november 2008 kunne Statnett gjeninnføre felles prisområde for Midt-Norge og Nord-Norge etter å ha fullført et toårig investeringsprogram for kompenseringsanlegg i Midt-Norge. Importkapasiteten inn til regionen hadde til da vært begrenset av fare for spenningskollaps og lave spenninger.

INVESTERINGER

Foretaket har betydelige investeringsprosjekter både under planlegging og gjennomføring. Dette skyldes blant annet sterk forbruksøkning i enkelte deler av landet hvor produksjonskapasiteten ikke er stor nok til å dekke den økte etterspørselen. Videre foreligger et stort antall planer om investering i vindmølleparker og annen ny fornybar kraftproduksjon som vil kreve økt overføringskapasitet. Statnett investerer derfor i overføringskapasitet både innenfor og inn til de aktuelle områdene.

PÅGÅENDE STØRRE INVESTERINGSPROSJEKTER

Trøndelag – Sverige
Ny 420 kV kraftledning mellom Nea

i Trøndelag og den svenske riksgrensen er på 25 km og vil erstatte eksisterende 300 kV ledning som vil bli revet. Investeringen, inkludert to koplingsstasjoner, har en kostnadsramme i overkant av 350 millioner kroner. I regi av Svenska Kraftnät vil forbindelsen bli forlenget med 75 km inn på svensk side av grensen, frem til Järpstrømmen transformatorstasjon. Den norske delen av prosjektet forventes ferdigstilt sommeren 2009. Den svenske delen av prosjektet forventes ferdigstilt høsten 2009.

Skåreheia – Holen i Setesdal

Bygging av en 420 kV ledning gjennom Setesdalen fra Skåreheia i Birkenes kommune til Holen kraftstasjon i Bykle kommune har en kostnadsramme på vel 900 millioner kroner. Forbindelsen vil bli 100 km lang. Utbyggingen er viktig for å opprettholde sikker strømforsyning i Sør-Norge. Den nye forbindelsen vil også bidra til overføring av strøm til og fra sjøkablene mellom Norge og kontinentet. I tillegg vil den bidra til å dekke økt behov knyttet til regionale utbyggingsplaner. Prosjektet forventes fullført i løpet av høsten 2009.

Større stasjonsinvesteringer

Statnett gjennomfører nå spenningsoppgradering og nødvendige reinvesteringer i Hasle transformatorstasjon i Østfold. Tiltakene vil bedre leveringssikkerheten og kapasiteten i forhold til forbruket

i regionen og legge til rette for økt overføringskapasitet og bedre leveringssikkerhet mellom Norge og Sverige. Både i Hasle og en rekke andre steder i Sør-Norge skal det installeres kondensatorbatterier og reaktorer for å regulere spenningen innenfor definerte rammer. I Flesaker transformatorstasjon i Buskerud investerer Statnett i transformatorkapasitet for å bedre leveringssikkerheten i underliggende nett og øke overføringskapasiteten. Prosjektene har kostnadsramme på omkring 750 millioner kroner, og forventes ferdigstilt i løpet av årene 2009 til 2011.

Varangerbotn – Skogfoss

Statnett har vedtatt å investere i overkant av 400 millioner kroner for å sikre strømforsyningen i Øst-Finnmark, samtidig som Statnett overtar enkelte av Varanger KraftNetts anlegg i området. Investeringen omfatter en 130 km ny 132 kV kraftledning mellom Varangerbotn og Skogfoss samt nødvendig ombygging av eksisterende anlegg. Det er Varanger KraftNett som har konsesjon både på den nye ledningen og ombyggingene. Investeringene forutsetter at Statnett kan overta de nødvendige tillatelsene, og foretakene er i kontakt med myndighetene om dette. Byggestart er planlagt til 2010, og ledningen skal etter planen stå ferdig i 2013.

For å møte sterk økning i forbruket i enkelte deler av landet, har Statnett betydelige investeringsprosjekter både under planlegging og gjennomføring

Økt beredskap

Statnett har besluttet å anskaffe seks ekstra reservetransformatorer for å redusere sårbarheten i kraftsystemet. Det er anskaffet beredskapskabel for Oslofjordforbindelsen ved Drøbak. Det er videre besluttet å investere i ny beredskapskabel på Oslofjordforbindelsen ved Bastøy for å styrke leveringssikkerheten for kraft i Østlandsområdet og sikre tilstrekkelig kapasitet i overføringsnettet. Bakgrunnen er feilhendelsene sommeren 2008. Tidspunkt for idriftsettelse vil avhenge av leveringskapasitet hos kabelprodusentene.

UNDER KONSESJONSBEHANDLING

Sima – Samnanger

NVE ga i mai 2008 Statnett konsesjon på en ny 420 kV ledning med tilhørende anlegg mellom Sima kraftverk og Samnanger transformatorstasjon i Hordaland. Prosjektet ble opprinnelig konsesjonssøkt mai 2006. Ledningen vil gå via Ulvik, Granvin og Kvam og gi bedre forsyningssikkerhet på Vestlandet i området mellom Boknafjorden og Sognefjorden. Forbindelsen er beregnet å koste ca 550 millioner kroner og har en lengde på 90 km. Konsesjonsvedtaket er påklaget til Olje- og energidepartementet.

Ørskog – Fardal

Statnett søkte i februar 2007 konsesjon for en ny 420 kV ledning mellom Ørskog på Sunnmøre og Fardal i Sogn. Forbindelsen med transformatorstasjoner

vil koste ca 2,5 milliarder kroner og bli om lag 300 km lang. Behovet for den nye ledningen er stort og skyldes økende kraftunderskudd i Midt-Norge og planer om ny kraftproduksjon i Sogn og Fjordane. Ledningen kan bidra til å bedre forsyningssikkerheten for industri og husholdninger både i Møre og Romsdal og i Sogn og Fjordane, samtidig som den kan legge til rette for utbygging av planlagt vindkraft og små vannkraftverk i Sogn og Fjordane. NVE har varslet at et konsesjonsvedtak vil være klart i løpet av første halvår 2009.

Namsos – Roan

Statnett søkte i november 2007 konsesjon for en ny 420 kV ledning mellom Namsos og Roan i Trøndelag. Ledningen med transformatorstasjoner vil koste ca 500 millioner kroner og bli om lag 82 km lang. Det er videre besluttet å søke konsesjon for å kunne forlenge ledningen sørover til Storeheia på Fosen. Dagens ledningsnett på Fosenhalvøya er for svakt til å kunne ta i mot kraften fra de planlagte vindmølleparkene.

MELDING

Balsfjord – Hammerfest

Statnett sendte i juni 2007 myndighetene en melding som beskriver planen om en ny 420 kV kraftledning mellom Balsfjord i Troms og Hammerfest i Finnmark. NVE har fastsatt konsekvensutredningsprogram, og Statnett skal etter planene konsesjonssøke

ledningen i løpet av våren 2009.

En eventuell ny kraftledning mellom Balsfjord og Hammerfest vil gi større kapasitet i kraftnettet og sikrere strømforsyning. Ledningen er nødvendig dersom kraftbehovet ved en utvidelse av Snøhvit-anlegget for gassutvinning på Melkøya («trinn 2») skal dekkes ved tilførsel av kraft utenfra. Ledningen kan samtidig legge til rette for å bygge ut mer vindkraft i regionen, dersom dette blir aktuelt. Ledningen vil bli 350 km lang, og prosjektet er kostnadsberegnet til ca 2,3 milliarder kroner.

Ofoten – Balsfjord

Statnett meldte i desember 2008 planene om en ny 420 kV kraftledning mellom Ofoten og Balsfjord. Ledningen vil bli om lag 157 km lang og medfører utvidelse av to eller tre eksisterende transformatorstasjoner. Ledningen vil gi bedre og sikrere forsyning i områdene nord for Ofoten, og økt nytte av hele strekningen Ofoten – Balsfjord – Hammerfest. Prosjektet er kostnadsberegnet til ca 1 milliard kroner.

Roan – Trollheim

I februar 2008 sendte Statnett myndighetene melding om planer for en ny 420 kV kraftledning mellom Roan i Sør-Trøndelag og Surnadal i Møre og Romsdal. Ledningen vil kunne bli 165 km lang med tillegg av en 8 km sjøkabel som krysser Trondheimsfjorden, samt tre nye transformatorstasjoner og utvidelse av to eksisterende. Prosjektet er

kostnadsberegnet til ca 1,7 milliarder kroner. Prosjektet vil kunne bli nødvendig dersom det bygges ut mye ny vindkraft langs kysten av Trøndelag og sør for Trondheimsfjorden. Statnett har besluttet å søke konsesjon for deler av prosjektet allerede våren 2009. Det gjelder strekningen Roan-Storheia, og skyldes behovet for nettilknytning av vindkraftverk i Åfjord-området.

Ny kabel mellom Norge og Danmark (Skagerak 4)

Statnett og Energinet.dk har besluttet å søke respektive myndigheter i Norge og Danmark om konsesjon til å utvide overføringskapasiteten for strøm mellom landene med en ny fjerde kabel med kapasitet på 600 MW. Investeringsbeslutning vil eventuelt bli tatt etter at myndighetene har gitt konsesjon. Kabelen er om lag 130 km lang og beregnet å koste 3 milliarder kroner. Statnetts andel er om lag 1,5 milliarder kroner. Kabelen vil bedre effektiviteten i det nordiske kraftmarkedet og gjøre Norge mindre sårbar ved tørrår. Dette vil blant annet gi nyttig «back-up» for dansk vindkraft. Statnett sendte melding til myndighetene i desember 2008.

ØKONOMISKE RESULTATER

Årsregnskapet for Statnett SF og konsernet, er avlagt i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) og fortolkninger

fastsatt av International Accounting Standards Board (IASB) og godkjent av EU.

Driftsinntekter

Statnett SF hadde driftsinntekter på 4 248 millioner kroner mot 3 387 millioner kroner i 2007. Driftsinntektene for konsernet i 2008 ble 4 256 millioner kroner som er en økning på 841 millioner kroner sammenlignet med året før. Av økningen i konsern utgjør 701 millioner kroner økt merinntekt, 112 millioner kroner er relatert til økning i inntekter fra krafttransport, mens 28 millioner kroner er økning i andre driftsinntekter. Regnskapsposten krafttransport utgjør Statnetts tillatte inntekt, som reguleres av NVE. Kraft-transport utgjorde 3 355 millioner kroner i 2008.

Årsregnskapet viser en merinntekt på 721 millioner kroner. Akkumulert merinntekt med renter utgjorde 428 millioner kroner ved årets slutt. Akkumulert merinntekt reduserer tariffen i senere år og blir i henhold til gjeldende regnskaps-prinsipper ikke balanseført.

Andre driftsinntekter i konsernet ble 180 millioner kroner. Tilsvarende inntekter for 2007 var 152 millioner kroner.

Driftskostnader

Driftskostnadene i Statnett SF ble 3 049 millioner kroner sammenlignet med 2 387 millioner kroner året før. I konsernet ble driftskostnadene for 2008 3 062 millioner kroner, en økning

på 672 millioner kroner sammenlignet med året før. Av dette utgjør økte kostnader for overføringstap 325 millioner kroner og reparasjon av Oslofjord-kablene 155 millioner kroner, før eventuelle forsikringsdekninger. Lønnskostnader økte med 92 millioner kroner, og av- og nedskrivninger økte med 18 millioner kroner. Deler av økningen i lønnskostnader skyldes ansettelse av tidligere innleid personell og økte pensjonskostnader. Kostnadene for systemtjenester gikk noe ned i 2008.

Resultat

Driftsresultatet for Statnett SF ble 1 199 millioner kroner i 2008 sammenlignet med 1 000 millioner kroner i 2007. For konsernet som helhet endte driftsresultatet på 1 194 millioner kroner for 2008, sammenlignet med 1 025 millioner kroner året før.

Inntektene fra felleskontrollert og tilknyttede selskaper økte fra 58 millioner kroner i 2007 til 962 millioner kroner i 2008. Økningen skyldes i all hovedsak salg av virksomhet i Nord Pool ASA.

Finanskostnader for konsernet utgjorde 546 millioner kroner i 2008, mot 307 millioner kroner i 2007. Økte finanskostnader skyldes hovedsakelig høyere rentenivå og økning i rentebærende gjeld.

Resultat etter skatt i Statnett SF for 2008 ble 630 millioner kroner sammenlignet med 598 millioner kroner i 2007. Konsernets resultat etter skatt ble 1 517 millioner kroner i 2008,

sammenlignet med 651 millioner kroner året før.

Investeringer

Totalt har Statnett SF investert 2 620 millioner kroner i 2008, mot 2 982 millioner kroner året før.

Kontantstrøm og balanse

Den operasjonelle virksomheten i konsernet ga en kontantstrøm for 2008 på 1 529 millioner kroner. Netto kontantstrøm til investeringsaktiviteter utgjorde totalt 2 670 millioner kroner.

Totalt ble det nedbetalt lån med 2 806 millioner kroner, og tatt opp nye lån på 4 256 millioner kroner. Ved årets slutt utgjorde total rentebærende gjeld 12 340 millioner kroner. Markedsverdien av rente- og valutabytteavtaler knyttet til rentebærende gjeld utgjør 1 529 millioner kroner, slik at netto rentebærende gjeld, korrigert for dette, utgjør 10 811 millioner kroner.

Ved utgangen av 2008 var konsernets beholdning av betalingsmidler og verdipapirer 995 millioner kroner, en reduksjon på 43 millioner kroner fra året før. Konsernet hadde ved utløpet av 2008 en total kapital på 20 919 millioner kroner, mot 16 439 millioner kroner året før.

Egenkapitalen i konsernet var ved årsskiftet 6 585 millioner kroner, mot 5 562 millioner kroner året før. Egenkapitalandelen i konsernet utgjør ved årsskiftet 31,5 prosent,

sammenlignet med 33,8 prosent året før. Morselskapets frie egenkapital er 2 566 millioner kroner.

Finansiell risiko

Statnett har etablert en finanspolicy og rammer for finansforvaltningen, herunder rammer for kredittrisiko, oppgjørskriso og motpartsrisiko. Det er etablert kontrollrutiner, som utføres på en uavhengig måte. Statnetts finanspolicy har bidratt til at foretaket ikke er vesentlig påvirket av finanskrisen, blant annet gjennom en spredt forfallsstruktur på eksisterende lån. Foretaket har også som policy å kunne gjennomføre 12 måneders drift, investeringer og refinansiering uten å ta opp ny gjeld. Foretaket har en trekkfasilitet på 2,0 milliarder kroner, som løper til 2012. Trekkfasilitetens låneramme er et ledd i å skaffe tilstrekkelig finansiell fleksibilitet for å gjennomføre foretakets investeringsprogram de neste årene. Trekkfasiliteten er ubenyttet ved årsskiftet.

Valutarisikoen minimeres blant annet ved at valutaeksponering for foretaket i investeringsprosjekter terminsikkeres med valutabytteavtaler. Alle Statnetts lån i utenlandsk valuta er konvertert til norske kroner gjennom valuta-bytteavtaler.

Statnett påtar seg kredittrisiko ved plasseringer av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer. Statnett har rammer som setter krav til kredittverdighet for motparter

og maksimal eksponering for hver enkelt plassering.

En stor andel av inntektene fra nettvirksomheten beregnes som avkastning på foretakets nettkapital. Renten på 5-års statsobligasjoner ligger til grunn for denne beregningen. Statnetts inntekter påvirkes derfor av endringer i rentenivået. For å redusere foretakets totale renterisiko, søker derfor Statnett å oppnå at lånerenten og renten som benyttes til å beregne avkastning på foretakets nettkapital, beveger seg mest mulig likt.

Statnett har en rimelig høy kredittverdighet med kreditt-rating for langsiktige låneopptak på A+ og Aa3 fra henholdsvis Standard & Poor's og Moody's Investor Service. Standard & Poor's justerte Statnetts langsiktige kreditt-rating fra AA- til A+ i januar 2009.

Alle lån tatt opp før 2003, med saldo 86,7 millioner kroner ved årsskiftet, er garantert av staten. Statnett betaler en garantipremie til staten for de lån som er garantert. Garantipremien inngår i finanskostnadene og utgjorde 2,7 millioner kroner i 2008.

Transportvirksomhet og beredskap

Statnett SF er pålagt en transportberedskap for norsk kraftforsyning. Det heleide datterselskapet Statnett Transport AS skal sikre en effektiv og konkurransedyktig gjennomføring av disse forpliktelsene.

Klima og andre miljømessige forhold skal være klart ivaretatt i de beslutninger som fattes i Statnett.

Driftsinntektene for Statnett Transport konsern ble 77 millioner kroner i 2008, sammenlignet med 49 millioner kroner i året før. Hovedforklaringen er at nytt beredskapsfartøy ble levert 2. kvartal 2008. Resultatet etter skatt i 2008 ble -1 million kroner, mot 5 millioner kroner året før.

Kraftbørsen Nord Pool

Nord Pool ASA og Nord Pool Spot AS bidro til konsernets resultat i 2008 med til sammen 962 millioner kroner, sammenlignet med 58 millioner kroner året før. Tilsvarende bidrag til resultatet i Statnett SF ble 41 millioner kroner for 2008 og 15 millioner kroner for 2007.

Nord Pool ASA, der Statnett SF har en eierandel på 50 %, har solgt sin 17,39 prosent eierandel i kraftbørsen EEX til Eurex for 46 millioner Euro, og meste-parten av sin øvrige virksomhet til OMX for i overkant av 2 milliarder kroner. Salget til Eurex ble gjennomført i juni 2008, mens salget til OMX ble gjennomført i oktober 2008. Statnetts 50 % av gevinsten ved salgene inngår i konsernets resultat for 2008 og vil dermed bidra til egenkapitalen med tilbakeholdt overskudd. For Statnett SF har salgene ikke påvirket resultatet for 2008.

Nord Pool ASA eide en 20 % andel i Nord Pool Spot AS. Eierandelen ble med virkning fra og med 2. kvartal 2008 delt ut som utbytte til de to eierne av Nord Pool ASA, Statnett SF og Svenska Kraftnät.

Dette øker Statnetts direkte eierandel i Nord Pool Spot AS fra 20 % til 30 %.

Miljø

Statnett har vedtatt en miljøstrategi som skal sikre at foretaket konsekvent ivaretar miljøhensyn i tråd med den økende vekt disse hensynene får i samfunnet. Målet er at klima og andre miljømessige forhold skal være klart ivaretatt i de beslutninger som fattes i Statnett.

Dette er særlig viktig ved bygging av nye kraftledninger, men også for å redusere miljøbelastninger ved all vår virksomhet. Som en konsekvens av Statnetts miljøpolicy er blant annet planene for ledningen mellom Ørskog og Fardal justert for å øke kapasitet for ny fornybar energi, og for å gjøre det mulig å rive gamle og unngå å bygge nye regionale ledninger. Også den meldte 420 kV linjen mellom Ofoten og Balsfjord vil gjøre det mulig å rive regionale linjer.

I forbindelse med Statnetts FoU-prosjekt «Miljøvennlige kraftledninger», ble det i november 2008 satt i drift nye master på Rasta i Lørenskog for en del av 300 kV ledningen Røykås-Tegneby. Hensikten er å teste ut master av ny og mindre type til bruk i nærheten av tettbygde strøk. Mastene krever mindre areal, er mindre dominerende og omgir seg med lavere magnetfelt enn tradisjonelle master for dette spenningsnivået.

Statnett innledet i 2007 et samarbeid med ABB og Siemens for evaluering av ny likestrømsteknologi for konvertering mellom likestrøm og veksel-strøm, såkalt VSC teknologi. Denne teknologien vil kunne erstatte konvensjonell likestrøms teknologi også for høye ytelser i framtiden, og gi mulighet for bygging av nett basert på likestrøm som kan være aktuelt offshore. Teknologien vil kunne være velegnet for lengre punkt til punkt forbindelser.

Statnett er sertifisert etter ISO 14001:2004 Miljøstyringssystemer.

Forskning og utvikling

Statnett har som mål å bruke 1,2 prosent av inntektsrammen til forskning og utvikling. FOU-satsingen er delt inn i fem områder som til sammen består av mange delprosjekter. En rekke programmer som ble startet opp i 2006 ble fullført i 2008.

Prosjektet med ny mastetype som står til uttesting på Rasta, er et resultat av forsknings- og utviklingsarbeide i Statnett. FoU-satsningen har også gitt gode resultater i arbeidet med å oppgradere og vedlikeholde kraftledninger uten å ta disse ut av operativ drift, såkalt arbeid under spenning (AUS). Forskning på hvordan vi kan integrere store mengder vindkraft i kraftsystemet, er eksempel på et annet forskningsprosjekt som kan få stor betydning i årene som kommer.

Aktivitetene i foretaket fremover vil fortsatt preges av det høye investeringsnivået.

Medarbeidere

Ved årsskiftet 2008/2009 var det 690 fast ansatte i Statnett SF, mot 664 året før. Antall årsverk var 673 mot 647 i 2007. Økningen er blant annet knyttet til tilbakeføring av tidligere innleid personell og økte oppgaver i forbindelse med planlegging og gjennomføring av investeringsprosjekter.

Statnett har mange medarbeidere over 60 år som etter hvert vil pensjoneres. I den forbindelse er det utarbeidet en egen rekrutteringsstrategi og planlagt en rekke tiltak for at Statnett skal fremstå som en attraktiv arbeidsgiver. Det er også utarbeidet en seniorpolitikk som blant annet inneholder tiltak for å motivere medarbeidere til å stå lengre i jobb.

Sykefraværet i morselskapet var 3,7 prosent i 2008, det samme som året før. Konsernet hadde et sykefravær på 3,6 prosent.

Det har gjennom 2008 vært 3 personskader med fravær i Statnett SF. I tillegg har det vært 14 personskader med fravær hos underleverandører. Det var ingen dødsfall.

Arbeidsulykker som medførte fravær fra arbeidsplassen (H-verdi) for 2008 ble 2,6 i Statnett SF og 2,5 i konsernet som helhet. Tilsvarende verdier for året før var 3,6 for Statnett SF og 4,3 for konsernet.

Foretaket har kontinuerlig fokus på HMS og tiltak for å redusere risiko og forhindre skader og ulykker. Det utarbeides HMS-planer for alle prosjekter, og «Sikker jobb analyse» er innført som prosedyre på alle risikofylte arbeidsoperasjoner. Det gjennomføres årlige sikkerhetskurs og førstehjelpskurs for alle som skal utføre arbeid i høyspentanlegg, og forskrifts-messig opplæring av verneombud, HMS-personell med mer. Det er inngått avtaler med ulike bedrifts-helsetjenester lokalt, som dekker alle medarbeidere i foretaket.

Likestilling

Fire av ni representanter i Statnetts styre (45 prosent) er kvinner. Tre av ni medlemmer av konsernledelsen er kvinner.

Av likestillingsregnskapet for 2008 går det frem at det var 22,3 prosent kvinner i foretaket. Kvinnelige ledere utgjorde 24,5 prosent av lederstillingene medregnet stasjonsledere og ledningsmestere, mot 25 prosent i 2007. Gjennomsnittlig stillingsandel for kvinner er 93,5 prosent (98 prosent eksklusive regulerte deltidsstillinger), og 99 prosent for menn.

Ansettelsesforholdene for kvinner og menn overvåkes kontinuerlig gjennom ulike rutiner, blant annet lønnsvurderinger og medarbeiderundersøkelser. Kvinner og menn med tilnærmet lik utdanning og erfaring er lønnsmessig likestilt i sammenlignbare

stillinger. Statnett har som mål å øke kvinneandelen til tekniske stillinger og lederstillinger.

God virksomhetsstyring

Statnett har obligasjoner notert på Oslo Børs og London Stock Exchange. Styret har lagt opp til at virksomhetsstyringen («Corporate Governance») i Statnett skal følge Oslo Børs' anbefalinger så langt de passer for virksomheten. Styringsprinsipper skal legge til rette for konstruktive prosesser, grundig vurdering av risiko og høy kvalitet på de beslutningene som fattes, for å oppnå verdiskaping over tid.

Statnett har en ordning med et eget etikkombud. Etikkkombudet er en tillitsperson som skal styrke de ansattes rettssikkerhet, og bidra til avdekking av eventuelle kritikkverdige forhold og mangler ved systemet som praktiseres.

Ny konsernsjef

Auke Lont tiltrådte som ny konsernsjef den 1. februar 2009. Tidligere konsernsjef Odd Håkon Hoelsæter gikk av med pensjon etter å ha ledet Statnett i 17 år.

Endringer i styret

Bjarne Aamodt overtok som styrets leder etter Svein Rennemo i april 2008. Thor Håkstad overtok som styrets nestleder etter Kjell Olav Kristiansen, som fratrådte i april 2008. Videre har Per Hjorth og Bjørn Solberg tiltrådt styret mens Ole Bjørn Kirstihagen har fratrådte.

FREMTIDSUTSIKTER

Aktivitetene i foretaket fremover vil fortsatt preges av det høye investeringsnivået. Salg av virksomhet i NordPool ASA og høy merinntekt bidro sterkt til høyt resultat for konsernet i 2008. Merinntekt skal redusere framtidige tariffinntekter, og vil medføre et svakere resultat for konsernet i 2009.

I desember 2008 vedtok NVE endringer i inntektsreguleringen som gjør at det vil gå kortere tid fra investeringer settes i drift til inntekts-

rammen øker. Mens inntektsrammen tidligere hadde et etterslep på to år, vil inntektsrammen nå øke samme år som investeringene settes i drift. Det særskilte tillegget for investeringer bortfaller fra 2011. Samlet vil dette bidra til en mer stabil resultatutvikling for foretaket.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift av foretaket er tilstede.

Disponering av overskudd
Ved behandlingen av St.prp.

nr. 1 (2006-2007) ble den etablerte langsiktige utbyttepolitikken på 50 prosent av konsernets årsresultat etter skatt forlenget fram til og med 2010. I behandlingen av St.prp. nr. 1 (2007-2008) ble utbyttegrunnlaget for 2007 endret til konsernets årsresultat etter skatt justert for endringer i mer-/mindre-inntekt etter skatt.

Styret foreslår på denne bakgrunn følgende disponering av overskuddet fra Statnett SF (beløp i millioner kroner):

Utbytte til eier	499
Til annen egenkapital	131
Sum:	630

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2008, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med IFRS og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, og at opplysningene i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står ovenfor.

Oslo, 26. mars 2009
Styret i Statnett SF

Bjarne Aamodt
Styrets leder

Thor Håkstad
Styrets nestleder

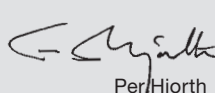
Christine B. Meyer

Grethe Høiland

Heidi Ekrem

Per Hjorth

Bjørn Solberg

Kirsten Faugstad

Steinar Jøråndstad

Auke Lont
Konsernsjef

Finansiell rapportering

Resultatregnskap

MORSELSKAP			KONSERN				
2006	2007	2008	(Beløp i mill. kr)	Note	2008	2007	2006
DRIFTSINNEKTER							
3 122	3 243	3 355	Krafttransport	2	3 355	3 243	3 122
-260	20	721	Periodens mer-/mindreinntekt	2	721	20	-260
318	124	172	Andre driftsinntekter	2	180	152	343
3 180	3 387	4 248	Sum driftsinntekter		4 256	3 415	3 205
DRIFTSKOSTNADER							
391	413	376	Systemtjenester	3	376	413	391
810	525	850	Overføringstap		850	525	810
322	399	483	Lønnskostnad	4, 5, 6	505	413	336
697	509	524	Av- og nedskrivning varige driftsmidler	7, 8	528	510	698
670	541	816	Andre driftskostnader	9	803	529	662
2 890	2 387	3 049	Sum driftskostnader		3 062	2 390	2 897
290	1 000	1 199	Driftsresultat		1 194	1 025	308
-	-	-	Inntekt i felleskontrollert og tilknyttede selskaper	12	962	58	44
93	123	169	Finansinntekter	10	132	104	94
242	305	511	Finanskostnader	10	546	307	242
141	818	857	Resultat før skattekostnad		1 742	880	204
36	220	227	Skattekostnad	11	225	229	41
105	598	630	Periodens resultat		1 517	651	163
Opplysninger om disposisjoner:							
152	318	499	Foreslått utbytte				

Balanse

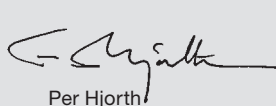
MORSELSKAP			KONSERN				
31.12.06	31.12.07	31.12.08	(Beløp i mill. kr)	Note	31.12.08	31.12.07	31.12.06
EIENDELER							
ANLEGGSMIDLER							
156	43	-	Utsatt skattefordel	11	-	6	121
9 662	9 827	14 635	Varige driftsmidler	7	14 850	9 833	9 667
2 115	4 442	1 554	Anlegg under utførelse	8	1 554	4 442	2 115
49	49	109	Investering i datterselskaper	12	-	-	-
102	102	138	Investering i andre konsernselskaper	12	1 311	520	334
149	144	1 776	Finansielle anleggsmidler	10	1 634	144	149
12 233	14 607	18 212	Sum anleggsmidler		19 349	14 945	12 386
OMLØPSMIDLER							
758	453	608	Kunde- og andre kortsiktige fordringer	10, 13	575	456	762
374	325	225	Investering i markedsbaserte verdipapirer	10	439	562	605
160	440	512	Betalingsmidler	10	556	476	185
1 292	1 218	1 345	Sum omløpsmidler		1 570	1 494	1 552
13 525	15 825	19 557	Sum eiendeler		20 919	16 439	13 938
EGENKAPITAL OG GJELD							
EGENKAPITAL							
2 700	2 700	2 700	Innskuddskapital		2 700	2 700	2 700
1 827	2 281	2 566	Opptjent annen egenkapital		3 885	2 862	2 207
4 527	4 981	5 266	Sum egenkapital		6 585	5 562	4 907
LANGSIKTIG GJELD							
-	-	173	Utsatt skatt	11	212	-	-
312	331	342	Pensjonsforpliktelser	6	342	334	314
-	-	-	Andre forpliktelser		-	23	21
7 077	6 732	11 690	Langsiktig rentebærende gjeld	10, 15	11 690	6 732	7 077
7 389	7 063	12 205	Sum langsiktig gjeld		12 244	7 089	7 412
KORTSIKTIG GJELD							
675	2 577	650	Kortsiktig rentebærende gjeld	10	650	2 577	675
862	1 093	1 436	Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	10	1 438	1 093	867
72	111	-	Betalbar skatt	11	2	118	77
1 609	3 781	2 086	Sum kortsiktig gjeld		2 090	3 788	1 619
13 525	15 825	19 557	Sum egenkapital og gjeld		20 919	16 439	13 938

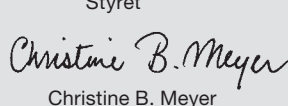
Oslo, 26. mars 2009

Styret

Bjarne Aamodt

Styrets leder

Per Hjorth

Christine B. Meyer

Grethe Høiland

Thor Håkstad

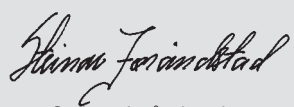
Styrets nestleder

Heidi Ekrem

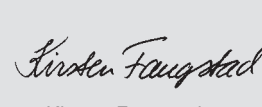
Heidi Ekrem

Bjørn Solberg

Bjørn Solberg

Steinar Jøråndstad

Steinar Jøråndstad

Kirsten Faugstad

Kirsten Faugstad

Auke Lont

Auke Lont
Konsernsjef

Oppstilling av endringer i egenkapital

MORSELSKAP				KONSERN		
Innskutt kapital	Opptjent annen egenkapital	Sum	(Beløp i mill. kr)	Sum	Opptjent annen egenkapital	Innskutt kapital
2 700	1 782	4 482	01.01.06	4 804	2 104	2 700
-	105	105	Resultat	163	163	-
-	27	27	Verdiendring kontantstrømsikringer	27	27	-
-	-	-	Verdiendring eiendeler holdt for salg	-	-	-
-	-87	-87	Vedtatt utbytte	-87	-87	-
2 700	1 827	4 527	31.12.06	4 907	2 207	2 700
2 700	1 827	4 527	01.01.07	4 907	2 207	2 700
-	598	598	Resultat	651	651	-
-	8	8	Verdiendring kontantstrømsikringer	8	8	-
-	-	-	Verdiendring eiendeler holdt for salg	148	148	-
-	-152	-152	Vedtatt utbytte	-152	-152	-
2 700	2 281	4 981	31.12.07	5 562	2 862	2 700
2 700	2 281	4 981	01.01.08	5 562	2 862	2 700
-	630	630	Resultat	1 517	1 517	-
-	-28	-28	Verdiendring kontantstrømsikringer	-28	-28	-
-	1	1	Verdiendring eiendeler holdt for salg	-148	-148	-
-	-318	-318	Vedtatt utbytte	-318	-318	-
2 700	2 566	5 266	31.12.08	6 585	3 885	2 700

Kontantstrømoppstilling

MORSELSKAP			KONSERN			
2006	2007	2008	(Beløp i mill. kr)	2008	2007	2006
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER						
141	818	857	Resultat før skattekostnad	1 742	880	204
-6	-9	-3	Tap/ gevinst(-) ved salg av anleggsmidler	-3	-9	-6
697	509	524	Ordinære avskrivninger og nedskrivninger	528	510	698
273	363	531	Periodens resultatførte renter	541	361	273
31	26	55	Periodens mottatte renter	56	28	31
-315	-369	-549	Periodens betalte renter	-556	-369	-315
-1	417	358	Endring i kundefordringer/ leverandørgjeld	398	405	1
204	4	-287	Endring i andre tidsavgrensingsposter	-227	50	200
-	-	-	Endring i andre tidsavgrensingsposter	-950	-61	-27
1 024	1 759	1 486	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	1 529	1 795	1 059
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER						
23	10	94	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	94	10	23
-861	-655	-5 422	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-5 636	-661	-863
-1 319	-2 327	2 802	Beholdningsendring anlegg under utførelse	2 863	-2 327	-1 319
-	-	-142	Endring i langsiktige lånefordringer	-	-	-
9	-	-	Endring i kortsiktige lånefordringer	-	-	9
16	32	13	Mottatt utbytte	9	20	16
-2 132	-2 940	-2 655	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-2 670	-2 958	-2 134
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER						
3 163	4 377	4 257	Innbetalinger ved opptak av ny rentebærende gjeld	4 256	4 377	3 164
-2 400	-2 814	-2 806	Utbetalinger ved nedbetaling av rentebærende gjeld	-2 806	-2 814	-2 400
482	128	132	Innbetalinger ved salg av markedsbaserte verdipapirer	204	260	636
-90	-78	-24	Utbetalinger ved kjøp av markedsbaserte verdipapirer	-115	-217	-267
-87	-152	-318	Utbetalinger av utbytte	-318	-152	-87
1 068	1 461	1 241	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	1 221	1 454	1 046
-40	280	72	Netto kontantstrøm for perioden	80	291	-29
200	160	440	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	476	185	214
160	440	512	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	556	476	185

Inkludert i kontanter og kontantekvivalenter per 31. desember 2008 er bundne skattetrekkmidler med 37 millioner kroner i morselskapet og 38 millioner kroner i konsernet.

Ubenyttet trekkfasilitet på 2 000 millioner kroner er ikke inkludert i kontanter og kontantekvivalenter ovenfor.

Noter

NOTE 1 – IFRS REGNSKAPSPRINSIPPER GJELDENE FOR 2008

GENERELT

Statnett SF (morselskapet) er et norsk statsforetak som ble stiftet 20. desember 1991. Staten ved Olje- og energidepartementet er eiere. Foretaket har lån på børs. Hovedkontoret har adresse Husebybakken 28B, 0379 Oslo.

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Konsernregnskapet og selskapsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med gjeldende International Financial Reporting Standards (IFRS), slik det er godkjent av EU.

Referanser til «IFRS» skal heretter bety referanser til IFRS-standardene som er godkjent av EU.

Regnskapene er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet, med følgende unntak:

- Alle derivater, alle finansielle eiendeler og forpliktelser klassifisert som «virkelig verdi over resultatet» eller «tilgjengelig for salg», bokføres til virkelig verdi.
- Bokført verdi på eiendeler og gjeld som er sikret justeres for å registrere endringer i virkelig verdi som følge av sikringen.
- Eiendeler blir vurdert ved hver rapporteringsdato med tanke på verdifall. Hvis gjenvinnbart beløp på eiendelen er lavere enn bokført verdi, blir eiendelen nedskrevet til gjenvinnbart beløp.

GRUNNLAG FOR OVERGANG TIL IFRS

Statnett SF har besluttet å rapportere både konsernregnskapet og selskapsregnskapet etter IFRS fra og med 2007. Statnett utarbeidet en IFRS åpningsbalanse på tidspunktet for overgangen til IFRS som var 1. januar 2006. I tillegg er resultatregnskap og balanse for 2006 omarbeidet i samsvar med IFRS. Det henvises til IFRS overgangsrapport og årsregnskapet for 2007 for ytterligere informasjon om IFRS-overgangen og overgangseffekter.

NYE REGNSKAPSSTANDARDER

Det foreligger flere nye standarder, endringer til allerede eksisterende standarder og fortolkninger som ikke er effektive per 31.12.2008, og som ennå ikke er implementert av konsernet.

Følgende standarder er vedtatt og godkjent av EU men ikke trådt i kraft per 31.12.2008.

- Endring til IFRS 2 Aksjebasert betaling: inntjeningsbetingelser og kanselleringer
- IFRS 3 (revidert) – Virksomhetssammenslutninger
- IFRS 8 «Driftssegmenter»
- IAS 1 (revidert) – Presentasjon av finansregnskap
- IAS 23 (revidert) – Låneutgifter
- IAS 27 (revidert) – Konsernregnskap og separat finansregnskap
- Endring til IAS 32 – Finansielle instrumenter – innregning og måling – Eligible Hedged Items

- IFRIC 12 – Service concession arrangements
- IFRIC 13 – Customer loyalty programmes
- IFRIC 14 – IAS 19 – the limit on a defined benefit asset, minimum funding requirements and their interaction
- IFRIC 15 – Agreements for the construction of real estate
- IFRIC 16 – Hedges of a net investment in a foreign operation
- IFRIC 17 – Distributions of non-cash assets to owners

Konsernets ledelse vurderer at alle de obligatoriske og relevante EU vedtatte fortolkningene og standardene over, vil bli implementert i konsernregnskapet fra ikrafttredelsestidspunktet, hvis ikke annet besluttes.

Nedenfor gjennomgås de implikasjoner disse standardene forventes å gi i regnskapet for Statnett konsern:

ENDRING TIL IFRS 2 AKSJEBASERT BETALING: INNTJENINGSBETINGELSER OG KANSELLERINGER

Denne endringen av IFRS 2 gir klarere veiledning til hva som er inntjeningsbetingelser og hva som ikke er det. Videre reguleres også regnskapsføring av bortfalte rettigheter i opsjonsordninger som skyldes at andre betingelser enn inntjeningsbetingelser, ikke oppfylles. Ikrafttredelsestidspunktet for endringen i IFRS 2 er 1. januar 2009. Standarden forventes ikke å ha noen vesentlig innvirkning på regnskapet for Statnett konsern.

IFRS 3 (REVIDERT) - VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNINGER

I forhold til gjeldende IFRS 3 medfører den reviderte standarden enkelte endringer og presiseringer som gjelder anvendelsen av oppkjøpsmetoden. Konkrete forhold som berøres er blant annet goodwill ved trinnvis oppkjøp, minoritetsinteresser, betingede vederlag og oppkjøpsutgifter. Ikrafttredelsestidspunktet for IFRS 3 (R) er satt til 1. juli 2009, men IFRS 3 (R) er fortsatt ikke godkjent av EU. Standarden forventes ikke å ha noen vesentlig innvirkning på regnskapet for Statnett konsern.

IFRS 8 – DRIFTSSEGMENTER

IFRS 8 erstatter IAS 14 – Segmentrapportering. Standarden krever at konsernet bruker en ledelsestilnærming for identifikasjon av segmentene. Generelt skal informasjonen som rapporteres være det som ledelsen benytter internt for å evaluere segmentenes resultater og for å bestemme hvordan ressurser skal allokere til segmentene. IFRS 8 krever opplysninger om grunnlaget segmentinformasjonen er utarbeidet ut fra, og fra hvilke typer produkter og tjenester hvert segment har inntekter. Ikrafttredelsestidspunktet for IFRS 8 er 1. januar 2009. Statnett rapporterer kun ett driftssegment internt, standarden forventes ikke å ha noen vesentlig innvirkning på regnskapet for Statnett konsern.

IAS 1 (REVIDERT) – PRESENTASJON AV FINANSREGNSKAP

Den reviderte standarden medfører endringer i oppstillingsplanene, særlig i egenkapitaloppstillingen, og innfører en oppstilling av ikke-eier transaksjoner «Oppstilling over Sum Innregnede Kostnader og Inntekter» (Comprehensive income). Ikrafttredelsestidspunktet for IAS 1 (R) er 1. januar 2009. Konsernet vil anvende IAS 1 (R) fra og med 1. januar 2009.

IAS 23 (REVIDERT) – LÅNEUTGIFTER

Den største endringen i IAS 23 (R) er at det ikke lenger vil være tillatt å løpende kostnadsføre låneutgifter som relaterer seg til en kvalifiserende eiendel. Balanseføring av låneutgifter vil dermed være eneste tillatte løsning. Ikrafttredelsestidspunktet for IAS 23 (R) er 1. januar 2009. Konsernet har siden 2002 innarbeidet prinsippet om balanseføring av låneutgifter som relaterer seg til en kvalifiserende eiendel.

IAS 27 (REVIDERT) – KONSERNREGNSKAP OG SEPARAT FINANSREGNSKAP

I forhold til dagens IAS 27 gir den reviderte standarden mer veiledning knyttet til regnskapsføring av endret eierandel i datterselskap og av utgang datterselskap. Videre endres dagens regler knyttet til fordeling av tap mellom majoritet og minoritet til at underskudd skal belastes minoritet selv om denne blir negativ. Ikrafttredelsestidspunktet for IAS 27 (R) er satt til 1. juli 2009, men IAS 27 (R) er fortsatt ikke godkjent av EU. Konsernet planlegger å anvende IAS 27 (R) fra og med 1. januar 2010.

ENDRING TIL IAS 32 FINANSIELLE INSTRUMENTER – PRESENTASJON OG IAS 1 PRESENTASJON AV FINANSREGNSKAP – PUTTABLE FINANCIAL INSTRUMENTS

Endringen i IAS 32 innebærer at visse skrevne salgsoptjoner skal klassifiseres som egenkapital. Endringen i IAS 1 gjelder krav om å gi tilhørende noteopplysninger. Ikrafttredelsestidspunktet for endringene i IAS 32 og IAS 1 er satt til 1. januar 2009, men endringene er fortsatt ikke godkjent av EU. Konsernet planlegger å anvende endringen i IAS 32 og IAS 1 fra og med 1. januar 2010.

ENDRING TIL IAS 39 FINANSIELLE INSTRUMENTER – INNREGNING OG MÅLING – ELIGIBLE HEDGED ITEMS

Endringene i IAS 39 innebærer en klargjøring av reglene hvor et finansielt instrument (sikringsobjekt) er sikret med henhold på utvalgte risikoer eller komponenter av kontantstrømmer. De vedtatte endringene gir i første rekke ytterligere retningslinjer for sikring av ensidig risiko (sikring med opsjoner) og sikring av inflasjonsrisiko, men klargjør også retningslinjene om at de utpekte risikoene og kontantstrømmene må være identifiserbare og pålitelig målbare. Ikrafttredelsestidspunktet for endringen i IAS 39 er satt til 1. juli 2009, men endringen er fortsatt ikke godkjent av EU. Konsernet planlegger å anvende endringen i IAS 39 fra og med 1. januar 2010.

IFRIC 12 – SERVICE CONCESSION ARRANGEMENTS

IFRIC 12 gjelder offentlige tjenestebevilgninger knyttet til infrastruktur gitt til private operatører når den offentlige myndigheten regulerer eller kontrollerer hvilke tjenester operatøren skal yte, til hvem tjenestene

skal ytes og til hvilken pris. Fortolkningen regulerer hvordan slike ordninger skal regnskapsføres. Fortolkningen hadde ikrafttredelsestidspunkt 1. januar 2008, men var på det tidspunktet ikke godkjent av EU. Tolkningen er ennå ikke godkjent, men EU har foreslått at ikrafttredelsestidspunkt settes til regnskapsår som begynner etter 31. desember 2008. Konsernet vil anvende fortolkningen fra og med 1. januar 2009.

IFRIC 13 – CUSTOMER LOYALTY PROGRAMMES

Fortolkningen omhandler hvordan lojalitetsprogrammer som et foretak har mot sine kunder for å belønne disse for tidligere kjøp samt gi intensiver for ytterligere kjøp, skal innregnes og måles. Fortolkningen hadde ikrafttredelsestidspunkt 1. juli 2008, men var på det tidspunktet ikke godkjent av EU. Fortolkningen er nå godkjent av EU for regnskapsår som begynner etter 31. desember 2008. Standarden forventes ikke å ha noen vesentlig innvirkning på regnskapet for Statnett konsern.

IFRIC 14 – IAS 19 – THE LIMIT ON A DEFINED BENEFIT ASSET, MINIMUM FUNDING REQUIREMENTS AND THEIR INTERACTION

Fortolkningen omhandler begrensninger i balanseføring av pensjonsmidler hvor lovpålagte eller kontraktsfestede minimumsbeløp som innbetales overstiger forpliktelsen. Fortolkningen hadde ikrafttredelsestidspunkt 1. januar 2008, men var på det tidspunktet ikke godkjent av EU. Fortolkningen er nå godkjent av EU for regnskapsår som begynner etter 31. desember 2008. Konsernet vil anvende fortolkningen fra og med 1. januar 2009.

IFRIC 15 – AGREEMENTS FOR THE CONSTRUCTION OF REAL ESTATE

Fortolkningen omhandler regnskapsføring av eiendomsprosjekter. Fortolkningen gir veiledning til hvilke prosjekter som skal anses som anleggskontrakt i henhold til IAS 11 og hvilke som skal innregnes etter IAS 18. Fortolkningen har ikrafttredelsestidspunkt 1. januar 2009, men er fortsatt ikke godkjent av EU. Konsernet vil anvende IFRIC 15 fra og med 1. januar 2010.

IFRIC 16 – HEDGES OF A NET INVESTMENT IN A FOREIGN OPERATION

Fortolkningen omhandler regnskapsføring av sikring av valutaeksponering knyttet til nettoinvestering i utenlandske enheter. Fortolkningen klargjør hvilke typer sikringer som vil kunne kvalifisere for sikringsvurdering og hvilke risikoer som vil kunne sikres. Fortolkningen hadde ikrafttredelsestidspunkt 1. oktober 2008, men er fortsatt ikke godkjent av EU. Standarden forventes ikke å ha noen vesentlig innvirkning på regnskapet for Statnett konsern.

IFRIC 17 – DISTRIBUTIONS OF NON-CASH ASSETS TO OWNERS

Fortolkningen omhandler regnskapsføring av utdelinger til eiere som gjøres opp i andre eiendeler enn kontanter. Fortolkningen har ikrafttredelsestidspunkt 1. juli 2009, men er fortsatt ikke godkjent av EU. Standarden forventes ikke å ha noen vesentlig innvirkning på regnskapet for Statnett konsern.

IASBs ÅRLIGE FORBEDRINGSPROSJEKT

Det er vedtatt endringer i flere standarder med ikrafttredelse i løpet av 2009. Nedenfor er listet opp de viktigste endringene som kan få effekt for innregning, måling og noteopplysninger:

IFRS 5 *Anleggsmidler holdt for salg* og avviklet virksomhet: Ved planlagt salg av kontrollerende eierandel i datterselskap skal alle eiendeler og forpliktelser i datterselskapet klassifiseres som holdt for salg selv om foretaket har til intensjon å beholde en ikke-kontrollerende andel etter nedsalget.

IAS 1 *Presentasjon av finansregnskap*: Eiendeler og gjeld klassifisert som holdt for salg, i samsvar med IAS 39, klassifiseres ikke automatisk som kortsiktig i balansen.

IAS 16 *Eiendom, anlegg og utstyr*: Driftsmidler som innehas for utleie og som ved utløpet av leieperioden selges som del av ordinær drift, skal overføres til varelager.

IAS 19 *Ytelser til ansatte*:

Endringer i definisjonen av begrepene kostnader ved tidligere perioders pensjonsopptjening, avkastning på pensjonsmidler, kortsiktig og andre langsiktige ytelser. Endringer i pensjonsplaner som reduserer ytelsene knyttet til framtidig opptjening behandles som avkorting. Referansen til IAS 37 vedr. betingede forpliktelser, er tatt bort.

IAS 20 *Regnskapsføring av offentlige tilskudd og opplysninger om offentlig støtte*: Framtidige lån fra det offentlige til en rente lavere enn markedsrente er ikke unntatt fra kravet om å finne en estimert rente. Forskjellen mellom mottatt lånebeløp og nåverdi skal regnskapsføres som offentlig tilskudd.

IAS 28 *Investeringer i tilknyttet foretak* og IAS 31 *Andeler i felleskontrollert foretak*: Endring i visse noteopplysninger dersom slike investeringer er regnskapsført til virkelig verdi iht IAS 39.

IAS 36 *Verdifall på eiendeler*: Det skal gis visse noteopplysninger i forbindelse med nedskrivningstester når diskonterte framtidige kontantstrømmer benyttes for å estimere virkelig verdi fratrukket salgskostnader.

IAS 38 *Immaterielle eiendeler*: Utgifter til annonsering og salgsfremmende tiltak skal kostnadsføres på tidspunktet hvor varen er tilgjengelig for selskaper eller når tjenesten er mottatt.

IAS 39 *Finansielle instrumenter – innregning og måling*:

Endringen i bruken av et derivat, ved utpeking av derivatet som et sikringsinstrument eller ved opphør av sikring, skal ikke betraktes som en reklassifisering. Derivater kan derfor tas inn eller ut av kategorien «virkelig verdi med verdiendringer over resultatet» etter førstegangsinnregning. Ved re-kalkulering av amortisert kost etter

IAS 39.AG8 for et instrument som er eller har vært gjenstand for virkelig verdi sikring, skal det ikke benyttes opprinnelig effektiv rente, men en effektiv rente som hensyntar effekten av sikring. Henvisningen til «segment» er fjernet i forhold til utpeking og dokumentasjon av sikringsforhold.

IAS 40 *Investeringseiendom*: Eiendom under bygging eller utvikling for framtidig bruk som investeringseiendom er innenfor virkeområdet til IAS 40.

Ingen av endringene vil medføre endring i konsernets anvendelse av regnskapsprinsipper eller noteopplysninger.

VIKTIGE REGNSKAPSESTIMATER OG FORUTSETNINGER

Utarbeidelse av finansregnskap i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimater og tar forutsetninger som påvirker anvendelsen av regnskapsprinsipper og regnskapsførte beløp på eiendeler og gjeld på balansedatoen, og rapporterte inntekter og kostnader i perioden.

Regnskapsestimater brukes til å fastsette rapporterte beløp, forventet levetid på materielle eiendeler og skattekostnad. Selv om disse estimatene er basert på ledelsens vurderinger og tidligere erfaringer, nåværende hendelser og handlinger kan de faktiske resultater avvike fra disse estimatene. Estimatenes og underliggende forutsetninger blir jevnlig evaluert.

Hovedkildene for usikkerhet ved bruk av estimater for Statnett er relatert til:

AVSKRIVNINGER

Avskrivninger er basert på ledelsens vurdering av brukstid for varige driftsmidler. Vurderingene kan endres med bakgrunn i blant annet teknologisk utvikling og historisk erfaring. Dette kan medføre endringer i brukstiden og dermed avskrivninger. Teknologisk utvikling er vanskelig å forutse, og Statnetts syn på hvor hurtig endringene vil komme, kan endres over tid. Hvis forventningene endres vesentlig, vil avskrivningstider justeres med effekt på fremtidige perioder. Per 1. januar 2007 har Statnett foretatt endringer i estimater på brukstid for en stor del av nettanleggene. Det henvises til nærmere omtale under «Varige driftsmidler» lenger bak.

NEDSKRIVNINGER

Statnett har foretatt betydelige investeringer i varige driftsmidler. Disse verddivurderes når det foreligger indikasjoner på verdifall. Varige driftsmidler i morselskapet anses som en kontantgenererende enhet og vurderes samlet da Statnett SF har en samlet inntektsramme. I datterselskaper vurderes hvert driftsmiddel individuelt.

Fremover vil det bli foretatt betydelige investeringer. I stor grad skjer det via egenregiprosjekter og balanseføres som anlegg under utførelse inntil driftmidlet er satt i drift. Prosjekter under utførelse verddivurderes per prosjekt ved indikasjoner på verdifall.

Estimater av gjenvinnbare beløp av eiendeler må delvis baseres på ledelsens vurderinger, herunder beregning av eiendelens inntekts-genererende kapasitet og sannsynlighet for konsesjoner ved utbyggingsprosjekter. Endringer i omstendighetene og i ledelsens forutsetninger kan føre til nedskrivninger i de aktuelle perioder.

PENSJONSKOSTNADER, PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSMIDLER

Beregning av pensjonskostnader og netto pensjonsforpliktelser (forskjellen mellom pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler) foretas på grunnlag av en rekke estimater og forutsetninger. Endringer i og avvik fra estimater og forutsetninger (estimataavvik) påvirker virkelig verdi av netto pensjonsforpliktelser, men resultatføres ikke før det akkumulerte estimataavviket overstiger 10 prosent av det høyeste av pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidler ved begynnelsen av regnskapsåret.

KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Konsoliderte selskaper

Konsernregnskapet omfatter Statnett SF og datterselskaper der Statnett SF har bestemmende innflytelse. Normalt vil dette være selskaper der Statnett SF enten direkte eller indirekte via datterselskaper eier mer enn 50 % av de stemmeberettigede aksjene.

Konsernregnskapet er utarbeidet med ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner og andre hendelser under like forutsetninger. Klassifiseringen av poster i resultat og balanse er gjennomført etter ensartede definisjoner. Utarbeidelse av konsernregnskapet skjer etter oppkjøpsmetoden og viser konsernet som om det var en enhet. I konsernregnskapet er alle mellomværende og interne transaksjoner mellom selskaper innenfor konsernet eliminert. Kostprisen på aksjer i datterselskaper er eliminert mot egenkapitalen på oppkjøpstidspunktet. Merverdier utover den underliggende egenkapital i datterselskaper fordeles til de eiendeler og gjeldsposter som merverdien kan knyttes til. Den del av kostprisen som ikke kan tilskrives bestemte eiendeler representerer goodwill.

Statnett SFs Pensjonskasse er ikke en del av konsernet. Innskutt egenkapital i pensjonskassen er vurdert til virkelig verdi, og klassifisert som finansielt anleggsmiddel.

Investering i felleskontrollert virksomhet

Som felleskontrollert virksomhet defineres selskap hvor det foreligger samarbeidsavtaler som gir felles kontroll sammen med en eller flere parter. Resultat, eiendeler og gjeld i felleskontrollert selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Dette innebærer at konsernets andel av årets resultat etter skatt og avskrivninger på eventuelle merverdier resultatføres på egen linje i resultatregnskapet mellom driftsresultat og finansposter. Regnskapet i det felleskontrollerte selskap er omarbeidet i henhold til IFRS. I konsernbalansen står eierandel i felleskontrollert selskap oppført som finansielle anleggsmidler til opprinnelig kostpris med tillegg av akkumulerte resultatandeler og fradrag for utbytte.

Investering i tilknyttet selskap

Tilknyttet selskap er enhet hvor konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll over den finansielle og operasjonelle styringen. Normalt vil dette være selskaper hvor konsernet eier mellom 20 og 50 %. Resultat, eiendeler og gjeld i tilknyttet selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Dette innebærer at konsernets andel av årets resultat etter skatt og avskrivninger på eventuelle merverdier resultatføres på egen linje i resultatregnskapet mellom driftsresultat og finansposter. Regnskapet i det tilknyttede selskap er omarbeidet i henhold til IFRS. I konsernbalansen står eierandel i tilknyttet selskap oppført som finansielle anleggsmidler til opprinnelig kostpris med tillegg av akkumulerte resultatandeler og fradrag for utbytte.

Kjøp/salg av datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttede selskaper

Ved kjøp og salg av datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttede selskaper er disse inkludert i konsernregnskapet for den del av året de har vært del av eller tilknyttet konsernet.

Investering i andre selskaper

Investering i selskaper hvor konsernet eier mindre enn 20 prosent av den stemmeberettigede aksjekapital klassifiseres som «tilgjengelig for salg» og balanseføres til virkelig verdi dersom de kan måles pålitelig. Verdiendring føres direkte mot egenkapital.

Investering i datterselskaper, felleskontrollert virksomhet og tilknyttet selskap i Statnett SF (selskapsregnskapet)

Investeringer i datterselskaper, felleskontrollert selskap og tilknyttet selskap behandles etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Avgitt konsernbidrag (netto etter skatt) tillegges kostpris på investering i datterselskap. Mottatt konsernbidrag og utbytte resultatføres som finansinntekt i den grad utbytte og konsernbidrag ligger innenfor opptjente resultater i eierperioden. Utbytte utover resultater i eierperioden behandles som reduksjon av aksjeinvesteringen.

SEGMENTRAPPORTERING

Selskapet har identifisert sitt rapporteringssegment basert på hvilken risiko og avkastning som påvirker virksomheten. Det eneste virksomhetssegment ifølge IFRS er systemansvarlig nettselskap som drives innen Norge. Virksomheten følges opp som ett geografisk segment. Datterselskaper kvalifiserer heller ikke som særskilte rapporteringspliktige virksomhetssegmenter ut fra kriterier i IFRS. Selskapet og konsernet rapporteres som ett virksomhetssegment.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstilling er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter inkluderer kontanter i kasse og bankbeholdning. Kontantekvivalenter er kortsiktig likvide investeringer som omgående kan konverteres til kontanter med et kjent beløp, og med maksimal løpetid på 3 måneder.

PRINSIPPER FOR INNETKTSFØRING

Driftsinntekter måles til virkelig verdi og inntektsføres når de er opptjent, netto etter offentlige avgifter. Driftsinntekter rapporteres brutto, unntatt i de tilfeller hvor Statnett primært opptrer som avregnings-funksjon knyttet til fellesnett og krafthandel. Renteinntekter inntektsføres over tid når de opptjenes. Utbytte fra investeringer inntektsføres når utbyttet er vedtatt.

INNETKTSRAMME, TARIFFER OG MER-/MINDREINNETK

Generelt

Statnett er operatør av sentralnettet og tre regionale fellesnett. Som operatør er Statnett ansvarlig for å fastsette årlige tariffier (pris på tjenestene) som dekker de regulerte kostnadene i det enkelte fellesnett. Sentralnettet er et fellesnett. I et regnskapsår vil de totale inntekter avvike fra kostnadene. Dersom de fakturerte inntekter er høyere enn kostnadene, oppstår det en merinntekt. (motsatt vil være mindreinntekt). Denne merinntekten (evt. mindreinntekten) reduserer/ øker fremtidige tariffier og kvalifiserer dermed ikke til balanseføring etter IFRS. Merinntekt (evt. mindreinntekt) vises på egen linje blant driftsinntekter.

Inntektsramme – utleie av nett - monopolvirksomhet

Statnett eier overføringsanlegg. Denne virksomheten er monopol-regulert. Det innebærer at Norges vassdrags- og energiverk (NVE) setter en grense – inntektsramme - for hvor høy nettleie netteieren hvert år kan kreve for sine anlegg. Fra og med 2007 startet en ny reguleringsperiode for Statnett SF. Grunnlaget for beregning av inntektsramme er kostnader (inkludert kapitalkostnader) to år tilbake i tid. I tillegg dekkes eiendomsskatt og transittkostnader i henhold til faktiske kostnader.

Det kan være usikkerhet knyttet til verdsettelsen av de enkelte beløp som inngår i inntektsrammen. Økte inntekter som følge av forhold som krever søknader om justering av inntektsrammer eller fortolkning av forskrifter som er søkt avklart med NVE er kun tatt med i regnskapet i den utstrekning det vurderes som så godt som sikkert at inntekten vil bli en realitet.

Inntektsrammen periodiseres i regnskapet med 1/12 per måned. Inntektsramme for Statnett inngår brutto som del av driftsinntekt «Krafttransport».

Utleie av utenlandskabler – utenfor monopolvirksomhet

Inntekter for utenlandskablene utenfor norsk sektor er basert på kontrakt og inngår ikke i Statnetts inntektsramme. Inntektsførsel skjer månedlig med 1/12-del av den årlige kontraktssum. Inntekten rapporteres sammen med inntektsramme som del av driftsinntekt «Krafttransport».

INNETKTSRAMME OVERFØRINGSTAP

Inntekter

Som operatør får Statnett en egen inntektsramme for overførings-tapet i sentralnettet. Bokført inntektsramme for overføringstap i regnskapsåret er beregnet ved å ta faktisk målt tap (i MWh) to år

før regnskapsåret multiplisert med en referansepris på kraft i regn-skapsåret. Inntektsramme vedrørende overføringstap for Statnett inngår brutto som del av driftsinntekt «Krafttransport». Avvik mellom inntektsramme for overføringstap og faktiske kostnader for kjøp av overføringstap i regnskapsåret er i henhold til retnings-linjene fordelt mellom anleggseierne i det enkelte fellesnett Statnett er operatør for. I regnskapet er det hensyntatt at andre eiere i sentralnettet dekker en andel i henhold til sin inntektsramme.

OVERFØRINGSTAP (KRAFTKJØP)

Kostnadsføring skjer i takt med målt avvik mellom innmating og uttak av strøm i sentralnettet. Tapets størrelse vil blant annet variere avhengig av temperatur, belastning i nettet og strømpris. Tap ved transport av kraft i sentralnettet og de regionale fellesnett dekkes av nettets operatør og regnskapsføres som ordinær driftskostnad.

FELLESNETT – TARIFFERING OG ÅRETS MER-/MINDREINNETK

Tariffinntekter

Statnett har som operatør for sentralnettet og tre fellesnett ansvar for å fakturere brukerne for de tjenestene de mottar. Faktureringen skjer på grunnlag av et prissystem (tariffmodell) som er i henhold til retningslinjer gitt av NVE. Prissystemet består av faste ledd og variable ledd (energiledet). Faste ledd faktureres jevnt over året, mens energiledet faktureres i takt kundens målte innlevering og uttak fra nettet.

Mer-/mindreinntekt

Årets tariff fastsettes med henblikk på at mer-/mindreinntekt skal være null ved årets slutt. Tariffen fastsettes i forkant av året. Kraftpris og andre parametere som inngår i inntekter og kostnader må da estimeres. Gjennom året og ved årets slutt vil det derfor oppstå avvik mellom fakturerte inntekter og tillatte inntekter. Avviket kalles mer-/mindreinntekt og vises som egen linje under driftsinntekter i Statnetts regnskap. Mer-/mindreinntekt ved årets slutt blir tatt hensyn til ved fastsettelse av tariffier for påfølgende år.

Kraftsalg/-kjøp

Statnett er systemansvarlig nettselskap (TSO) og avregningsansvarlig for regulerkraftmarkedet. Avregningsansvaret innebærer at Statnett i ettertid sammenstiller målte og avtalte energivolum, beregner avviket, samt foretar det økonomiske oppgjøret mellom aktørene. Oppgjøret er basert på prisene i regulerkraftmarkedet. Oppgjøret i regulerkraft-markedet skal netto gå i null. Statnett mottar et gebyr per MWh som avregnes. Skjer oppgjøret over landegrenser i Norden vil det oppstå en marginal prisdifferanse basert på snitt av norsk og utenlandsk regulerkraftpris, som tilfaller/belastes Statnett som systemansvarlig.

Funksjonen som avregningsansvarlig ansees ikke som en kommersiell virksomhet og netto kraftomsetning inngår i regnskapslinje system-tjenester som ett av flere kostnadselementer. Kraftsalg/kjøp resultat-føres når de er opptjent/påløpt, det vil si på leveringspunktet.

KUNDEPROSJEKTER

For prosjekter anvendes løpende inntektsføring basert på måling av estimert virkelig verdi. Dette innebærer at inntektsføringen skjer etter hvert som arbeidet utføres i henhold til fullfølelsesgraden. Fullfølelsesgraden fastsettes på grunnlag av utført produksjon. Inntekter inngår i andre driftsinntekter. Fakturerte og opptjente prosjektinntekter inngår i kundefordringer.

For prosjekter som forventes å gi tap, er hele det forventede tap kostnadsført.

SKATTER

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endringene i utsatt skatt/-skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Netto utsatt skatt/-skattefordel er beregnet på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskaps- og skattemessige verdier og ligningsmessig underskudd til fremføring.

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres, er utlignet. Utsatt skattefordel er oppført når det er sannsynlig at selskapet vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd til å nyttiggjøre skattefordelen. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres, er balanseført til nominell verdi og oppført netto i balansen. Utsatt skatt/-skattefordel er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad dette relaterer seg til forhold som er regnskapsført direkte mot egenkapitalen.

Eiendomsskatter resultatføres og betales i inntektsåret. Disse klassifiseres under andre driftskostnader.

KLASSIFISERING AV POSTER I BALANSEN

En eiendel klassifiseres som kortsiktig (omløpsmiddel) når den er knyttet til varekretsløpet, fordring som tilbakebetales innen ett år samt «eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten». Andre eiendeler er anleggsmidler. Skillet mellom kort og langsiktig gjeld trekkes ved ett år til forfallstidspunktet. Første års avdrag på langsiktige lån er reklassifisert til kortsiktig gjeld.

EGNE INVESTERINGSARBEIDER

Egne investeringsarbeider balanseføres til selvkost.

FORPROSJEKTER

Kostnadene til forprosjektering (engineering) av investeringer, blir balanseført som anlegg under utførelse etter beslutning om investering. Det vurderes løpende om konsesjonsforhold eller andre årsaker betinger hel eller delvis nedskrivning av påløpte prosjektkostnader. Nedskrivninger reverseres dersom grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

RENTER I BYGGEPERIODEN

Byggelånsrenter knyttet til egne anlegg under utførelse balanseføres. Rentene beregnes ut fra en gjennomsnittlig innlånsrente og invester-

ingens omfang, da finansieringen ikke er identifisert spesifikt til det enkelte prosjekt.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler er balanseført til kostpris med fratrukk for akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Avskrivningene reduserer balanseført verdi av varige driftsmidler, eksklusive tomter, til estimert restverdi ved utløpet av forventet brukstid. Ordinære lineære avskrivninger er foretatt fra det tidspunkt driftsmidlet blir satt i ordinær drift og beregnes ut fra forventet brukstid. Tilsvarende gjelder også driftsmidler anskaffet fra andre netteiere. Det foretas dekomponering av kostprisen når driftsmidlet består av komponenter med ulik brukstid.

Estimert brukstid, avskrivningsmetode og restverdi vurderes en gang per år. Verdivurderinger skjer når det foreligger indikasjoner på verdi-fall. Varige driftsmidler i morselskapet anses som en kontantgenererende enhet og vurderes samlet da Statnett SF har en samlet inntektsramme. I datterselskaper vurderes hvert driftsmiddel individuelt. Brukstider har tidligere år tatt utgangspunkt i anbefaling fra EBLs publikasjon «Avskrivninger innen energiforsyningen» og retningslinjer fra NVE vedrørende fastsettelse av overføringstariffer. Fra og med 2007 er brukstider endret basert på en omfattende gjennomgang av anleggsmassen. Estimendringen medfører økte brukstider for de fleste stasjonsrelaterte driftsmidler og strømledninger. Økt antatt brukstid er i stor grad basert på erfaringene om at visse driftsmidler blir benyttet over en lengre periode enn tidligere forventet. Dette medfører at årlige avskrivninger i 2007 (for bokførte varige driftsmidler ved slutten av 2006) ble 37 prosent lavere som følge av økning i brukstider. Restverdien anslås til null ved brukstidens slutt for de fleste eiendeler.

Anlegg under utførelse blir ikke avskrevet.

Gevinst eller tap ved avgang eller utrangering av varige driftsmidler beregnes som differansen mellom salgsinntekt og driftsmidlets balanseførte verdi. Gevinst/tap ved avgang resultatføres som annen driftsinntekt/-kostnad. Tap ved utrangering resultatføres som av-/nedskrivning.

ERSTATNINGER

Engangserstatninger i forbindelse med grunnverv og lignende inkluderes i kostpris på driftsmidlet. Løpende erstatninger resultatføres i det året hvor erstatningen pådras.

VEDLIKEHOLD / PÅKOSTNING

Vedlikeholdskostnader resultatføres når de er påløpt. Det foretas ikke avsetninger knyttet til periodisk vedlikehold av nettet (transformatorstasjoner eller strømledninger). Selv om vedlikeholdet er periodisk for den enkelte transformatorstasjon eller strømledning, ansees det ikke periodisk for hele nettet ettersom hele nettet blir sett på som en kontantgenererende enhet. Blir driftsmiddelet skiftet ut, blir eventuell gjenværende regnskapsmessig verdi resultatført som tap ved avgang.

Utgifter som vesentlig forlenger driftsmidlets levetid og/eller øker kapasiteten balanseføres som investering.

NEDSKRIVNING AV VARIGE DRIFTSMIDLER

Hvis det foreligger indikasjoner på verdifall for varige driftsmidler estimeres det gjenvinnbare beløpet for driftsmidlene for å beregne eventuell nedskrivning.

Det gjenvinnbare beløpet er det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Ved vurdering av bruksverdi neddiskonteres estimerte fremtidige kontantstrømmer til nåverdi ved hjelp av en diskonterings-sats før skatt som reflekterer nåværende markedsvurderinger av tidsverdien av penger og risiko som er spesifikk for eiendelen.

Hvis det gjenvinnbare beløpet for et driftsmiddel (eller kontantstrømgenererende enhet) anslås til å være lavere enn regnskapsført verdi, reduseres regnskapsført verdi av driftsmidlet (eller den kontantstrømgenererende enhet) til gjenvinnbart beløp. Hvis et verdifall senere blir reversert økes regnskapsført verdi av driftsmidlet (den kontantstrømgenererende enhet) til revidert estimat av gjenvinnbart beløp, men begrenset til den verdien som ville vært regnskapsført hvis ikke driftsmidlet (eller den kontantstrømgenererende enhet) hadde vært nedskrevet i tidligere år.

FINANSIELL LEASING

Konsernet som utleier

Finansielle leieavtaler

Konsernet presenterer utleide eiendeler som fordringer lik netto-investeringer i leiekontraktene. Konsernets finansinntekt fastsettes slik at det oppnås konstant avkastning på utestående fordringer over kontraktstiden. Direkte kostnader pådratt i forbindelse med å opprette leiekontakten er inkludert i fordringen.

Operasjonelle leieavtaler

Konsernet presenterer eiendeler som er utleid som anleggsmidler i balansen. Leieinntekten inntektsføres lineært over leieperioden. Direkte kostnader pådratt for å etablere den operasjonelle leieavtalen er tillagt den utleide eiendelens balanseførte verdi, og blir kostnadsført i leieperioden på samme grunnlag som leieinntekten.

Konsernet som leietaker

Finansielle leieavtaler

Leieavtaler hvor konsernet overtar den vesentlige del av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen er finansielle leieavtaler. Ved leieperiodens begynnelse balanseføres finansielle leieavtaler til et beløp tilsvarende det laveste av virkelig verdi og minsteleiens nåverdi, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Ved beregning av leieavtalens nåverdi benyttes den implisitte rentekostnaden i leiekontrakten dersom det er mulig å beregne denne, i motsatt fall benyttes selskapets marginale lånerente. Direkte utgifter knyttet til etablering av leiekontrakten er inkludert i eiendelens kostpris.

Samme avskrivningstid benyttes som for selskapets øvrige avskrivbare eiendeler. Dersom det ikke foreligger en rimelig sikkerhet for at

selskapet vil overta eierskapet ved utløpet av leieperioden, avskrives eiendelen over den korteste av leieavtalens løpetid og for eiendelens økonomiske brukstid.

Operasjonelle leieavtaler

Leieavtaler hvor det vesentligste av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen ikke er overført konsernet er klassifisert som operasjonelle leieavtaler. Leiebetalinger klassifiseres som driftskostnad og resultatføres lineært over kontraktperioden.

FORSKNINGS- OG UTVIKLINGSUTGIFTER

Utgifter til forskning kostnadsføres løpende. Forskning er en intern prosess som ikke gir opphav til selvstendige immaterielle eiendeler som genererer fremtidige økonomiske fordeler.

Utgifter knyttet til utviklingsaktiviteter blir balanseført i den grad produktet eller prosessen er teknisk og kommersielt gjennomførbar og konsernet har tilstrekkelig ressurser til å ferdigstille utviklingen. Utgifter som balanseføres inkluderer materialkostnader, direkte lønnskostnader og en andel av direkte henførbare fellesutgifter. Balanseførte utviklingskostnader føres i balansen til anskaffelses-kost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger.

Balanseførte utviklingskostnader avskrives lineært over eiendelens estimerte brukstid.

KUNDEFORDRINGER

Kundefordringer regnskapsføres til anskaffelseskost fratrukket eventuelle tap ved verdifall.

BETINGEDE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Betingede forpliktelser er ikke regnskapsført i årsregnskapet. Det er opplyst om vesentlige betingede forpliktelser med unntak betingede forpliktelser hvor sannsynligheten for forpliktelsen er lav.

En betinget eiendel er ikke regnskapsført i årsregnskapet, men opplyst om dersom det foreligger en viss sannsynlighet for at en fordel vil tilflyte konsernet.

Mer-/mindreinntekter er betingede forpliktelser/eiendeler etter IFRS og balanseføres ikke.

UTBYTTE (FRA MORSELSKAPET)

Avgitt utbytte regnskapsføres i den perioden det blir godkjent i foretaksmøtet. Skjer godkjenning og utbetaling i forskjellige perioder henføres beløpet til kortsiktig gjeld inntil utbetaling finner sted.

PENSJONER OG PENSJONSFORPLIKTELSE

Morselskapet og datterselskapene har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser (ytelsesplaner). Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller krav i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Ytelsene er basert på antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Full alderspensjon utgjør 70 % av pensjonsgrunnlaget redusert med pensjonsutbetalinger fra den norske folketrygden. Pensjonsgrunnlaget er begrenset oppad til 12 ganger folketrygdens grunnbeløp. Full opptjeningstid er 30 år og ordinær pensjonsalder er 67 år. Ordningen inkluderer også uføre-, ektefelle- og barnepensjon.

Konsernledelsen har en egen tilleggsavtale der ordinær pensjonsalder er 65 år, men med mulighet for fratredelse fra fylte 62 år. Alderspensjonen utgjør 66 % av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget inkluderer også grunnlag som overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp. For nærmere omtale se note 5 vedrørende betingelser knyttet til konsernledelsen.

Konsernet har en avtalefestet ordning for førtidspensjonering (AFP), som under gitte forutsetninger gir den ansatte anledning til å velge førtidspensjonering fra fylte 62 til 67 år. AFP utbetalingene vil som hovedregel tilsvare alderspensjon fra folketrygden ved 67 år.

Opptjente pensjonsrettigheter er i hovedsak sikret gjennom pensjonsordninger i Statnett SFs Pensjonskasse og Statens Pensjonskasse. I tillegg har morselskapet førtidspensjonsforpliktelser som dekkes over driften.

Tilskudd til pensjonskassen skjer i overensstemmelse med den aktuarmessige beregningsmetode. Pensjonsmidlene i pensjonskassen er primært investert i verdipapirer.

Pensjonsforpliktelser beregnes i henhold til IAS 19 «Ytelser til ansatte». Konsernet nullstilte ikke resultatførte estimatavvik mot egenkapitalen på dato for overgang til IFRS, 1. januar 2006.

Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi på balansedagen. Pensjonsforpliktelser er vurdert til nåverdien av de fremtidige pensjonsforpliktelser som er opptjent på balansedagen og som skal dekkes gjennom egen pensjonskasse eller finansieres over driften.

Netto pensjonsforpliktelse i balansen fremkommer etter korrigerer for utsatt resultatføring av virkning av endringer i estimater og pensjonsplaner, samt avvik mellom faktisk og forventet avkastning på pensjonsmidler som ennå ikke er resultatført. Netto pensjonsforpliktelser vises som avsetning for forpliktelser. Overfinansierte ordninger hvor midler ikke kan overføres til underfinansierte ordninger vises som pensjonsmidler (finansielle anleggsmidler).

Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer) fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid hvis avvikene ved årets begynnelse overstiger 10 prosent av det største av brutto pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler. Det er kun den delen av avviket som overstiger 10 prosent som amortiseres.

Ansatte som forlater selskapet før pensjonsalder mottar fripolise. Storebrand Livsforsikring AS forvalter fripolisene. Fra tidspunkt for utstedelse av fripolisene er Statnett fritatt for ytterligere forpliktelser ovenfor de ansatte som fripolisene gjelder. Midler og forpliktelser verdsettes på tidspunkt for utstedelse av fripolisen, og skilles ut fra pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler. Pensjonsforpliktelsen er beregnet i januar i 2009 som et estimat på situasjonen per 31.12. av uavhengig aktuar.

Ved beregning av pensjonsforpliktelse er det tatt hensyn til den arbeidsgiveravgift som foretaket må betale ved utbetaling av direkte pensjoner og ved innbetaling av premier til fondsbaserte ordninger. Arbeidsgiveravgiften er et delelement i foretakets ytelse og er bokført som en del av pensjonsforpliktelsen.

Årets netto pensjonskostnad inngår som lønn i resultatregnskapet. Innbetalte premier behandles som investering i pensjonsmidler.

I 2007 ble oppdaterte versjon av risikotabellene for dødelighet implementert K2005. Effekten av endringen gav en liten positiv effekt som inngår i actuarielle gevinst og tap. Risikotabellen for død er basert på beste estimat for populasjonene i Norge.

LÅN

Rentebærende lån er regnskapsført til mottatte midler, netto etter transaksjonskostnader. Lånene er deretter regnskapsført til amortisert kost ved bruk av effektiv rente metode, hvor forskjellen mellom netto midler og innløsningsverdi blir resultatført over låneperioden.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

I overensstemmelse med IAS 39 (Finansielle instrumenter – innregning og måling) er finansielle instrumenter klassifisert i følgende kategorier: virkelig verdi over resultatet, tilgjengelig for salg og lån/fordringer.

Initiell måling av finansielle instrumenter gjøres til virkelig verdi på oppgjørsdagen, normalt til transaksjonspris. Finansielle instrumenter er klassifisert i følgende kategorier: virkelig verdi over resultatet, tilgjengelig for salg og lån/fordringer.

- Finansielle eiendeler og forpliktelser som holdes med den intensjon å tjene på kortsiktige fluktasjoner i priser (holdt for handelsformål) eller som regnskapsføres i henhold til virkelig-verdi-opsjon er klassifisert som virkelig verdi over resultatet.
- Alle andre finansielle eiendeler unntatt lån og fordringer utstedt fra selskapet, er klassifisert som tilgjengelig for salg.
- Alle andre finansielle forpliktelser er klassifisert som andre forpliktelser og regnskapsført til amortisert kost.

Gevinst eller tap som følge av endringer i virkelig verdi på finansielle investeringer klassifisert som tilgjengelig for salg blir regnskapsført direkte mot egenkapitalen inntil investeringen avhendes. Da vil akkumulert gevinst eller tap på det finansielle instrumentet som tidligere er regnskapsført mot egenkapitalen bli reversert, og gevinst/tap vil bli resultatført.

Endringer i virkelig verdi i finansielle instrumenter klassifisert som virkelig verdi over resultatet (holdt for handelsformål eller virkelig verdiopsjon) blir resultatført og presentert i finansinntekter/-kostnader.

Finansielle instrumenter innregnes i balansen når konsernet har blitt part i instrumentets kontraktmessige bestemmelser. Finansielle instrumenter fjernes fra balansen når de kontraktmessige rettene eller pliktene er oppfylt, kanseller, utløpt eller overført. Finansielle instrumenter klassifiseres som langsiktige når forventet realisasjonsdato er mer enn tolv måneder etter balansedagen. Øvrige finansielle instrumenter klassifiseres som kortsiktige.

DERIVATER OG SIKRING

Konsernet anvender derivater slik som fremtidige rentebytteavtaler og valutabytteavtaler for å sikre sin rente- og valutarisiko. Slike derivater regnskapsføres initielt til virkelig verdi på datoen for inngåelse av avtalen, og måles deretter løpende til virkelig verdi. Derivater regnskapsføres som eiendeler når virkelig verdi er positiv og som gjeld når den virkelige verdi er negativ. Gevinster og tap som følge av endringer i virkelig verdi av derivater som ikke fyller vilkårene for sikringsbokføring, resultatføres.

Derivater som er innebygde i andre finansielle instrumenter eller ikke finansielle kontrakter, behandles som separate derivater når risikoen og egenskapene deres ikke er nært relatert til kontraktene, og kontraktene ikke regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Ved inngåelsen av et sikringsforhold utpeker og dokumenterer konsernet formelt sikringsforholdet som konsernet vil anvende sikringsregnskapsføring på, samt hvilken risiko som sikres og strategien for sikringen. Dokumentasjonen omfatter identifikasjon av sikringsinstrumentet, objektet eller transaksjonen som sikres, arten av risiko som sikres, og hvordan konsernet vil vurdere sikringsinstrumentets effektivitet i å motvirke eksponeringen for endringer i det sikrede objektets virkelige verdi eller kontantstrømmer som kan henføres til den sikrede risikoen. Slike sikringer forventes å være høyst effektive i å motvirke endringer i virkelig verdi eller kontantstrømmer, og vurderes løpende for å avgjøre om de faktisk har vært høyst effektive i hele regnskapsperioden de skal dekke.

Sikringer som oppfyller de strenge vilkårene for sikringsregnskapsføring regnskapsføres slik:

VIRKELIGE VERDISIKRINGER

Virkelige verdisikringer av konsernets eksponering for endringer i den virkelige verdien av en bokført eiendel eller gjeld eller en ikke bokført forpliktelse, eller en identifisert del av slik, som kan henføres til en bestemt risiko og som kan påvirke resultatet. For sikringer til virkelig verdi justeres bokført verdi av sikringsobjektet for gevinster og tap fra risikoen som sikres, derivater måles på nytt til virkelig verdi, og gevinster og tap fra begge resultatføres.

For virkelig verdisikringer av objekter som regnskapsføres til amortisert kost, amortiseres verdiendringen i resultatregnskapet over den gjenværende perioden til forfall.

Konsernet avbryter virkelig verdisikring dersom sikringsinstrumentet utløper eller selges, termineres eller utøves, og sikringen ikke lenger oppfyller vilkårene for sikringsregnskapsføring eller konsernet opphever sikringen. Konsernet bruker virkelig verdisikring primært for å sikre renterisikoen for fastrente lån og valutarisikoen for rentebærende gjeld. Det gjennomføres også verdisikring ved spesifikke anskaffelser i utenlandsk valuta til investeringsprosjekter. Urealisert gevinst/tap for verdisikringen (valutaterminene) reduserer/øker kostpris på investeringene ved realisasjon.

KONTANTSTRØMSIKRING

En kontantstrømsikring er en sikring av eksponeringen mot variasjoner i kontantstrømmer som skyldes en bestemt risiko forbundet med en bokført eiendel eller gjeld eller en høyst sannsynlig fremtidig transaksjon som kan påvirke resultatet. Den effektive delen av gevinsten eller tapet på sikringsinstrumentet føres mot egenkapitalen, mens den ineffektive delen resultatføres.

Beløp som føres mot egenkapitalen, resultatføres når den sikrede transaksjonen påvirker resultatet, slik som når sikrede finansinntekter eller -kostnader regnskapsføres.

Hvis den forventede fremtidige transaksjonen ikke lenger forventes gjennomført, resultatføres tidligere ført beløp mot egenkapitalen. Hvis sikringsinstrumentet utløper eller selges, termineres eller benyttes uten at den erstattes eller videreføres, eller når sikringen oppheves, beholdes beløp tidligere ført mot egenkapitalen til den fremtidige transaksjonen gjennomføres. Hvis den relaterte transaksjonen ikke forventes gjennomført, resultatføres beløpet.

Konsernet bruker kontantstrømsikringer primært for å sikre renterisikoen for lån med flytende rente.

FINANSIELL RISIKOSTYRING

Finansiell risikostyring utføres av sentral finansavdeling etter retningslinjer godkjent av styret. Styret gir prinsipper for generell finansiell risikostyring i tillegg til retningslinjer som dekker spesifikke finansielle risikoer.

VALUTA

Konsernregnskapet presenteres i norske kroner, som også er Statnett SFs funksjonelle valuta. Samtlige konsernselskap har norske kroner som funksjonell valuta.

Ettersom alle selskaper i konsernet har samme funksjonelle valuta, oppstår det ingen omregningsdifferanser ved konsolidering av konsernselskapene.

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden. Langsiktig rentebærende gjeld i valuta knyttes sammen med rentebytteavtale (swap) og behandles som opplåning i norske kroner.

AVSETNINGER

Avsetninger regnskapsføres når konsernet har en gjeldende forpliktelse (rettslig eller antatt) som følge av en hendelse som har skjedd og det kan sannsynliggjøres (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen, samt at beløpets størrelse kan måles pålitelig. Avsetninger gjennomgås ved hver balansedato og nivået reflekterer det beste estimatet for forpliktelsen. Ved vesentlig tidseffekt er forpliktelsen regnskapsført til nåverdi av fremtidige forpliktelser.

OFFENTLIGE TILSKUDD

Tilskudd fra myndighetene er ikke regnskapsført før det forligger rimelig sikkerhet for at konsernet vil møte betingelsene som er fastsatt i forbindelse med mottak av tilskuddene og at tilskuddene vil bli mottatt. Tilskudd blir regnskapsført som fradrag i den kostnad den er ment å dekke. Tilskudd som mottas vedrørende investeringsprosjekter balanseføres som reduksjon av kostpris.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon om selskapets posisjoner på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker posisjon på balansedagen, men som vil påvirke selskapets posisjon i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

(NOTE 1)

NOTE 2 – DRIFTSINTEKTER

Krafttransport

Statnetts inntekter kommer i hovedsak fra monopolbasert virksomhet som er regulert av NVE. I resultatregnskapet benyttes begrepet «krafttransport». Denne posten tilsvare Statnetts regulerte inntekter det enkelte år.

Statnetts årlige driftsinntekter fra krafttransport kommer fra kundenes bruk av det sentrale overføringsnettet for kraft i Norge (sentralnettet). Kundene betaler for innmating og uttak av kraft. Prisene for denne bruken bestemmes årlig i henhold til et fastsatt prissystem. Statnett eier også deler av regionale overføringsnett. Bruken av regionalnett genererer inntekter etter tilsvarende prinsipp som for sentralnettet. Statnett får i tillegg inntekter som følge av at det er prisforskjeller på kraft mellom områder i Norden og mellom Norge og Nederland. Når det overføres kraft mellom disse områdene oppstår det såkalte flaskehalsinntekter.

Årlig vil det oppstå avvik mellom Statnetts faktiske driftsinntekter fra krafttransport og det nivået som NVE setter som en øvre grense («tillatte inntekter»). Avviket kalles mer- eller mindreinntekt. Merinntekt betyr at Statnett har hatt høyere driftsinntekter enn hva NVE har satt som øvre grense det enkelte år. Motsatt innebærer en mindreinntekt at selskapets faktiske driftsinntekter har vært lavere enn den øvre grensen. Merinntekt ved utgangen av et år medfører at den prisen kundene betaler for bruk av overføringsnettet må reduseres i påfølgende år. Ved eventuell mindreinntekt må denne prisen økes.

FORDELING AV INNTEKTER MELLOM REGIONALNETT OG SENTRALNETT

DRIFTSINTEKTER	R-nett	S-nett	Sum 2006	R-nett	S-nett	Sum 2007	R-nett	S-nett	Sum 2008
Tariffinntekt faste ledd produksjon	36	567	603	42	642	684	27	657	684
Tariffinntekt faste ledd forbruk	98	1 391	1 489	80	2 053	2 133	24	1 918	1 942
Andre leieinntekter	84	-	84	126	-	126	116	-	116
Energiledd	-12	921	909	3	514	517	20	719	739
Flaskehalsinntekter	-	145	145	-	236	236	-	884	884
Inntekter til øvrige eiere i fellesnettene	-43	-330	-373	-88	-343	-431	-50	-242	-292
Sum driftsinntekter regulert virksomhet	163	2 694	2 857	163	3 102	3 265	138	3 936	4 073

TILLATT INNTEKT	R-nett	S-nett	Sum 2006	R-nett	S-nett	Sum 2007	R-nett	S-nett	Sum 2008
Inntektsramme uten nettap	102	1 873	1 975	122	2 268	2 390	105	2 302	2 407
Inntektsramme nettap	63	674	737	27	544	571	21	712	732
Tillegg til inntektsramme	8	271	279	6	264	270	5	211	216
Korreksjoner	-	116	116	-	-	-	-	-	-
Sum tillatte inntekter	173	2 934	3 107	155	3 076	3 231	130	3 225	3 355
Utleie utenlandskabler* (Presentert som annen driftsinntekt i 2008)	-	15	15	-	12	12	-	-	-
Krafttransport	173	2 948	3 122	155	3 088	3 243	130	3 225	3 355
Årets avsetning renter mindreinntekt	-	8	8	1	13	14	1	-4	-3
Endret saldo for mindreinntekt	10	248	258	-7	-13	-20	-6	-715	-721
Saldo mindreinntekt, inkl. renter 01.01	2	156	158	-8	-92	-100	-14	-279	-293
Korreksjon mindreinntekt	-	-	-	-13	-200	-213	-	-	-
Årets mindreinntekt	-10	-248	-258	7	13	20	6	715	721
Saldo mindreinntekt inklusiv renter 31.12.	-8	-92	-100	-14	-279	-293	-8	436	428

* Statnett SF har i forbindelse med overgangen til IFRS implementert IAS 19 for regnskapsmessig behandling av pensjoner. Implementeringseffekten på 213 MNOK er ført direkte mot egenkapitalen og vil ikke på noe tidspunkt komme inn i kostgrunnlaget som inngår i beregningen av inntektsrammen. NVE har derfor kommet til at Statnett kan justere mer-/mindreinntektsaldo for denne implementeringseffekten, dette er reflektert i regnskapet per 31.12.2007.

(NOTE 2)

ANDRE DRIFTSINNT EKTER

Andre driftsinntekter består av konsulentoppdrag for eksterne med 60 millioner kroner og inntektsført havarirefusjon med 35 millioner kroner. Statnett SF har gebyrinntekter knyttet til regulerkraftmarkedet, disse utgjør 13 millioner kroner i 2008.

Eksterne oppdrag i konsernet for øvrig utføres av Statnett Transport AS. Statnett Forsikrings egenandel av havarirefusjoner er eliminert i konsernet.

BALANSEAVREGNING

Statnett SF har en egen konsesjon for å være avregningsansvarlig i Norge. Dette innebærer å foreta et økonomisk oppgjør for avviket aktørene har mellom planlagt kraftforbruk og virkelig målte verdier. Dette markedet kalles regulerkraftmarkedet. For å bli en aktør i regulerkraftmarkedet må man ha:

1. Omsetningskonsesjon fra NVE
2. Balanseavtale mellom kunden og Statnett (eller være en del av en annen balanseansvarlig)
3. Ha tilgang på kraft, enten produksjon, bilateralt eller hos Nord Pool Spot. De aller fleste balanseansvarlige er også aktører hos Nord Pool Spot, og da bruker man aktøravtalen mellom Nord Pool Spot og kunden.

Gebyrinntektene for denne tjenesten utgjorde 13 millioner kroner i 2008.

Utestående kundefordringer knyttet til balanseavregningen utgjorde 21 millioner kroner per 31.12.2008 og vises under posten kunder- og andre kortsiktige fordringer.

Godkjente aktører (balanseansvarlige) forplikter seg gjennom inngått balanseavtale å stille tilfredsstillende sikkerhet for økonomisk oppgjør av krafthandel i regulerkraftmarkedet. Sikkerhetskravet beregnes ukentlig i henhold til regler beskrevet i Balanseavtalen. Beregningen baseres på handelsvolum og markedspriser, og gjenspeiler balanseansvarliges oppgjørsrisiko. Statnett vurderer i tillegg sikkerheten løpende og kan kreve mer sikkerhet på et hvert tidspunkt dersom nødvendig. Minimumskravet for å kunne handle er en bunnsikkerhet på 200 000 kroner. Sikkerheten skal være registrert hos Statnett før handel starter.

Sikkerhet stilles i form av påkravsgaranti eller kontanter på pantsatt bankkonto, eller på annen måte godkjent av Statnett i henhold til regelverk. Reglene for sikkerhet kan endres med en ukes varsel. Samlet sikkerhetsstillelse ved årsskiftet var 1.109 millioner kroner. Sikkerhetskravet mot balanseansvarlige på samme tidspunkt var 709 millioner kroner. Alle balanseansvarlige hadde stilt tilfredsstillende sikkerhet i henhold til Balanseavtalen.

NOTE 3 – SYSTEMTJENESTER

MORSELSKAP				KONSERN		
2006	2007	2008	(Beløp i mill. kr)	2008	2007	2006
-8	9	-	Regulering av kraftsystemet i Norden	-	9	-8
23	22	28	Øvrige systemtjenester	28	22	23
-	26	15	Energiopsjoner	15	26	-
49	31	34	Effektreserve	34	31	49
53	50	64	Regulerstyrke	64	50	53
138	115	117	Spesialregulering	117	115	138
136	160	118	Transittkostnader	118	160	136
391	413	376	Sum systemtjenester	376	413	391

Systemtjenester er kostnader knyttet til utøvelse av systemansvaret, definert i Forskrift om systemansvar (FoS).

NOTE 4 – LØNSKOSTNADER, ANSATTE

MORSELSKAP				KONSERN		
2006	2007	2008	(Beløp i mill. kr)	2008	2007	2006
333	354	394	Lønninger	416	367	346
51	62	70	Arbeidsgiveravgift	74	64	51
56	104	119	Pensjonskostnader	121	106	58
27	28	37	Andre ytelser	31	25	25
467	548	620	Sum lønnskostnader	642	562	481
-145	-149	-137	Herav egne investeringsarbeider	-137	-149	-145
322	399	483	Netto lønnskostnader	505	413	336
606	636	675	Antall sysselsatte årsverk	705	664	631

Lån til ansatte

Ansatte har lån i selskapet på tilsammen 0,5 millioner kroner per 31.12.2008. Lånene nedbetales ved trekk i lønn over en periode på inntil to år. Lånene er rentefri for den ansatte. Rentefordelen av lån som overstiger 3/5 av grunnbeløpet beskattes etter den til enhver tid gjeldende normalrentestas som er gitt av myndighetene.

HONORAR TIL REVISOR

MORSELSKAP				KONSERN		
2006	2007	2008	(Beløp i kr)	2008	2007	2006
445 000	650 000	682 500	Revisjon av årsregnskap	834 603	771 050	525 833
327 900	167 925	209 650	Andre attestasjons tjenester	252 100	183 525	348 525
223 188	48 275	59 975	Skatterelatert bistand	59 975	48 275	223 188
649 030	345 633	427 080	Annen bistand*	427 080	345 633	665 065
1 645 118	1 211 833	1 379 205	Sum honorar til revisor (ekskl. mva.)	1 573 758	1 348 483	1 762 611

* Annen bistand er i 2006 i all hovedsak knyttet til IFRS-implementering.

NOTE 5 – YTELSER TIL LEDELSEN

YTELSER TIL LEDEDE PERSONER 2008

(Beløp i kr)	Styrehonorar	Lønn	Andre godtgjørelser	Pensjons- kostnad	Samlet godtgjørelse
Konsernledelsen					
Odd Håkon Hoelsæter, konsernsjef ^{*a)}		1 678 036	165 841	1 532 711	3 376 588
Håkon Borgen, konserndirektør		1 185 414	138 017	612 655	1 936 086
Marie Jore Ritterberg, konserndirektør ^{*b)}		416 388	60 941	347 215	824 544
Bente Hagem, konserndirektør		1 209 733	146 366	1 094 096	2 450 195
Audun Severin Hustoft, konserndirektør		1 165 688	182 208	958 848	2 306 744
Gun Bente Johansen, konserndirektør		1 128 351	120 729	905 346	2 154 426
Gunnar G. Løvås, konserndirektør		1 168 650	123 228	644 425	1 936 303
Øivind Kristian Rue, konserndirektør		1 279 086	105 956	945 455	2 330 497
Peer Olav Østli, konserndirektør		1 192 383	121 765	826 645	2 140 793
Anne Breive, konserndirektør fratrudd ^{*c)}		334 802	23 727	0	358 529
Styret					
Bjarne Aamodt, styrets leder ^{*e)}	224 000				224 000
Svein Rennemo, styrets leder ^{*e)}	96 000				96 000
Kjell Olav Kristiansen, styrets nestleder ^{* e)}	63 000				63 000
Heidi Ekrem, styremedlem	160 000				160 000
Kirsten Faugstad, styremedlem ^{*d)}	160 000				160 000
Thor Håkstad, styrets nestleder ^{*e)}	195 000				195 000
Grethe Høiland, styremedlem	160 000				160 000
Steinar Jøråndstad, styremedlem ^{*d)}	160 000				160 000
Ole Bjørn Kirstihagen, styremedlem ^{*d)}	80 000				80 000
Christine B. Meyer, styremedlem	160 000				160 000
Per Hjorth, styremedlem	112 000				112 000
Bjørn Solberg, styremedlem	80 000				80 000
Samlede godtgjørelser	1 650 000	10 758 531	1 188 778	7 867 396	21 464 705

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift

Vararepresentanter og observatører i styret mottar ikke honorar.

* a) Odd Håkon Hoelsæter fratrudd sin stilling og gikk av med pensjon 31. januar 2009.
Auke Lont tiltrådte som ny konsernsjef 1. februar 2009.

* b) Marie Jore Ritterberg tiltrådte sin stilling 1. september 2008.

* c) Anne Breive fratrudd sin stilling 29. februar 2008.

* d) For ansattes representanter oppgis kun styrehonorar.

* e) Bjarne Aamodt overtok som styrets leder etter Svein Rennemo i april 2008.

Thor Håkstad overtok som styrets nestleder etter Kjell Olav Kristiansen i april 2008

(NOTE 5)

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER 2007

(Beløp i kr)	Styrehonorar	Lønn	Andre godtgjørelser	Pensjons- kostnad	Samlet godtgjørelse
Konsernledelsen					
Odd Håkon Hoelsæter, konsernsjef		1 510 904	167 596	1 795 778	3 474 278
Håkon Borgen, konserndirektør		1 042 706	143 713	579 379	1 765 798
Anne Breive, konserndirektør		1 171 328	140 613	790 168	2 102 109
Bente Hagem, konserndirektør		1 074 511	153 520	885 891	2 113 922
Audun Severin Hustoft, konserndirektør		1 047 527	172 132	898 211	2 117 870
Gun Bente Johansen, konserndirektør ^{a)}		366 668	38 511	405 883	811 062
Gunnar G. Løvås, konserndirektør ^{a)}		504 170	40 285	317 429	861 884
Øivind Kristian Rue, konserndirektør		1 169 845	124 158	986 662	2 280 665
Peer Olav Østli, konserndirektør ^{a)}		320 834	36 623	0	357 457
Kåre Schjetne, fratrådt visekonsernsjef ^{b)}		715 732	83 979	567 945	1 367 656
Styret					
Svein Rennemo, styrets leder	300 000				300 000
Kjell Olav Kristiansen, styrets nestleder	200 000				200 000
Heidi Ekrem, styremedlem	145 000				145 000
Kirsten Faugstad, styremedlem ^{c)}	145 000				145 000
Thor Håkstad, styremedlem	145 000				145 000
Grethe Høiland, styremedlem	145 000				145 000
Steinar Jøråndstad, styremedlem ^{c)}	145 000				145 000
Ole Bjørn Kirstihagen, styremedlem ^{c)}	145 000				145 000
Christine B. Meyer, styremedlem	145 000				145 000
Samlede godtgjørelser	1 515 000	8 924 225	1 101 130	7 227 346	18 767 701

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift

Vararepresentanter og observatører i styret mottar ikke honorar.

^{a)} Gun Bente Johansen og Peer Olav Østli tiltrådte sine stillinger henholdsvis 1. og 17. september 2007.

Per Olav Østli har ved en feil ikke kommet med i årets beregning av pensjon.

Gunnar Løvås har flere års erfaring fra Statnett og ble en del av konsernledelsen 1. august 2007.

Opplysninger om lønn og godtgjørelse er begrenset til den perioden han var en del av konsernledelsen.

^{b)} Kåre Schjetne fratrådte som visekonsernsjef den 31. august 2007.

Opplysninger om lønn og godtgjørelse er begrenset til den perioden han var en del av konsernledelsen

^{c)} For ansattes representanter oppgis kun styrehonorar.

(NOTE 5)

YTELSER TIL LEDEDE PERSONER 2006

(Beløp i kr)	Styrehonorar	Lønn	Andre godtgjørelser	Pensjons- kostnad	Samlet godtgjørelse
Konsernledelsen					
Odd Håkon Hoelsæter, konsernsjef		1 444 339	168 722	1 408 515	3 021 576
Kåre Schjetne, visekonsernsjef		1 030 646	123 839	840 535	1 995 020
Håkon Borgen, konserndirektør		957 827	123 097	382 963	1 463 887
Anne Breive, konserndirektør		1 017 539	136 587	551 756	1 705 882
Bente Hagem, konserndirektør		997 318	119 917	643 907	1 761 142
Audun Severin Hustoft, konserndirektør		1 006 571	121 657	585 752	1 713 980
Øivind Kristian Rue, konserndirektør		1 090 928	112 060	724 770	1 927 758
Styret					
Svein Rennemo, styrets leder	300 000				300 000
Kjell Olav Kristiansen, styrets nestleder	200 000				200 000
Heidi Ekrem, styremedlem	145 000				145 000
Kirsten Faugstad, styremedlem*	145 000				145 000
Thor Håkstad, styremedlem	145 000				145 000
Grethe Høiland, styremedlem	145 000				145 000
Steinar Jøråndstad, styremedlem*	145 000				145 000
Ole Bjørn Kirstihagen, styremedlem*	145 000				145 000
Christine B. Meyer, styremedlem	145 000				145 000
Samlede godtgjørelser	1 515 000	7 545 168	905 879	5 138 198	15 104 245

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift

Vararepresentanter og observatører i styret mottar ikke honorar.

* For ansattes representanter oppgis kun styrehonorar.

Konsernet har ingen forpliktelser til å gi ledergruppen eller styret overskuddsdeling, bonus eller opsjonerbasert avlønning.

Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til medlemmer av konsernledelsen eller styret.

(NOTE 5)

	Oppsigelsestid, måneder grunnlønn	Etterlønn, måneder grunnlønn
Konsernledelsen		
Odd Håkon Hoelsæter, konsernsjef	6 måneder	Ingen
Håkon Borgen, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Marie Jore Ritterberg, konserndirektør	3 måneder	Ingen
Bente Hagem, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Audun Severin Hustoft, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Gun Bente Johansen, konserndirektør	3 måneder	Ingen
Gunnar G. Løvås, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Øivind Kristian Rue, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Peer Olav Østli, konserndirektør	3 måneder	Ingen

Ingen ledende ansatte har etterlønsavtaler ved opphør eller endring av ansettelsesforholder. Ved oppsigelse fra den ansatte selv er oppsigelsestiden vanligvis 3 måneder, mens oppsigelse fra selskapets side er 6 måneder etter en ansettelsestid på 2 år.

Konsernet har ingen forpliktelser til å gi ledergruppen eller styret overskuddsdeling, bonus eller opsjonerbasert avlønning. Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til medlemmer av konsernledelsen eller styret.

BETINGELSER KNYTTET TIL KONSERNLEDELSEN

Tittel/navn	Betingelser pensjonsalder/førtidspensjon/alderspensjon
Konsernsjef Odd Håkon Hoelsæter	Konsernsjef har ordinær pensjonsalder ved fylte 65 år, men rett til å fratze etter eget ønske på ethvert tidspunkt lom fylte 62 år og 65 år. Ved fratreden mellom 62 år og 65 år skal det utbetales en årlig godtgjørelse på 66 % av pensjonsgrunnlaget. Dvs. avtalt årslønn uten eventuelle særtilllegg. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig prosentvis like meget som endringen i folketrygdens grunnbeløp. Dersom konsernsjef fratrer før fylte 65 år og oppbærer førtidspensjon, og samtidig mottar inntekter (lønn eller honorarer) fra Statnett SF eller konsernselskaper, skal førtidspensjonen avkortes med et beløp tilsvarende denne inntekten. Hvis eventuell inntekt mottas fra annen arbeidsgiver/oppdragsgiver og den sammen med utbetalt førtidspensjon fra Statnett SF overstiger sluttlønnen, skal førtidspensjonen avkortes med 50 % av det beløp som overstiger sluttlønnen. Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 % av pensjonsgrunnlaget. Dvs. av fast, ordinær årslønn på fratredel sestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år samordnes den årlige alderspensjon på 66 % med Statnett SFs Pensjonskasse og folketrygden.

Konserndirektørene

Håkon Borgen
Bente Hagem
Audun Severin Hustoft
Øivind Kristian Rue

Pensjonsalder er 65 år, men rett til å fratruke med førtidspensjon på et hvert tidspunkt etter fylte 62 år. Ved fratreden mellom 62 og 65 år skal det utbetales en årlig godtgjørelse på 66 % av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinære årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Dersom eventuell inntekt mottas fra andre og den sammen med utbetalt førtidspensjon fra Statnett overstiger sluttlønn, skal førtidspensjonen avkortes med 50 % av det beløp som overstiger sluttlønn.

Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 % av pensjonsgrunnlaget. Dvs. av fast, ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år samordnes den årlige alderspensjon på 66 % med Statnett SFs Pensjonskasse og folketrygden.

Ved død vil gjenlevende ektefelle og barn under 21 år motta pensjon. Personenes rett til pensjonsytelser utover fripoliser fra Statnett SFs pensjonskasse fra fylte 62 år bortfaller dersom de ikke lenger er ansatt i Statnett SF når de fyller 62 år. Pensjonsalder er 65 år, med rett til å fratruke med førtidspensjon på et hvert tidspunkt etter fylte 62 år. Full opptjeningstid er 30 år. Ved fratreden mellom 62 og 65 år skal det utbetales en årlig godtgjørelse på 66 % av pensjonsgrunnlaget avkortet med ett prosentpoeng for hvert år mellom 62 og 65 år. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinære årslønnen på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Utbetaling av pensjon kan reduseres med eventuell lønn, pensjon eller honorar fra andre selskaper i Statnett konsern.

Konserndirektørene

Gunnar G Lovås
Peer Olav Østli
Gun Bente Johansen
Marie Jore Ritterberg

Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 % av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinære årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år dekkes alderspensjon gjennom folketrygden og selskapets kollektive pensjonsordning, med et tillegg på 66 % av den del av pensjonsgrunnlaget som overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp forutsatt full opptjeningstid (30 år).

Ved død vil barn under 21 år motta barnepensjon.

Ved fratreden før pensjonsalder vil det utstedes et rettighetsbevis, som sikrer alderspensjonsutbetalinger fra fylt 65 år. Rettighetsbeviset reguleres med 75 % av økningen i folketrygdens grunnbeløp frem til pensjonering.

NOTE 6 – PENSJONER OG PENSJONSFORPLIKTELSE

MORSELSKAP			PENSJONSORDNINGENS MEDLEMMER	KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
925	1 040	1 023	Medlemmer i pensjonskassen	1 051	1 055	954
266	279	288	Herav pensjonister	291	280	270
659	761	735	Antall aktive personer i pensjonsordningene	760	775	684

ØKONOMISKE/AKTUARMESSIGE FORUTSETNINGER MORSELSKAP OG KONSERN	2008	2007	2006
Diskonteringsrente	4,0%	5,0%	4,5 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	6,0%	6,0%	6,0%
Forventet lønnsregulering	4,5%	5,0%	4,5%
Forventet pensjonsregulering	3,8%	5,0%	4,5%
Forventet regulering av grunnbeløp (G)	3,8%	5,0%	4,5%
Gjenværende opptjeningstid	14 år	15 år	15 år

Forutsetninger for AFP-uttak i morselskap og konsern	2008	2007	2006
62 år	25%	25%	25%
63 år	5%	5%	5%
64 år	5%	5%	5%
65 år	35%	35%	35%

Prosentvis fordeling av pensjonsmidlene på investeringskategorier morselskapet og konsern per 31.12.

	2008	2007	2006
Eiendom	9%	10%	11%
Anleggsobligasjoner	30%	28%	16 %
Norske obligasjoner	23 %	21%	37%
Utenlandske obligasjoner	1%	1%	0%
Sertifikater	19%	24%	20%
Hedgefond og internasjonale aksjefond	13%	16%	16%
Bankinnskudd	5%	0%	0%
Sum	100%	100%	100%

PENSJONSKOSTNAD

MORSELSKAP			(Beløp i mill. kr)	KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
YTELSEPLANER						
47	72	82	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	83	73	48
33	49	58	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	58	50	33
-24	-32	-36	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-36	-32	-24
-	15	15	Resultatførte aktuarmessige gevinster/tap	16	15	-
56	104	119	Netto pensjonskostnad	121	106	58
8	15	17	Arbeidsgiveravgift	17	15	8
63	119	136	Netto pensjonskostnad inklusiv arbeidsgiveravgift	137	121	66

Forventet pensjonspremie for 2009 utgjør 93 millioner kroner for morselskapet og 94 millioner kroner for konsernet.

(NOTE 6)

Sikrede pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler

MORSELSKAP			Ytelsesplaner (Beløp i mill. kr)	KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
Sikrede	Sikrede	Sikrede		Sikrede	Sikrede	Sikrede
Endring i brutto pensjonsforpliktelse:						
742	1 102	1 187	Brutto pensjonsforpliktes per 01.01.	1 200	1 114	749
46	73	82	Nåverdien av årets pensjonsopptjening	84	75	47
33	49	58	Rentekostnader av pensjonsforpliktelsen	58	50	33
300	-13	121	Aktuarielle gevinster og tap	119	-15	305
-8	-10	-14	Arbeidsgiveravgift av innbetalt premie	-14	-11	-8
-12	-14	-15	Utbetaling av pensjon / fripoliser	-15	-13	-12
1 102	1 187	1 419	Brutto pensjonsforpliktelse per 31.12.	1 432	1 200	1 114
Endring i brutto pensjonsmidler:						
520	583	653	Virkelig verdi på pensjonsmidler 01.01	661	589	525
27	36	41	Faktisk avkastning på pensjonsmidlene	41	37	27
-10	-26	-13	Aktuarielle gevinster og tap	-15	-26	-11
58	74	96	Premieinnbetalinger	98	75	59
-12	-14	-15	Utbetaling av pensjon / fripoliser	-15	-14	-12
583	653	762	Virkelig verdi på pensjonsmidler 31.12.	770	661	589
518	534	657	Netto pensjonsforpliktelse	662	539	526
-310	-310	-431	Ikke resultatførte estimatavvik	-434	-313	-316
208	224	226	Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl arbeidsgiveravgift 31.12	228	226	210
223	208	224	Netto pensjonsforpliktelser per 01.01.	226	210	223
52	100	112	Resultatført pensjonskostnad	114	102	54
-67	-84	-110	Premieinnbetalinger (eksl adm kostnader)	-112	-86	-68
208	224	226	Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl. arb. avgift 31.12.	228	226	209
-	-	-	Balanseførte pensjonsmidler 31.12.	-	-	-
208	224	226	Balanseførte Pensjonsforpliktelser 31.12.	228	226	209

(NOTE 6)

Usikrede pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler

MORSELSKAP			Ytelsesplaner (Beløp i mill. kr)	KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
Usikrede	Usikrede	Usikrede		Usikrede	Usikrede	Usikrede
Endring i brutto pensjonsforpliktelse:						
107	156	169	Brutto pensjonsforplikteles per 01.01	170	158	108
7	9	11	Nåverdien av årets pensjonsopptjening	11	9	8
4	6	8	Rentekostnader av pensjonsforpliktelsen	8	6	4
53	13	3	Aktuarielle gevinster og tap	5	12	53
-15	-15	-15	Utbetaling av pensjon/fripoliser	-18	-15	-15
156	169	176	Brutto pensjonsforpliktelse per 31.12.	176	170	158
-	-	-	Virkelig verdi på pensjonsmidler 31.12.	-	-	-
156	169	176	Netto pensjonsforpliktelse	176	170	158
-52	-62	-60	Ikke resultatførte estimatavvik	-62	-62	-53
104	107	116	Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl arb. avgift 31.12.	114	108	105
107	104	107	Netto pensjonsforpliktelser per 01.01	108	105	108
11	19	24	Resultatført pensjonskostnad	24	19	12
-15	-16	-15	Utbetalinger av pensjon / fripoliser	-18	-16	-15
104	107	116	Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl arb. avgift 31.12.	114	108	105
104	107	116	Balanseførte pensjonsforpliktelser 31.12.	114	108	105

Totale forpliktelser, midler og estimatavvik siste tre år

MORSELSKAP				KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
1 258	1 356	1 595	Brutto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser 31.12.	1 608	1 370	1 272
583	653	762	Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12.	770	661	589
674	703	833	Netto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser	838	709	683
-362	-372	-491	Ikke resultatførte estimatavvik	-496	-375	-369
312	331	342	Bokført pensjonsforpliktelse	342	334	314

(NOTE 6)

Sensitivitetsanalyse

Tallene nedenfor viser et estimat for en potensiell effekt ved en endring i visse forutsetninger for ytelsesbaserte pensjonsplaner i Norge for Statnett konsern.

De følgende estimater og estimerte pensjonskostnader for 2009 er basert på fakta og omstendigheter per 31. desember 2008. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

	Diskonterings- rente		Årlig lønns- vekst og endring i grunnbeløp (G)		Årlig regulering av pensjoner		Dødelighet
Endring i prosentpoeng	-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%	K2005
Ny pensjonsforpliktelse og kostnad: (Beløp i mill. kr)							
Ny pensjonsforpliktelse og kostnad - Morselskap:							
Pensjonskostnad før korrigerings for rentekostnader og avkastning på midler (SC)	127	76	86	111	85	113	97
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser							
- minstepensjonsforpliktelse (ABO)	1 331	932	1 104	1 107	977	1 261	1 105
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser							
- Nåverdien av pensjonsforpliktelsen (PBO)	1 839	1 226	1 385	1 610	1 316	1 698	1 489
Ny pensjonsforpliktelse og kostnad - Konsern:							
Pensjonskostnad før korrigerings for rentekostnader og avkastning på midler (SC)	128	77	87	112	86	114	98
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser							
- minstepensjonsforpliktelse (ABO)	1 340	939	1 112	1 115	984	1 270	1 113
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser							
- Nåverdien av pensjonsforpliktelsen (PBO)	1 851	1 234	1 394	1 620	1 325	1 709	1 499

Risikotabeller for død og uførhet er basert på alminnelig brukte tabeller i Norge oppdatert med historiske data fra Livselskapenes populasjon. Disse dataene innebærer en justering av tilgjengelige tabeller i form av økt forventet levealder og økt uføresannsynlighet. Forventet gjennomsnittlig levealder for alle aldersgrupper i benyttede tabeller er 80 år for menn og 84 år for kvinner. Nedenfor vises utdrag fra de benyttede tabeller. Tabellen viser forventet levealder og sannsynlighet for henholdsvis uførhet og død innen ett år for ulike aldersgrupper.

Alder	Uføresannsynlighet		Dødssannsynlighet		Forventet levealder	
	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne
20	0,13%	0,16%	0,01%	0,01%	79	84
40	0,21%	0,35%	0,07%	0,04%	80	84
60	1,48%	1,94%	0,63%	0,36%	82	85
80	-	-	5,91%	3,91%	87	89

NOTE 7 – VARIGE DRIFTSMIDLER

MORSELSKAP

(Beløp i mill. kr)

	Elektroteknisk utstyr	Telematikk	Bygninger og grunn	Øvrig driftsløsøre	Sum
Anskaffelseskost 01.01.06	13 915	658	1 015	361	15 949
Tilgang anskaffelseskost	635	94	128	10	867
Avgang anskaffelseskost	44	93	6	3	146
Anskaffelseskost 01.01.07	14 506	659	1 137	368	16 670
Tilgang anskaffelseskost	439	103	85	27	654
Avgang anskaffelseskost	88	7	7	5	107
Anskaffelseskost 01.01.08	14 857	755	1 215	390	17 217
Tilgang anskaffelseskost	4 739	68	590	26	5 423
Avgang anskaffelseskost	202	4	8	6	220
Anskaffelseskost 31.12.08	19 394	819	1 797	410	22 420
Ordinære avskrivninger 01.01.06	5 639	441	234	117	6 431
Årets ordinære avskrivninger	547	119	23	15	704
Avgang ordinære avskrivninger	32	89	3	3	127
Ordinære avskrivninger 01.01.07	6 154	471	254	129	7 008
Årets ordinære avskrivninger	330	111	35	13	489
Avgang ordinære avskrivninger	95	6	2	4	107
Ordinære avskrivninger 01.01.08	6 389	576	287	138	7 390
Årets ordinære avskrivninger	363	108	37	16	524
Avgang ordinære avskrivninger	118	4	3	4	129
Ordinære avskrivninger 31.12.08	6 634	680	321	150	7 785
Bokført verdi 31.12.06	8 352	188	883	239	9 662
Bokført verdi 31.12.07	8 468	179	928	252	9 827
Bokført verdi 31.12.08	12 760	139	1 476	260	14 635
Herav finansiell leasing:					
31.12.06	-	28	-	-	28
31.12.07	-	52	-	-	52
31.12.08*	248	55	249	-	552
Avskrivningssatser (lineære) i prosent	1,8 - 6,6	5,0 - 33	0 - 2	10 - 33	

*Det er i 2008 aktivert 497 millioner kroner knyttet til avtaler vedrørende reservekraftverkene.

(NOTE 7)

KONSERN

(Beløp i mill. kr)

	Elektroteknisk utstyr	Telematikk	Bygninger og grunn	Øvrig driftsløsøre	Sum
Anskaffelseskost 01.01.06	13 915	658	1 016	380	15 969
Tilgang anskaffelseskost	635	94	128	11	868
Avgang anskaffelseskost	44	93	7	3	147
Anskaffelseskost 01.01.07	14 506	659	1 137	388	16 690
Tilgang anskaffelseskost	439	103	85	30	657
Avgang anskaffelseskost	88	7	7	5	107
Anskaffelseskost 01.01.08	14 857	755	1 215	413	17 240
Tilgang anskaffelseskost	4 739	68	590	239	5 636
Avgang anskaffelseskost	202	4	8	6	220
Anskaffelseskost 31.12.08	19 394	819	1 797	646	22 656
Ordinære avskrivninger 01.01.06	5 639	441	234	132	6 446
Årets ordinære avskrivninger	547	119	23	16	705
Avgang ordinære avskrivninger	32	89	3	3	128
Ordinære avskrivninger 01.01.07	6 154	471	254	144	7 023
Årets ordinære avskrivninger	329	111	35	15	490
Avgang ordinære avskrivninger	94	6	2	4	106
Ordinære avskrivninger 01.01.08	6 389	576	287	155	7 407
Årets ordinære avskrivninger	363	108	37	20	528
Avgang ordinære avskrivninger	118	4	3	4	129
Ordinære avskrivninger 31.12.08	6 634	680	321	171	7 806
Bokført verdi 31.12.06	8 352	188	883	244	9 667
Bokført verdi 31.12.07	8 468	179	928	258	9 833
Bokført verdi 31.12.08	12 760	139	1 476	474	14 850
Herav finansiell leasing:					
31.12.06	-	28	-	-	28
31.12.07	-	52	-	-	52
31.12.08*	248	55	249	-	552
Avskrivningssatser (lineære) i prosent	1,8 - 6,6	5,0 - 33	0 - 2	10 - 33	

*Det er i 2008 aktivert 497 millioner kroner knyttet til avtaler vedrørende reservekraftverkene.

NOTE 8 – ANLEGG UNDER UTFØRELSE

MORSELSKAP			(Beløp i mill. kr)	KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
818	2 123	4 433	Anskaffelseskost 01.01.	4 433	2 123	818
2 180	2 982	2 761	Årets tilgang	2 761	2 982	2 180
-861	-655	-5 422	Overført til varige driftsmidler	-5 622	-655	-861
-14	-17	-	Konstaterte tap	-	-17	-14
-	-	-202	Salg anlegg under utførelse	-	-	-
2 123	4 433	1 570	Anskaffelseskost 31.12.	1 570	4 433	2 123
-5	-8	-8	Akkumulert nedskrivning	-8	-8	-5
-3	17	-8	Effekt sikrede valutaterminer	-8	17	-3
2 115	4 442	1 554	Balanseført verdi 31.12.	1 544	4 442	2 115
-16	-25	-	Latente og konstaterte nedskrivninger	-	-25	-16
23	5	-	Reverserte latente nedskrivninger	-	5	23
7	-20	-	Årets nedskrivninger(-)/reverseringer	-	-20	7

Nedskrivninger

Nedskrivninger vedrører kabelprosjekter til utlandet og tilbringende nettførsterkninger på land. Statnett har vært og er involvert i flere slike kabelprosjekter. Endringer i gjennomføringsplaner, fremdrift og utforming av anlegg samt usikkerhet knyttet til enkelte prosjekter kan medføre nedskrivning av anlegg under utførelse.

MORSELSKAP			ÅRETS TILGANG FORDELER SEG SOM FØLGER (Beløp i mill. kr)	KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
1 747	2 366	2 213	Materialer og underentreprenører	2 213	2 366	1 747
145	149	137	Lønn, sosiale kostnader	137	149	145
215	326	238	Andre driftskostnader	238	326	215
2 107	2 841	2 588	Sum driftskostnader	2 588	2 841	2 107
73	141	173	Byggelånsrenter	173	141	73
2 180	2 982	2 761	Totalt	2 761	2 982	2 180

Beholdningsendringen er ført til reduksjon av de respektive poster i resultatregnskapet.

NOTE 9 – ANDRE DRIFTSKOSTNADER

MORSELSKAP				KONSERN		
2006	2007	2008	(Beløp i mill. kr)	2008	2007	2006
18	21	25	Leiekostnader	26	23	19
76	79	112	Innleie personell/ konsulenter	115	79	76
33	34	36	Forsikring	19	18	49
302	145	322	Materialer og underentreprenører	319	152	299
94	98	109	Eiendomsskatt	109	98	94
42	46	53	IT-kostnader	53	46	42
105	118	159	Øvrig	162	113	83
670	541	816	Sum andre driftskostnader	803	529	662

MORSELSKAP			OPERASJONELLE LEIEAVTALER	KONSERN		
2006	2007	2008	(Beløp i mill. kr)	2008	2007	2006
			Leiekostnader			
10	10	11	Bygninger	12	12	11
3	7	10	Innleie Samband	10	7	3
5	4	4	Annet	4	4	5
18	21	25	Sum leiekostnader	26	23	19

Statnett har ingen vesentlige uoppsigelige operasjonelle leieavtaler som forfaller senere enn ett år.

NOTE 10 – FINANSPOSTER

Finansiell risiko

Statnett SFs finanspolicy har som formål å sikre at foretaket oppnår den nødvendige finansieringen av planlagt drifts- og investeringsprogram til lavest mulig kostnad. Statnett SFs finanspolicy omfatter også mål og rammer for å minimere foretakets kreditt-, rente- og valutarisiko. Statnett SF benytter seg av finansielle derivater for å styre den finansielle risikoen.

Statnett SFs kapitalforvaltning skjer i henhold til definerte rammer. Midlene skal være lett tilgjengelig. De er derfor investert i lett omsettelige papirer og aktiva med lav kredittisiko, minimum ratet BBB+.

Virkelig verdi

Virkelig verdi av valutaterminkontrakter er fastsatt ved å benytte terminkursen på balansedagen. Virkelig verdi av valuta- og rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer. I det vesentlige er den virkelige verdien bekreftet av den finansinstitusjonen som Statnett har inngått avtalene med.

Det skal i henhold til IFRS7 opplyses om virkelig verdi på finansielle eiendeler og langsiktig gjeld som regnskapsføres til amortisert kost. Virkelig verdi er beregnet;

- ved bruk av noterte markedspriser,
- ved bruk av rentebetingelser for gjeld med tilsvarende løpetid og kredittisiko, eller
- ved nåverdi av estimerte kontantstrømmer diskontert med den rente som gjelder for tilsvarende gjeld og eiendeler på balansedagen.

For finansielle instrumenter som finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, kunde- og andre kortsiktige fordringer, betalingsmidler, leverandør gjeld og annen kortsiktig gjeld er det på grunn av postenes kortsiktige natur antatt at bokført verdi er et godt anslag for virkelig verdi.

(NOTE 10)

MORSELSKAP

(Beløp i mill. kr)	Kategori	2008		2007		2006	
		Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER							
Anleggsmidler							
Langsiktige fordringer	Amortisert kost	192	196	50	56	50	58
Ansvarlig kapital i Pensjonskassen	Virkelig verdi	15	15	15	15	15	15
Finansielle eiendeler	Finansielle eiendeler						
tilgjengelig for salg	tilgjengelig for salg	4	4	3	3	2	2
Derivater	Virkelig verdi	1 565	1 565	76	76	82	82
Sum finansielle anleggsmidler		1 776	1 780	144	150	149	157
Omløpsmidler							
Kundefordringer	Utlån og fordringer	289	289	370	370	575	575
Derivater	Virkelig verdi	8	8	4	4	3	3
Andre kortsiktige fordringer	Utlån og fordringer	311	311	79	79	180	180
Sum kunde- og andre kortsiktige fordringer		608	608	453	453	758	758
Investering markeds-							
baserte verdipapirer	Virkelig verdi	225	225	325	325	374	374
Betalingsmidler	Virkelig verdi	512	512	440	440	160	160
GJELD							
Langsiktig rentebærende gjeld	Amortisert kost	11 648	11 695	6 302	6 309	6 929	6 946
Derivater	Virkelig verdi	42	42	430	430	148	148
Sum langsiktig rentebærende gjeld		11 690	11 737	6 732	6 739	7 077	7 094
Kortsiktig rentebærende gjeld	Amortisert kost	650	653	2 559	2 559	674	674
Derivater	Virkelig verdi	-	-	18	18	1	1
Sum kortsiktig rentebærende gjeld		650	653	2 577	2 577	675	675
Leverandørgjeld og annen							
kortsiktig gjeld	Utlån og fordringer	1 436	1 436	1 093	1 093	862	862

(NOTE 10)

KONSERN

(Beløp i mill. kr)

Kategori	2008		2007		2006		
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	
EIENDELER							
Anleggsmidler							
Langsiktige fordringer	Amortisert kost	50	55	50	56	50	58
Ansvarlig kapital i Pensjonskassen	Virkelig verdi	15	15	15	15	15	15
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	4	4	3	3	2	2
Derivater	Virkelig verdi	1 565	1 565	76	76	82	82
Sum finansielle anleggsmidler		1 634	1 639	144	150	149	157
Omløpsmidler							
Kundefordringer	Utlån og fordringer	252	252	373	373	579	579
Derivater	Virkelig verdi	8	8	4	4	3	3
Andre kortsiktige fordringer	Utlån og fordringer	315	315	79	79	180	180
Sum kunde- og andre kortsiktige fordringer		575	575	456	456	762	762
Investeringer markedsbaserte verdipapirer	Virkelig verdi	439	439	562	562	605	605
Betalingsmidler	Virkelig verdi	556	556	476	476	185	185
GJELD							
Langsiktig rentebærende gjeld	Amortisert kost	11 648	11 695	6 302	6 309	6 929	6 946
Derivater	Virkelig verdi	42	42	430	430	148	148
Sum langsiktig rentebærende gjeld		11 690	11 737	6 732	6 739	7 077	7 094
Kortsiktig rentebærende gjeld	Amortisert kost	650	650	2 559	2 559	674	674
Derivater	Virkelig verdi	-	-	18	18	1	1
Sum kortsiktig rentebærende gjeld		650	653	2 577	2 577	675	675
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	Amortisert kost	1 438	1 438	1 093	1 093	867	867

(NOTE 10)

FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER

MORSELSKAP				KONSERN		
2006	2007	2008	(Beløp i mill. kr)	2008	2007	2006
Finansinntekter						
-	12	8	Inntekt på investering i datterselskap	-	-	-
11	15	-	Inntekt på investering i felleskontrollert foretak	-	-	-
5	5	41	Inntekt på investering i tilknyttet selskap	-	-	-
33	51	67	Renteinntekter	72	59	36
35	8	-	Verdiendring derivater	-	8	35
9	32	53	Annen finansinntekt	60	37	23
93	123	169	Sum finansinntekter	132	104	94
Finanskostnader						
301	399	598	Rentekostnader	600	399	301
-	-	45	Verdiendring derivater	45	-	-
-73	-141	-173	Balansførte byggelånsrenter	-173	-141	-73
14	46	41	Annen finanskostnad	74	48	14
242	305	511	Sum finanskostnader	546	307	242

Aldersfordeling kundefordringer	Ikke forfalt	1-30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 90 dager	Sum kundefordringer
	235	48	5	1	-	289

Det er ikke foretatt avsetninger for tap på krav. Statnetts kunder er i hovedsak andre nettselskaper og store industrikunder. I balanseavregningen er det stilt sikkerhet for fordringene. Foretaket har etablerte rutiner for å følge opp kundefordringene og det har historisk ikke vært tap på fordringer.

RENTEBÆRENDE EIENDELER OG GJELD

Avdragsprofil rentebærende gjeld for morselskap

Lånene er vurdert til amortisert kost korrigert for verdisikring.

Forfallstidspunkt (Beløp i mill. kr)	2009	2010	2011	2012	2013-	Sum
Fast rente						
Obligasjonslån	-	1 104	819	1 735	5 518	9 176
Sum fast rente	-	1 104	819	1 735	5 518	9 176
Flytende rente						
Sertifikatlån	650	-	-	-	-	650
Obligasjonslån	-	-	-	-	579	579
Lån fra finansinstitusjoner	-	-	-	92	1 891	1 893
Sum flytende rente	650	-	-	92	2 380	3 122
Sum kortsiktig gjeld	650	-	-	-	-	650
Sum langsiktig gjeld	-	1 104	819	1 827	7 898	11 648
Sum rentebærende gjeld	650	1 104	819	1 827	7 898	12 298

(NOTE 10)

Statsgaranterte lån

Lån som er tatt opp av Statnett SF innen 31. desember 2002 har statsgaranti og vil være garantert helt til lånene forfaller. Lån tatt opp etter 1. januar 2003 er ikke garantert av staten. Statnett SF betaler en garantipremie til staten for lån som er garantert. Garantipremien beregnes individuelt for det enkelte lån. Saldo for statsgaranterte lån var 87 millioner kroner per 31.12.2008.

Lån fordelt på valuta per 31.12.08	Snitt-rente ¹⁾	Lånebeløp i valuta	Lånebeløp i NOK
Valuta (Beløp i mill)			
NOK	5,25%	6 015	6 015
JPY	5,84%	10 000	798
CHF	5,30%	775	5 305
SEK	6,79%	200	180
Sum			12 298

¹⁾ Alle lån i valuta er konvertert til norske kroner gjennom valuta- og rentebytteavtaler. Snittrenten er den gjennomsnittlige renten på rentebærende gjeld inklusive valuta- og rentebytteavtaler per 31.12.2008

Løpetid på rentebinding på låneportefølje (Beløp i mill. kr)	2009	2010	2011	2012	2013-	Sum
	9 309	1 104	-	-	1 885	12 298

Tabellen ovenfor viser når lånene har sin neste rentejustering. Alle valuta-/rentebytteavtaler som knytter seg til lånene er hensyntatt.

MORSELSKAP			KONSERN	
Anskaffelses-kost	Balanseført verdi	(Beløp i mill. kr)	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi
MARKEDSBASERTE VERDIPAPIRER				
21	21	Stat	59	57
-	-	Statsforetak	5	5
148	149	Finansinstitusjoner inkl. bank	248	253
55	55	Privat/industri	76	75
224	225	Sum obligasjoner	388	390
-	-	Norske aksjer	23	21
-	-	Utenlandske aksjer	2	1
-	-	Sum aksjer	25	22
-	-	Utenlandske aksjefond	30	27
-	-	Sum fond	30	27
224	225	Sum markedsbaserte verdipapirer 31.12.08	443	439

Alle obligasjoner har pålydende i norske kroner.

Likviditetsrisiko

Statnett SF har som mål å kunne gjennomføre 12 måneders drift, investeringer og refinansiering uten å ta opp ny gjeld. Det vil gjøre Statnett mindre sårbare for perioder med lav tilgjengelighet på kapital i finansmarkedene og perioder med lite gunstige lånevilkår. Statnett har en trekkfasilitet på NOK 2,0 mrd som løper til 2012. Dette er med på å skaffe foretaket tilstrekkelig finansiell fleksibilitet til å gjennomføre foretakets investeringsprogram de neste årene.

Statnett SF har høy kredittverdighet. Standard & Poor's og Moody's Investor Service har gitt Statnett SF kredittratinger for langsiktige låneopptak på henholdsvis A+ og Aa3. Den høye kredittratingen gir Statnett SF gode lånemuligheter.

Kredittrisiko

Statnett SF er eksponert for kredittrisiko gjennom plassering av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer og ved bruk av ulike rente- og valutaderivater. For å begrense denne risikoen har Statnett rammer som setter krav til kredittverdighet for motparter, og maksimal eksponering for hver enkelt motpart. Kredittverdigheten vurderes jevnlig, og motpartsrisikoen overvåkes løpende for å sikre at foretakets eksponering ikke går utover fastsatte kredittgrenser og er i henhold til interne regler.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at svingninger i valutakursen fører til endringer i Statnetts resultat og balanse. For å minimere valutarisikoen, er alle lån som er tatt opp i utenlandsk valuta, konvertert til norske kroner gjennom valutabytteavtaler. De forpliktelsene foretaket har påtatt seg i utenlandsk valuta i forbindelse med investeringsprosjekter, er terminsikret gjennom valutabytteavtaler. Per 31.12.2008 utgjør usikrede bankinnskudd i utenlandsk valuta NOK 38 millioner i morselskapet og konsernet og utenlandske aksjefond NOK 27 millioner i konsernet.

Valutakurssensitivitet

MORSELSKAP			Effekt på resultat ved endring i kronekursen (Beløp i mill. kr)	KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
-3	-2	-2	+5%	-3	-3	-4
3	2	2	-5%	3	3	4

Tabellen viser Statnetts følsomhet for potensielle endringer i kronekursen, dersom alle andre forhold holdes konstant. Beregningen legger til grunn lik endring mot alle relevante valutaer. Effekten i resultatet skyldes verdiendring i pengeposter som ikke er fullt ut sikret. Øvrige pengeposter og all gjeld i utenlandsk valuta er sikret, og endring i verdi motsvares av en verdiendring på derivatet.

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom låneporteføljen, likviditetsbeholdningen og finansielle sikringer. Videre er Statnett SF eksponert for rentenivå som legges til grunn for nettvirksomhetens inntektsramme (NVE-renten).

For å redusere renterisikoen og minske svingningene i resultatet, skal renten til Statnetts gjeld korrelere mest mulig med NVE-renten. NVE-renten beregnes med utgangspunkt i daglige snitt av effektiv rente på 5 års statsobligasjoner. For å oppnå den ønskede rentebinding på foretakets gjeld, benyttes rentebytteavtaler som er knyttet opp mot underliggende gjeld.

(NOTE 10)

Rentesensitivitet

Følgende tabell viser morselskapet og konsernets følsomhet for potensielle endringer i rentenivået. Beregningen hensyntar alle rentebærende instrumenter og tilhørende rentederivater.

MORSELSKAP			Effekt på resultat ved endring i rentenivå (Beløp i mill. kr)	KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
-5	-5	5	+1%	3	-6	-7
5	5	-5	-1%	-3	6	7

Gjennomsnittlig effektiv rente/avkastning

Tabellen under viser gjennomsnittlig effektiv rente for de enkelte finansielle instrumentene for årene 2006, 2007 og 2008 som helhet.

MORSELSKAP			(Tall i prosent)	KONSERN		
2006	2007	2008		2008	2007	2006
2,55%	-	-	Sertifikat	6,28%	4,65%	2,69%
2,38%	4,03%	7,15%	Obligasjon	7,61%	4,00%	2,32%
2,90%	4,78%	5,76%	Innskudd	5,78%	4,78%	2,89%
-	-	-	Aksjer og aksjefond	-43,31%	5,56%	26,77%
4,27%	4,76%	6,00%	Lån	6,00%	4,76%	4,27%

(NOTE 10)

DERIVATER

Rente- og valutabytteavtaler

Rente- og valutabytteavtaler er avtaler hvor kontraktspartene bytter rente- og/eller valutabetingelser for et avtalt beløp over en definert fremtidig periode.

Alle rente- og valutabytteavtaler er knyttet til underliggende lån. Eventuelt tap/(gevinst) på sikringen vil derfor tilsvare gevinst/(tap) på lånet.

Forfall (Beløp i mill. kr)	Hovedstol Utlån	Hovedstol Innlån	Markeds- verdi*	Rentebetingelser Statnett mottar	Rentebetingelser Statnett betaler
Frittstående**					
2010	NOK 250	NOK 250	-6	Nibor 6 mnd.	Fast
2010	NOK 250	NOK 250	-4	Nibor 6 mnd.	Fast
2010	NOK 282	NOK 282	-7	Nibor 6 mnd.	Fast
2010	NOK 87	NOK 87	-1	Nibor 6 mnd.	Fast
2015	NOK 200	NOK 200	9	Fast	Nibor 6 mnd.
2015	NOK 200	NOK 200	3	Nibor 6 mnd.	Fast
Sum			-6		
Kontantstrøm					
2014	NOK 200	NOK 200	-2	Nibor 6 mnd.	Fast
2014	NOK 200	NOK 200	1	Nibor 6 mnd.	Fast
Sum			-1		
Verdisikring					
2010	JPY 1 000	NOK 87	-18	Fast JPY	Nibor 6 mnd.
2010	CHF 150	NOK 782	254	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2011	CHF 125	NOK 688	126	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2012	CHF 250	NOK 1 245	487	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2014	JPY 5 000	NOK 296	103	Fast JPY	Nibor 6 mnd.
2017	CHF 250	NOK 1 290	414	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2019	JPY 4 000	NOK 201	129	Fast JPY	Nibor 6 mnd.
2020	NOK 300	NOK 300	18	Fast	Nibor 6 mnd.
2020	NOK 60	NOK 60	-4	Fast	Nibor 6 mnd.
2021	SEK 200	NOK 180	0	Stibor 3 mnd.	Nibor 6 mnd.
2023	NOK 600	NOK 600	9	Fast	Nibor 6 mnd.
2025	NOK 600	NOK 600	11	Fast	Nibor 6 mnd.
Sum			1 529		

* Markedsverdi er uten påløpte renter. For kombinerte rente- og valutabytteavtaler inngår urealisert valutaeffekt i markedsverdi.

** Alle de frittstående derivater er knyttet til underliggende lån, men er ikke gitt sikringsbokføring. Foretaket hadde per 31. desember 2008 ingen rentebytteavtaler med start frem i tid.

(NOTE 10)

Renteopsjoner

Foretaket hadde per 31. desember 2008 ingen renteopsjoner.

Valutaterminer

Valutaterminer inngås for å valutasikre transaksjoner i annen valuta enn norske kroner.

Valuta (Beløp i mill. kr)	Nominelt i valuta	Nominelt i NOK	Gjennom- snittlig sikringskurs	Markeds- kurs**	Markeds- verdi
EUR	4	30	8,31	9,78	5
SEK	251	224	0,89	0,90	3
Sum valutaterminer		254			8

*Markedskurs er gjennomsnittlig forwardkurs.

Samtlige kontrakter er knyttet til anleggsinvesteringer i utenlandsk valuta. Urealisert gevinst/tap for valutaterminene reduserer/øker kostpris på investeringene ved realisasjon.

Verdijusteringer direkte mot egenkapitalen

Verdiendringer på kontantstrømsikringer ført direkte mot egenkapitalen:

MORSELSKAP				KONSERN		
2006	2007	2008	(Beløp i mill. kr)	2008	2007	2006
-17	21	31	Virkelig verdi av kontantstrømsikringer IB	31	21	-17
38	10	-28	Verdiendringer gjennom året	-28	10	38
21	31	3	Virkelig verdi av kontantstrømsikringer UB	3	31	21

NOTE 11 – SKATTER

MORSELSKAP				KONSERN		
2006	2007	2008	(Beløp i mill. kr)	2008	2007	2006
			Resultatskatt			
73	110	-	Betalbar skatt	2	117	77
-37	110	227	Endring utsatt skattefordel	223	112	-36
36	220	227	Skattekostnad	225	229	41
			Utsatt skattefordel som følge av endringer i midlertidige forskjeller			
72	111	-	Årets betalbare skatt	2	118	77
1	-1	-	For mye/lite avsatt betalbar skatt tidligere år	-	-1	-
73	110	0	Betalbar skatt	2	117	77
			Utsatt skattefordel som følge av endringer i midlertidige forskjeller			
-37	110	227		223	112	-36
26%	27%	26%	Effektiv skattesats			

(NOTE 11)

MORSELSKAP			Avstemming effektiv skattesats mot norsk skattesats		KONSERN	
2006	2007	2008		2008	2007	2006
141	818	857	Resultat før skattekostnad	1 742	880	204
39	229	240	28% skatt	488	246	57
1	1	1	Andre ikke fradragsberettigede kostnader 28%	7	1	1
-5	-9	-14	Ikke skattepliktig inntekt 28%	-1	-1	-5
-	-	-	Andel resultat i FKV og TS	269	-16	-12
1	-1	-	For mye/lite avsatt betalbar skatt tidligere år		-1	-
36	220	227	Skattekostnad	225	229	41
UTSATT SKATT(-)/SKATTEFORDEL I BALANSEN						
49	-62	-214	Anleggsmidler	-220	-61	51
18	26	30	Gevinst- og tapskonto	28	25	16
-	-	-	Fordringer	8	-	-
24	-	-120	Mer-/mindreinntekter *	-120	-	24
-8	-	-	Forskuddsbetalt leie(merinntekt)*	-	-	-8
-	-	-	Forsikringstekniske avsetninger	-49	-38	-36
87	93	96	Pensjoner	96	94	88
2	2	-	Verdipapirer	1	2	2
-11	-8	-2	Finansielle instrumenter (ex. kontantstrømsikring)	-2	-8	-11
-6	-9	2	Kontantstrømsikring	2	-9	-6
1	1	-	Avsetning etter god regnskapsskikk	-	1	1
		35	Fremførbart skattemessig underskudd	44	-	-
156	43	-173	Sum regnskapsført utsatt skatt(-)/skattefordel, (netto)	-212	6	121
Utsatt skatt/skattefordel regnskapsført direkte mot egenkapitalen						
-57	-57	-57	Implementering IFRS Framework (mer-/mindreinntekter) *	-57	-57	-57
77	77	77	Implementering IAS 19 (Pensjoner)	77	77	77
1	1	1	Implementering IAS 39 (Finansielle instrumenter)	1	1	1
			Omklassifisering av naturskadefond til egenkapital	-6	-	-
-6	-9	2	Kontantstrømsikring	2	-9	-6
15	12	23	Sum	17	12	15

*Mer-/mindreinntekter kvalifiserer ikke til balanseførsel i henhold til IFRS Framework

Sentralskattekontoret for storbedrifter har i 2007 kommet med en foreløpig fortolkning om at mer-/mindreinntekter skal beskattes i henhold til ordinært realisasjonsprinsipp. Dette er hensyntatt ved at den midlertidige forskjell som oppsto ved implementering av IFRS er reversert i 2007.

Regjeringen har innført en midlertidig adgang for aksjeselskaper og lignende innretninger til å tilbakeføre skattemessig underskudd for inntektsårene 2008 og 2009 mot skattepliktig inntekt de to foregående årene. Skattemessig underskudd for inntektsåret 2008 kan dermed tilbakeføres til fradrag i inntektsårene 2006 og 2007.

Foretak med underskudd i 2008 og/eller 2009 vil få utbetalt skatteverdien av underskuddet (28 %) ved skatteoppgjøret henholdsvis høsten 2009 og 2010. Fradraget gis automatisk, uten noe krav fra foretakene.

For hvert av inntektsårene gjelder en beløpsgrense på 20 millioner kroner for underskudd som kan tilbakeføres. Dette innebærer at hvert selskap med skattemessig underskudd kan få utbetalt opp til 5,6 millioner kroner for året 2008.

Etter IAS 12 Inntektsskatt og IAS 10 Hendelser etter balansedagen skal endringer i skattelovgivningen etter balansedagen ikke påvirke regnskapsføringen. IAS 12 pkt. 47 sier at eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt skal vurderes til de skattesatser som forventes å gjelde for

(NOTE 11)

perioden da eiendelen realiseres eller forpliktelsen innfris, basert på skattesatser (og skatteregler) som er vedtatt eller i hovedsak vedtatt på balansedagen.

Adgangen fra myndighetene oppfyler ikke disse kravene og skattelovsendringen er ikke reflektert i 2008-regnskapet.

Statnett SF og Statnett Transport AS har begge skattemessig underskudd i 2008 som overstiger 20 millioner kroner. Dette medfører at begge vil få utbetalt 5,6 millioner kroner ved skatteoppgjøret høsten 2009. Utbetalingen vil medføre at skattemessig fremførbart underskudd i morselskapet og konsernet vil øke med henholdsvis 20 og 40 millioner kroner ved utbetaling høsten 2009.

MORSELSKAP

Endringer i midlertidige forskjeller (Beløp i mill. kr)	31.12.06	Resultatført	Ført mot EK	31.12.07	Resultatført	Ført mot EK	31.12.08
Anleggsmidler	-174	397		223	541		764
Gevinst- og tapskonto	-63	-30		-93	-11		-104
Mer-/mindreinntekter	-85	85		-	427		427
Forskuddsbetalt leie (merinntekt)	27	-27		-	-		-
Pensjoner	-312	-19		-331	-11		-342
Verdipapirer	-8	-		-8	9		1
Finansielle instrumenter (ex. kontantstrømsikring)	41	-14		27	-21		6
Kontantstrømsikring	21	-	11	32	-	-39	-7
Avsetning etter god regnskapsskikk	-3	1		-2	1		-1
Fremførbart skattemessig underskudd	-	-		-	-125		-125
Sum	-556	393	11	-152	810	-39	619

KONSERN

Endringer i midlertidige forskjeller (Beløp i mill. kr)	31.12.06	Resultatført	Ført mot EK	31.12.07	Resultatført	Ført mot EK	31.12.08
Anleggsmidler	-181	398		217	570		787
Gevinst- og tapskonto	-57	-31		-88	-12		-100
Fordringer	-85	85		-	-28		-28
Mer-/mindreinntekter				-	427		427
Forskuddsbetalt leie (merinntekt)	27	-27		-	-		-
Forsikringstekniske avsetninger	127	8		135	20	22	177
Pensjoner	-314	-20		-334	-8		-342
Verdipapirer	-7	-1		-8	5		-3
Finansielle instrumenter (ex. kontantstrømsikring)	41	-14		27	-21		6
Kontantstrømsikring	21	-	11	32	-	-39	-7
Avsetning etter god regnskapsskikk	-3	1		-2	1		-1
Fremførbart skattemessig underskudd	-	-		-	-156		-156
Sum	-431	399	11	-21	798	-17	760

NOTE 12 – INVESTERINGER I DATTERSELSKAPER, FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET OG TILKNYTTETE SELSKAPER

Statnett SF har følgende investeringer per 31.12.2008

Selskap (Beløp i tusen kr)	Type	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemme- andel	Anskaffelses- kost	Bokført verdi
Datterselskaper							
Statnett Transport AS	Datterselskap	1996	Oslo	100,0%	100,0%	67 580	79 221
Statnett Forsikring AS	Datterselskap	1998	Oslo	100,0%	100,0%	30 200	30 200
Sum datterselskaper						97 780	109 421
Felleskontrollert virksomhet							
Nord Pool ASA	Felleskontrollert	1992	Bærum	50,0%	50,0%	102 190	102 190
Tilknyttede selskap							
Nord Pool Spot AS	Tilknyttet selskap	2002/2008	Bærum	30,0%	30,0%	36 320	36 320
Totalt eierandel i døtre, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper						236 290	247 931

Sammenfattet finansiell informasjon om tilknyttede selskaper etter IFRS

Selskap (Beløp i tusen kr)		Eiendeler	Drifts- Gjeld	Resultat Egenkapital	Selskap inntekter	etter skatt
Nord Pool Spot Konsern	100%	3 115 313	2 965 265	150 048	102 598	20 243

Finansiell informasjon om felleskontrollert virksomhet etter IFRS Nord Pool ASA konsern 100%

(Beløp i tusen kr)	2008	2007	2006
Eiendeler			
Omløpsmidler		1 785 196	11 179 351
Anleggsmidler		939 976	130 864
Gjeld			
Kortsiktig gjeld		-73 470	-10 576 415
Langsiktig gjeld		-117 193	-123 689
Netto eiendeler	2 534 509	694 784	610 111
Resultat etter skatt			
Driftsinntekter	365 262	368 501	327 089
Driftskostnader	-270 041	-256 708	-257 780
Netto finansposter	1 945 473	30 218	18 014
Resultat før skatt	2 040 694	142 011	87 323
Skatt	-59 850	-38 545	-23 548
Resultat etter skatt	1 980 844	103 466	63 775

Investering i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper er i konsernregnskapet bokført etter egenkapitalmetoden.

SALG AV AKSJER OG VIRKSOMHET I NORD POOL ASA KONSERN

Salg av aksjer i EEK til Eurex

Nord Pool ASA, der Statnett SF har en eierandel på 50 %, har solgt sin 17,39 prosent eierandel i kraftbørsen European Energy Exchange AG (EEX) til Eurex, for totalt 46 millioner euro. Salgstransaksjonen ble gjennomført i juni 2008.

Salg av virksomhet til NASDAQ OMX

Nord Pool ASA har solgt clearing- og konsulentvirksomheten, samt virksomheten knyttet til internasjonale derivatproduktene til NASDAQ OMX for i overkant av 2 milliarder norske kroner.

NASDAQ OMX kjøpte 100 prosent av aksjene i Nord Pool ASAs datterselskaper Nord Pool Clearing ASA og Nord Pool Consulting AS, i tillegg til et nytt datterselskap som overtok Nord Pools internasjonale produktportefølje som CO2-produkter (EUA og CER) og internasjonale kraftkontrakter. Transaksjonen ble gjennomført i oktober 2008.

Nord Pool Spot AS, som har ansvaret for det fysiske kraftmarkedet i Norden, omfattes ikke av denne transaksjonen. Dette betyr at de nordiske nettselskapene fortsatt vil være ansvarlig for det fysiske markedet hvor den daglige nordiske strømprisen settes.

NASDAQ OMX er forpliktet til å betale ytterligere vederlag dersom omsatt volum overstiger enkelte kriterier over en femårsperiode.

Kjøps- og salgsopsjoner knyttet til NASDAQ OMX salget

NASDAQ OMX har en rett til å kjøpe resterende forretningsvirksomhet eller aksjene i Nord Pool ASA for MNOK 80. Kjøpsopsjonen kan kun utøves dersom Nord Pool ASA eller dets eiere beslutter å selge resterende virksomhet. Opsjonen omfatter ikke Nord Pool Spot AS eller aksjene i EEX. Opsjonen bortfaller dersom OMX eller Nord Pool International AS selger aksjene i Nord Pool Clearing ASA, Nord Pool Consulting AS eller Nord Pool International AS til andre eiere.

Nord Pool ASA har en rett til å selge resterende forretningsvirksomhet eller aksjene i Nord Pool ASA for MNOK 80. Salgsprisen skal justeres for eventuelt utbytte, med enkelte unntak.

Utøvelse av opsjonene forutsetter godkjenning fra respektive myndigheter og er ikke hensyntatt i regnskapet i samsvar med IFRS per 31.12.2008.

Utdeling av aksjer i Nord Pool Spot AS

Nord Pool ASA delte ut sin 20 % eierandel i Nord Pool Spot AS som utbytte til Statnett SF og Svenska Kraftnät med virkning fra 2. kvartal 2008. Dette økte Statnetts direkte eierandel i Nord Pool Spot AS fra 20 % til 30 %. Utbytte er inntektsført til virkelig verdi på utdelingstidspunktet, og utgjør totalt 36 millioner kroner for Statnett SF. Dette er eliminert i Statnett konsern.

NOTE 13 – NÆRSTÅENDE PARTER

Statnett SF var per 31. desember 2008 100 prosent eid av den norske stat ved Olje- og energidepartementet (OED). Statnett har følgende relasjoner til OED:

Reguleringsmyndighet

Det er Stortinget som lovgivende myndighet som vedtar lover basert på forslag fra regjeringen. Forskrifter vedtas av Kongen i statsråd. OED forvalter sin del av dette, og delegerer for eksempel forvaltning av de fleste områder i energiloven til NVE. I medhold av forvaltningsloven kan ethvert enkeltvedtak fattet av NVE, klages inn for overordnet instans, OED.

Lån

OED er garantist for lån tatt opp før 1. januar 2003. Se note 10.

Andre nærstående parter

Morselskap	Datterselskap	Tilknyttet selskap	Felleskontrollert virksomhet
Statnett SF	Statnett Transport AS Statnett Forsikring AS	Nord Pool Spot AS	Nord Pool ASA Konsern

Datterselskapene er alle 100 prosent eid av Statnett SF.

Nord Pool ASA eies 50 prosent hver av Statnett og Affärsverket Svenska Kraftnät. Statnett har en direkte eierandel i Nord Pool Spot på 30 %, øvrige Nord Pool selskaper eies gjennom eierandelen i Nord Pool ASA.

Statnett Transport AS eier alle aksjene i Statnett Elektron AS og Statnett Transport Bemanning AS.

Transaksjoner med nærstående selskaper

Gruppen har foretatt flere forskjellige transaksjoner med nærstående selskaper. Alle transaksjoner er foretatt som del av den ordinære virksomheten og til gjeldende markedspriser. De vesentligste transaksjonene som er foretatt er som følger:

Statnett Forsikring AS har konsesjon til å dekke risiko vedrørende selskaper i Statnett konsernet og opererer både som direktetegnede skadeforsikringselskap og som reassuranseselskap for Statnetts risiko dekket av andre forsikringsleverandører. Statnett SF har betalt premie for 2008 med totalt 37 millioner kroner og for konsernet utgjør dette 38 millioner kroner. Tilsvarende tall for mor og konsernet utgjør for 2007 henholdsvis 36 og 37 millioner kroner.

Statnett Transport AS driver tungtransport på land og sjø og har i 2008 solgt transporttjenester til Statnett SF for 40 millioner kroner og tilsvarende tall for 2007 utgjorde 20 millioner kroner.

Statnett SF har en langsiktig fordring på 142 millioner kroner på Statnett Transport AS per 31.12.2008. Fordringen oppstod i forbindelse med overføring av skipet Elektron til eget selskap. Skipet ble solgt fra Statnett SF til Statnett Elektron for 203 millioner kroner med oppgjør i aksjer og konvertibelt lån. For å oppnå ønsket konsernstruktur ble aksjene og det konvertible lånet Statnett SF hadde i Statnett Elektron AS etter transaksjonen, solgt til Statnett Transport AS for 203 millioner kroner. Transaksjonene ble gjennomført 26. juni 2008.

Den 30. oktober 2008 ble 60,9 millioner kroner av gjelden på 203 millioner kroner konvertert til egenkapital i Statnett Transport AS. Etter konverteringen utgjorde den langsiktige fordringen 142 millioner kroner. I henhold til salgsvitalen renteberegnes kravet med NIBOR + 1 %. Rente forfaller ved påkrav. Statnett Transport AS har ikke betalt renter i 2008 og totale påløpte renter utgjorde 7,5 millioner kroner per 31.12.2008.

Statnett SF har ytt et langsiktig lån på 50 millioner kroner til Nord Pool ASA. Lånet til Nord Pool ASA ble gitt med 50 millioner kroner fra hver av selskapets to eiere, og er prioritert etter all annen gjeld. Lånet ble utbetalt i februar 2002 og løper uten avdrag frem til lånet forfaller i sin helhet

etter 10 år. Låntaker har rett til å forlenge lånets løpetid med ytterligere fem år. Etter fem år har låntaker, med Kredittilsynets forutgående godkjenning, rett til å innfri lånet helt eller delvis. Lånet forrentes med en fastrente på 6,25 prosent per år og betalte renter utgjør 3,1 millioner kroner per år. Lånebetingelsene var basert på markedsvilkår på tidspunktet for inngåelse av låneavtalen.

Statnett SF kjøper overføringstap på Nord Pool Spot daglig. Kjøp og salg av energi på Nord Pool Spot avregnes til kraftbørsens markedspriser, og er i samsvar med prinsippet om armlengdes avstand.

Statnett SF har i 2008 mottatt utbytte på 7,6 millioner kroner fra Statnett Forsikring AS, 36 millioner kroner fra Nord Pool ASA og 5 millioner kroner fra Nord Pool Spot AS. Utbytte fra Nord Pool ASA var utdeling av aksjer i Nord Pool Spot AS, for nærmere omtale se beskrivelse i note 12.

Statnett SF utfører enkelte administrative oppgaver for Statnett Transport og Statnett Forsikring. Lønn til daglig leder i Statnett Forsikring utbetales av Statnett SF men viderebelastes til datter. For 2008 har Statnett SF belastet Statnett Transport AS med 1 million kroner og Statnett Forsikring AS med 2 millioner kroner. Tilsvarende tall for 2007 var 1 million kroner til Statnett Transport og 2 millioner kroner til Statnett Forsikring.

Samarbeidsparter

TenneT TSO BV og Statnett SF har anlagt en kabel for transport av energi mellom Norge og Nederland, omtalt som NorNed-kabelen. Partene eier hver sin fysiske halvdel av kabelen, hvor Statnett eier den nordre del og TenneT eier den søndre delen av kabelen. NorNed-kabelen ble satt i drift mai 2008. Kostnader og inntekter knyttet til drift av NorNed-kabelen deles likt mellom TenneT og Statnett.

OED har gitt Statnett og TenneT en godkjenning for eksplisitt auksjon som midlertidig handelsløsning for kraftutveksling mellom Norge og Nederland frem til 31.12.2009.

For informasjon om ytelser til ledelsen, se note 5.

NOTE 14 – HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Vi er ikke kjent med noen forhold inntrådt etter balansedagen som er av vesentlig betydning for bedømmelse av regnskapet.

NOTE 15 – PANTSTILLELSER, GARANTIANSVAR

Morselskapet har ikke anledning til å pantsette foretakets eiendeler, bortsett fra å stille sikkerhet overfor finansinstitusjoner i forbindelse med daglige banktransaksjoner samt å stille sedvanlige sikkerheter som ledd i den daglige driften.

Morselskapet har avgitt garantierklæring ovenfor tredjemann på SEK 10 millioner på vegne av STRI AB.

NOTE 16 – TVISTESAKER

ELTEL NETWORKS AS

Eltel Networks AS har tatt ut stevning mot Statnett SF i forbindelse med prosjektet Skåreheie-Holen. Eltel Networks AS påberoper at de ved kjøp av tidligere Statnett Entreprenør AS, ervervet retten til å bygge kraftledningen. Statnett SF bestrider dette, og en annen entreprenør har vært utbygger. Eltel Networks AS krever erstatning for den positive kontraktsinteressen, noe Statnett SF mener at det ikke er grunnlag for.

Oslofjordkabelen

NVE har 3.3.2009 fattet et vedtak i forbindelse med brudd på Oslofjordkablene, hvor det konkluderes med at Statnett har overtrådt visse forskriftsbestemmelser. Disse overtredelsene gir adgang til å legge Statnett et overtredelsesgebyr, men NVE tar i vedtaket ikke stilling til om et slikt gebyr skal ilegges. NVE vil komme tilbake til dette når det foreligger en mer fullstendig oversikt over de forhold i saken som kan ha betydning for fastsettelse av overtredelsesgebyr.

NVE har videre fattet vedtak om tvangsmulkt i samme sak dersom retting i samsvar med pålegg gitt av NVE ikke er gjennomført innen 1. juni 2009. Tvangsmulkten fastsettes til kr 800.000 per døgn.

Olje- og energidepartementet er klageinstans i den videre prosessen.

Det er ikke foretatt noen avsetninger i årsregnskapet knyttet til tvistene med Eltel Networks AS eller Oslofjordkabelen.

Revisjonsberetning

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Christian Frederiks pl. 6, NO-0154 Oslo
Oslo Atrium, P.O.Box 20, NO-0051 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA

Tlf.: +47 24 00 24 00

Fax: +47 24 00 24 01

www.ey.no

Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til foretaksmøtet i
Statnett SF

Revisjonsberetning for 2008

Vi har revidert årsregnskapet for Statnett SF for regnskapsåret 2008, som viser et overskudd på 630 millioner kroner for morselskapet og et overskudd på 1 517 millioner kroner for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, oppstilling over endringer i egenkapitalen og noteopplysninger. International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU er anvendt ved utarbeidelsen av årsregnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av foretakets styre og konsernsjef. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av foretakets formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2008 og av resultatet, kontantstrømmene og endringer i egenkapitalen i regnskapsåret i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 26. mars 2009
ERNST & YOUNG AS

Jan Egil Haga
statsautorisert revisor

Det norske kraftmarkedet

Kraft leveres til sluttbruker etter at kjøp og salg, pris og leveringsbetingelser er fastsatt. Salgsprosessen er likevel mer komplisert enn for tradisjonelle handelsvarer, siden strøm ikke kan lagres og leveres over disk. Kraftomsetningen foregår enten via den nordiske kraftbørsen, Nord Pool, eller direkte mellom kjøper og selger.

SLIK ER KRAFTMARKEDET BYGD OPP

I motsetning til markeder der kjøper og selger har et fysisk produkt som overleveres direkte, forutsetter salg av kraft systemer både for å fastsette pris og for å levere varen. Å levere kraft forutsetter derfor et velfungerende kraftsystem, som kan levere den totale energimengden som etterspørres på det tidspunktet brukeren ønsker og uten avbrudd.

KRAFTMARKEDET – ET PARAPLYBEGREP

Det nordiske kraftmarkedet består av svært ulike aktører; husholdninger, bedrifter, store og små kraftleverandører, kraftkrevende storindustri og alt fra små lokale kraftverk til store kraftprodusenter. Kraftmarkedet består også av flere delmarkeder.

I sluttbrukermarkedet er vi alle aktører når vi velger blant kraftleverandører som gir oss tilbud. På kraftbørsen Nord Pool møtes de store aktørene. En betydelig del av kraften som kjøpes på Nord Pools spotmarked skal leveres videre til sluttbrukermarkedet. De store aktørene opptrer også på det finansielle markedet. I det finansielle markedet handles det kraftderivater for å sikre seg mot fremtidige bevegelser i spotprisen eller for å spekulere med henblikk på å oppnå en prisgevinst.

En viktig forutsetning for et velfungerende kraftmarked er gode handelsmodeller og mange nok selgere og kjøpere.

Nord Pool, som er den fellesnordiske kraftbørsen, er den viktigste markedsplassen for det fysiske engrosmarkedet og det finansielle markedet for kraft i Norden.

DE ULIKE MARKEDENE

Det fysiske engrosmarkedet

Nord Pool Spot er Nord Pools fysiske kraftbørs og den viktigste nordiske markedsplassen for elektrisk kraft. Her inngås avtaler i elspotmarkedet, der prisene bestemmes av svingningene i forbruk og etterspørsel gjennom døgnet. I alle de nordiske landene har Nord Pools elspotmarked hatt en jevnt stigende markedsandel i forhold til totalt forbruk.

Markedsandelen i Norden var i 2008 70,1 prosent, mot 68,9 prosent i 2007. I tillegg til å styrke likviditeten, bidrar den høye markedsandelen til å styrke spotprisen som referansepris. Norden er ett marked, men innenfor dette markedet finnes det begrensninger i overføringskapasiteten. Markedet er derfor inndelt i flere faste områder. Norge og Danmark har normalt to, mens Finland og Sverige utgjør ett område hver.

Finansielt marked

På Nord Pools finansielle marked foregår handel med finansielle kraftkontrakter – det vil si terminkontrakter,

som forwards- og futures-kontrakter, samt opsjoner. Produsenter og store forbrukere i engrosmarkedet benytter terminkontrakter og opsjoner til prissikring og risikostyring.

Sluttbrukermarkedet

Sluttbrukermarkedet er deregulert i alle de nordiske landene. Dette gir sluttbrukerne mulighet til fritt å velge kraftleverandør. Valgmulighetene er imidlertid foreløpig begrenset til eget land. Sluttbrukermarkedet i Norden er ikke harmonisert og fungerer derfor ikke som et felles nordisk marked. Forbrukeren får del i det nordiske kraftmarkedet ved at de fleste strømlleverandørene kjøper strømmen på NordPool, for så å selge den videre til vanlige husholdninger.

Regulerkraftmarkedet brukes for å balansere kraftsystemet og utlikne ubalanser mellom forbruk og produksjon.

Statnett overvåker og analyserer handelen i regulerkraftmarkedet for å oppdage misforhold. Særlige forhold blir påtalt og rapportert videre til NVE, og slik bidrar denne overvåkingen til at kraftmarkedet fungerer godt.

For mer informasjon om kraftmarkedet, besøk www.nordpool.com.

HVEM HAR ANSVARET FOR HVA I KRAFTFORSYNINGEN?

MYNDIGHETENE

Olje- og energidepartementet (OED) tilrettelegger for en samordnet og helhetlig energipolitikk og ivaretar statens eierfunksjoner i Statnett SF, Statoil ASA, Gassco AS, Petoro AS og Enova SF. OED er klageinstans for konsesjoner gitt av NVE og fatter endelige vedtak.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er fagdirektoratet for energi- og vassdragsforvaltningen og konsesjonsmyndighet for Statnett.

Enova skal fremme omlegging til mer miljøvennlig bruk og produksjon av energi.

PRODUSENTENE

Kraftprodusentene, som for eksempel Statkraft, lager kraft fra ulike energikilder, som vann og vind. Deretter selger de kraften på den nordiske kraftbørsen Nord Pool og leverer den til overføringsnettet.

NETTSELSKAPENE

Statnett eier det meste av, og har ansvar for, det sentrale norske overføringsnettet. Statnett skal også holde øye med, koordinere og balansere kraftsystemet slik at strømmen når frem over hele landet.

De regionale og lokale nettselskapene eier, og har ansvar for, de lokale og regionale strømnettene. Disse skal sørge for at strømmen transporteres helt frem til huset ditt.

Statistikk:

Kraftproduksjonen øker

Nesten all elektrisitet produsert i Norge kommer fra vannkraftverk. Vannkraftverkernes muligheter til å produsere kraft varierer i stor grad med nedbørsforholdene fra år til år. I år med mye nedbør kan det bli produsert langt mer enn det blir brukt i Norge, mens vi i tørre år er avhengige av import fra våre naboland. På disse to sidene presenteres blant annet tall for totalproduksjon, nyttbart tilsig og totalforbruk for Norden tilbake til 2000. De samme tallene for Norge presenteres tilbake til 1975.

STATISTIKK FOR NORGE 1975–2008

År	Total- produksjon (TWh)	Nyttbart tilsig (TWh)	Total- forbruk (TWh)	Import (TWh)	Eksport (TWh)	Netto utveksling* (TWh)
1975	77,5	126,8	71,9	0,1	5,7	5,6
1976	82,1	109,5	75,5	0,2	6,9	6,6
1977	72,4	100,4	73,5	2,7	1,6	1,1
1978	81,0	107,7	77,6	0,8	4,3	3,4
1979	89,1	117,2	84,5	0,8	5,5	4,7
1980	84,1	95,8	83,6	2,0	2,5	0,5
1981	93,4	121,2	88,2	1,9	7,2	5,2
1982	93,2	113,2	87,1	0,6	6,7	6,1
1983	106,4	140,2	93,0	0,4	13,8	13,4
1984	106,7	122,2	98,4	0,9	9,1	8,3
1985	103,3	108,2	102,7	4,1	4,6	0,5
1986	97,3	111,8	99,3	4,2	2,2	-2,0
1987	104,3	106,7	103,9	3,0	3,3	0,3
1988	110,0	114,1	104,4	1,7	7,4	5,6
1989	119,2	145,7	104,3	0,3	15,2	14,9
1990	121,8	145,8	105,9	0,3	16,2	15,9
1991	111,0	108,9	108,2	3,3	6,0	2,8
1992	117,5	130,3	108,8	1,4	10,1	8,7
1993	120,1	119,2	112,2	0,6	8,5	7,9
1994	113,2	119,9	113,1	4,8	5,0	0,1
1995	123,0	132,1	116,3	2,3	9,0	6,7
1996	104,7	90,2	113,7	13,2	4,2	-9,0
1997	111,4	125,4	115,2	8,7	4,9	-3,8
1998	116,8	119,1	120,4	8,0	4,4	-3,6
1999	122,4	127,2	120,5	6,9	8,8	1,9
2000	142,8	141,0	123,8	1,5	20,5	19,1
2001	121,6	114,3	125,2	10,8	7,2	-3,6
2002	130,5	111,0	120,8	5,3	15,0	9,7
2003	107,2	111,8	115,1	13,5	5,6	-7,9
2004	110,5	120,0	122,0	15,3	3,8	-11,5
2005	138,1	140,9	126,1	3,7	15,7	12,0
2006	121,7	110,1	122,5	9,8	8,9	-0,9
2007	137,3	141,8	126,9	5,2	15,6	10,4
2008	140,9	131,4	127,3	3,4	17,0	13,6

Kilde: NVE

STATISTIKK FOR NORDEN 2000–2008

År	Total- produksjon (TWh)	Nyttbart tilsig (TWh)	Total- forbruk (TWh)	Import (TWh)	Eksport (TWh)	Netto utveksling* (TWh)
2000	380,3	232,3**	377,7	4,5	7,1	2,6
2001	382,5	209,4	388,1	12,0	6,5	-5,6
2002	379,4	177,9	384,8	12,2	6,7	-5,4
2003	360,6	174,6	377,7	21,2	4,2	-17,1
2004	382,3	201,1	394,2	18,8	6,8	-11,9
2005	391,0	227,5	390,0	13,6	14,6	0,9
2006	379,1	182,0	390,5	18,9	7,5	-11,4
2007	392,7	222,6	395,4	14,6	11,9	-2,7
2008	391,4	211,0	390,0	15,5	16,9	1,4

* Eksport +/-import -

** Tilsig 2000 uten Finland.

*** Basert på anslag fra Nord Pool.

Kilde: Nord Pool

Kraftuttrykk

Balanseavregning

er en sentral sammenstilling av planlagt forbruk, produksjon og bilateral handel, og virkelig forbruk og produksjon for alle selskap som handler med el-kraft i engrosmarkedet i Norge. Differansen som oppstår mellom planlagt og virkelig produksjon og forbruk, er regulerkraft. Avregningen gir kjøpere og selgere adgang til alle overføringsnett og tilrettelegger dermed for frihandel av kraft.

Balanseansvarlig

Kjøpere og selgere av kraft på de fysiske kraftmarkedene har ansvar for sin egen kraftbalanse. Det vil si at den balanseansvarlige bedriften har økonomisk ansvar for å bevare balansen mellom forbruk og produksjon når det brukes mer/mindre enn det de inngåtte kontraktene dekker. Statnetts avregning (se over) avdekker denne ubalansen gjennom sine sammenstillinger, mens Statnetts landssentral sørger for overordnet kraftbalanse ved opp- og nedregulering av produksjon/forbruk (regulerkraft, se under).

Balansekraft

er avvirket mellom planlagt og virkelig kraftutveksling mellom Norge og Sverige («Regulerkraft over grensen»).

Balansetjeneste

I Sverige benyttes begrepet balansetjeneste. Dette tilsvarer regulerkraftordningen i Norge, se regulerkraft nedenfor.

Bilaterale kontrakter

Kraftkontrakter som er inngått mellom to avtaleparter.

Distribusjonsnettet

Distribusjonsnett, eller fordelingsnett, er nett for fordeling av kraft helt frem til brukerne (høyspenningsnett opptil 22 kV, lavspenningsnett 230 og 400 V).

Fellesnett

er felles nettordninger, for eksempel på regionalnettsnivå. Eierne av ulike ledninger og stasjoner leier ut sine anlegg til et fellesnett. Fellesnettet har en felles operatør og felles priser ut til kundene for krafttransport.

Flaskehals

oppstår når overføringsnettet ikke er i stand til å overføre nok elektrisk kraft. Det vil si når ønsket forbruk i et område overstiger den mulige produksjon og importkapasitet, og tilsvarende når ønsket produksjon i et område overstiger forbruk og eksportkapasitet. En flaskehals oppstår som en konsekvens av for liten tilgjengelig produksjonskapasitet i sammenheng med begrenset importmulighet, eller som konsekvens av produksjonsoverskudd i sammenheng med begrenset eksportmulighet.

Høyspenningsledning

Ledning med spenning på over 1 000 volt (1kV).

Inntektsramme

er en ramme for tillatt inntekt på monopolvirksomhet. Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) setter en øvre grense for hvor store inntekter nettselskaper kan ha på sin monopolbaserte virksomhet.

Islast

Om vinteren legger det seg snø og is på ledningene. Dette kalles islast, og måles vanligvis i antall kilo is per meter ledning. På det norske hovednettet er de fleste ledningene dimensjonert for å tåle at det legger seg minst fire kilo is per meter, men på mange strekninger er ledningene dimensjonert for å tåle opp til 20-30 kilo is per meter.

Kraftbørs

Markedsplass for organisert omsetning av elektrisk kraft.

Kraftenheter

V = volt (spenning)
A = ampere (strøm)
W = watt (effekt)
kV = kilovolt (1 000 volt)
kW = kilowatt (1 000 watt)
kWh = kilowatttime (energi)
MW = megawatt (1 000 kW)
MWh = megawatttime (1 000 kWh)
GW = gigawatt (1 000 000 kW)
GWh = gigawatttime (1 mill. kWh)
TW = terawatt (1 000 000 000 kW)
TWh = terawatttime (1 mrd kWh)

kWh – En kilowatttime er like mye energi som brukes når en vifteovn på 1 000 watt står på i en time. Et gjennomsnittlig energiforbruk i et vanlig bolighus regnes å være rundt 25 000 kilowatttimer i året. Det er lavere i leiligheter.

GWh – En gigawatttime er en million kilowatttimer. Dette er nok energi til et byggefelt på omtrent 40 bolighus. I Vang kommune i Valdres, som har 1 700 innbyggere, blir det brukt om lag 33 GWh elektrisk energi i løpet av et år.

TWh – En terawatttime er en milliard kilowatttimer. Dette er omtrent så mye strøm som det blir brukt i Drammen i løpet av ett år. I Oslo blir det brukt ni TWh elektrisk energi hvert år, mens det i Norge ble brukt totalt cirka 127,3 TWh i 2008.

MW – En megawatt er 1 000 kilowatt. Dette er et mål på effekt. Maksimal effekt for Drammen er 260 MW, mens det i Oslo er nesten 2 000 MW. I Vang kommune i Valdres er tilsvarende tall åtte MW. Det høyeste vi har målt for Norge totalt er 23 054 MW (målt 5. februar 2001).

Marginaltap

er endringer i energitap i ledningsnettet som følge av endringer i produksjon og/eller forbruk.

Mer- og mindreinntekt

er avvik fra nullresultat. Uttrykkene brukes i forbindelse med de tjenester som over tid skal gi et nullresultat, slik som sentralnettordningen og krafttransport i regionale fellesnett. Dersom ordningen ett år har høyere inntekter enn kostnader, skal denne merinntekten tilbakeføres til kundene i form av lavere priser senere år. På tilsvarende måte kan et negativt resultat (mindreinntekt) hentes inn igjen over prisene senere år.

Regionalnett

er nett som har betydning for større områder – for eksempel deler av ett eller flere fylker (som regel ledninger med spenninger på 132 kV og 66 kV).

Regulerkraft

benyttes til å regulere kraftsystemet slik at det alltid er balanse mellom forbruk og produksjon. Aktører anmelder pris for å redusere eller øke produksjon og/eller forbruk.

Sentralnettet

Hoveddelen av kraftledningsnettet med de høyeste spenningene (420, 300 eller 132 kV) inngår i et system med felles avregning av transporttjenester. Dette er ledninger og stasjoner som har betydning for en hel region, flere regioner eller hele landet.

Systemansvar

Overordnet ansvar for koordinert planlegging og drift av det samlede kraftnettet. I Norge har Statnett systemansvar.

TSO

(Transmission System Operator): Systemansvarlig nettselskap.

Burson-Marsteller
Grafisk Form AS

Foto:

Forsidebilde: Sigve Aspelund

Side 4, 8, 18, 24, 30–31, 40, 88: Marianne Otterdahl-Jensen

Side 6, 10, 26–27, 28–29: Trond Isaksen

Side 13,14, 20, 22, 27(Østli portrett), 87: Erik Tallaug

Side 20: Fotograf Arthur Arnesen, Nordlysfestivalen

Øvrige bilder: Statnett

Statnett
Husebybakken 28 B
PB 5192 Majorstuen
0302 Oslo
Tlf: 22 52 70 00
Faks: 22 52 70 01
Web: statnett.no